

## ՄԵՐ ԱՆԿԻՒՆԷՆ

### Սպասելով Անողոք Պայքարին

Եւրոպայի խորհուրդի Խորհրդարանական վեհաժողովի (ԵՆԽՎ) ամպիոնէն անցեալ շաբաթ իր ունեցած ելոյթի ընթացքին, Հայաստանի նախագահ Սերժ Սարգսեան այլ հարցերու կողքին անդրադարձաւ նաեւ ներքին բարեփոխումներուն, անոնց շարքին կաշառակերութեան դէմ տարուող «անողոք պայքարի» մասին ու այս առթիւ վստահեցուց, որ Հայաստան «արմատախիլ պիտի ընէ այդ պատերազմը» եւ ընդգծեց, որ մօտ 500 պաշտօնեաներ պարտաւոր են յայտարարագրել իրենց եկամուտներն ու գոյքը:

Գիշդ է որ, պետական բարձրաստիճան պաշտօնեաները պարտաւոր են ամէն տարի ներկայացնելու իրենց ունեցուածքի մասին յայտարարագիր ու անոնք պարտաճանաչութեամբ կը կատարեն օրէնքի այդ պահանջը: Սակայն, խնդիրը կը կայանայ յայտարարագիրներու ստուգման բացակայութեան եւ անհետեւանք մնալուն մէջ:

Յաճախ այդ յայտարարագիրներուն մէջ կը տեսնենք, որ տուեալ պաշտօնեան ունի երկու շքեղ մեքենայ, երկու առանձնատուն, դրամատան մէջ այսքան հազար տոլար, նոյնքան եւրօ եւ մի քանի միլիոն դրամ: Մէկ տարի ետք, նոյն պաշտօնեան կը յայտարարէ, նախորդ տարուայ կրկնապատիկը ունեցուածք, առանց բացատրութիւն տալու, թէ պետական համեստ աշխատավարձով ինչպէս կարելի եղած է յաւելեալ հարստութիւն դիզել: Իսկ երբ մամուլը իրենց հարց տայ այդ ուղղութեամբ, բոլորն ալ ունին պատրաստի պատասխան. «Մոսկուայէն ընկերոս նուիրեց կամ սանիկա նուիրեց»: Հետաքրքրական է որ, բոլորն ալ Մոսկուայի մէջ ունին հարուստ ընկերներ եւ սանիկներ:

Նախագահի ելոյթը մտիկ ընող եւրոպացիներուն համար այդ խօսքերը հաւանաբար մեծ գոհունակութիւն պատճառեցին: Սակայն, Հայաստանի բնակչութեան համար կաշառակերութեան դէմ «անողոք պայքարի» եւ կոռուպցիան «արմատախիլ» ընելու մասին խօսքերը ձեւական բնոյթ կը կրեն եւ կը գործածուին միմիայն արտաքին սպառման համար:

Կաշառակերութեան դէմ անողոք պայքար մղելու եւ կոռուպցիան արմատախիլ ընելու համար առաջին հերթին պէտք է շարժի դատախազութիւնը, յայտարարուած գումարներու ճշգրտութիւնը եւ աղբիւրները ստուգելու համար: Այլապէս, նախագահի տուած հաւաստիացումները կը դառնան իմաստազուրկ, ոչ մէկ բան կը դառնայ արմատախիլ ու երկիրը կը շարունակէ մնալ կոռուպցիայի ճիրաններուն մէջ:

«ՍԱՍԻՍ»

## Երեւանի Մէջ Մեծ Շուքով Նշուեցաւ ՍԴՀԿ 130-Ամեակը

Յունուարի 26-ին, Երեւանի «Մոսկուա» կինոսրահէն ներս տեղի ունեցաւ Սոցիալ Դեմոկրատ Հնչակեան Կուսակցութեան Հիմնադրութեան 130-ամեակին եւ Հայաստանի կազմակերպութեան 11-րդ համագումարի բացման նուիրուած հանդիսութիւնը, որուն ներկայ էին մօտ 700 պատուիրակներ եւ հրաւիրեալներ, որոնց շարքին՝ ՍԴՀԿ Հիմնադրութեան ֆրանսիացի վարիչ Մարմիններու անդամներ, ՌԱԿ-ի եւ ՀՅԴ-ի ներկայացուցիչներ, ՀՀԿ խմբակցութեան պատգամաւորներ, «ԵԼՔ» դաշինքի ներկայացուցիչներ, պատմաբաններ, մտաւորականներ եւ մամուլի ներկայացուցիչներ:

Հայաստանի Հանրապետութեան օրհներգն ու ՍԴՀԿ քայլերգը կատարեցին Հայ Մարմնամարզական Միութեան նորաստեղծ նուագախումբը, որմէ ետք Ամենայն Հայոց կաթողիկոսի կողմէ «Հայր Մերով» միջոցառումը սկսաւ Մայր Աթոռի միաբան վարդան Եպիսկոպոս Նաւասարդեանը:

ՀՀ Սփիւռքի նախարար Հրանտշ Յակոբեան միջոցառման սկիզբը ընթացեց նախագահ Սերժ Սարգսեանի ուղերձը. «Ջերմօրէն շնորհակտորում եմ ձեզ Սոցիալ-Դեմոկրատ Հնչակեան Կուսակցութեան Հիմնադրման 130-րդ



Տեսարան մը ՍԴՀԿ հիմնադրութեան 130-ամեակի հանդիսութեան սրահէն

տարեդարձի կապակցութեամբ: Հիմնադրումից ի վեր ՍԴՀԿ-ն եղել է հայոց ազգային կեանքի առաջատար ուժերից մէկը: Կառուցել իր 130-ամեայ գործունէութեան ընթացքում մշտապէս համախմբել է ազգանուէր գործիչներին, որոնք անմնացօրոք նուիրուել են հայրենիքի պաշտպանութեան, շէնացման եւ համայնքային կեանքի կազմակերպման առաքելութեանը: Այսօր էլ տարիներ չհեռուից ՍԴՀԿ-ն շարունակում է հաւատարիմ մնալ իր որդեգրած հիմնական սկզբունքներին՝ հայապահպա-

նութեանը եւ Հայկական հարցի արդար լուծմանը: Տասնամեակներ ընթացքում ՍԴՀԿ-ի գործունէութիւնը իր ծիրում ներառել է կրթական, մշակութային, բարեսիրական, մարզական մի շարք ոլորտներ: Անկախութիւնից ի վեր ՍԴՀԿ-ն իր մասնակցութիւնն է բերում նաեւ Հայոց պետականութեան կայացման եւ զարգացման գործում: Այս տարի ազգովի փառաբանում ենք Հայաստանի Հանրապետութեան եւ մայրսեան

Շար.ը էջ 6

## Լոս Անճելըսի Մէջ Տօնակատարուեցաւ Հայոց Բանակի 26-րդ Տարեդարձը



Համայնքի կազմակերպութիւններուն հետ հանդիպումի ընթացքին՝ Մարատ Պետրոսեան, Արծրուն Յովհաննէսեան եւ Նարեկ Մալխասեան

Իրանահայ Միութեան կազմակերպութեամբ եւ Հայաստանի Հիւպատոսութեան հովանաւորութեան տակ նշուեցաւ Հայոց Բանակի 26-րդ Տարեդարձը՝ Իրանահայ Միութեան Կլէնտէյի կեդրոնէն ներս, Կիրակի, 28 Յունուար, 2018 -ին:

Ներկայ էին գաղութիս բոլոր կազմակերպութիւններու ներկայացուցիչները եւ հոծ բազմութիւն մը: Օրուայ գլխաւոր հիւրերն էին հայրենիքէն ժամանած, Ապրիլեան պատերազմի հերոսներ՝ Նարեկ Մալ-

խասեան եւ Մարատ Պետրոսեան, որոնց կ'ընկերակցէր Պաշտպանութեան Նախարարութեան մամուլի քարտուղար՝ Արծրուն Յովհաննէսեան:

Ձեռնարկը սկսաւ Ամերիկայի, Հայաստանի եւ Արցախի քայլերգներով, նաեւ յոտնկայս մէկ վարկեան յարգելով լիշատակը բոլոր հայ ազգի զոհուած զինուորներուն եւ հերոսներուն:

Շար.ը էջ 7

## «Ղարաբաղեան Հակամարտութեան Փաթեթային Հանգուցալուծումը Ունի Նաեւ Փուլային Կիրառում». Ըսաւ. Է. Նալպանտեան

Հայաստանի Արտաքին գործոց նախարար Էտուարտ Նապանտեանի խօսքով, ղարաբաղեան հակամարտութեան փաթեթային հանգուցալուծումը ունի նաեւ փուլային կիրառում:

Ներկայացնելով 2017տարուայ ընթացքին նախարարութեան գործունէութիւնը, Էտուարտ Նապանտեան լրագրողներու հետ հանդիպման ժամանակ, ընդգծեց, որ եռանախագահող երկիրները բազմիցս յայտարարած են, որ հակամարտութիւնը պէտք է լուծուի այն սկզբունքներու, տարրերու հիման վրայ, որոնք մշակուած ու ներկայացուած են կողմերուն որպէս մէկ ամբողջութիւն, որպէս փաթեթ:

«Փորձել առանձնացնել մէկ սկզբունքը, կամ դրոյթներէ մէկը միւսներէ, անհնար կը դարձնի հիմնախնդրի կարգաւորումը: Այս փաթեթային մօտեցումն է, որն առաջարկուած է եռանախագահող երկիրներին կողմից եւ դրա մասին նաեւ բազմիցս յայտարարուել է՝

Շար.ը էջ 5

ՐԱՅԱՍՏԱՆԵԱՆ ՄԱՍԻՍ

Ինչ Չէր Կորցրել Սերժ Սարգսեանը Դաւոսում. Կարէն Կարապետեանն Աւելի Յարմար Էր

Ն. ՅՈՎԱԵԹԵԱՆ

Վերջին օրերին աշխարհի ուշադրութիւնը բեւեռուած էր Շուէյցարիայի Դաւոս քաղաքում անցկացուած 2018թ. համաշխարհային տնտեսական ֆորումի վրայ: Վերջինիս մասնակցելու համար Դաւոս էին մեկնել համաշխարհային գրեթէ բոլոր առաջնորդները՝ ԱՄՆ նախագահ Դոնալդ Թրամփի գլխավորութեամբ: Սակայն եթէ նախորդ տարիներին ֆորումի կեդրոնական դէմքը ԱՄՆ նախագահն էր՝ հաշուի առնելով ԱՄՆ-ի գերտիրապետող դերքը համաշխարհային տնտեսական յարաբերութիւնների կարգավորման գործում, ապա այս տարի իրավիճակը էականորէն տարբերուած էր: Նախ ցատկանշական է, որ դեռեւս Թրամփի նախընտրական քարոզարշաւի շրջանում, երբ նա հանդէս էր գալիս հիմնարար վերափոխումների կարգախօսներով ու պահանջներով, համաշխարհային ֆինանսա-կորպորատիւ դերակատարները անհանգստացած էին հնարաւոր բացասական զարգացումներից: Սակայն նրա նախագահութեան մէկ տարին իսկ ցոյց տուեց, որ Թրամփը ոչ թէ փորձում է փոխել հաստատուած կարգերը, այլ ընդամենը մեկուսացնում է Միացեալ Նահանգները: Թէպէտ ԱՄՆ-ի մեկուսացմամբ որոշակի տեղաշարժեր, այդուամենայնիւ, իրականանում են, սակայն յեղափոխական վերափոխումների մասին խօսել չի կարելի: Ի վերջոյ, վերափոխումներ Թրամփը կարող էր կատարել՝

անմիջական մասնակցութիւն ցուցաբերելով, մինչդեռ ԱՄՆ-ի սահմաններում պարփակուելով ու Հիւսիսային Քորեայի առաջնորդի հետ թուիթերում լեզուակոռուի մէջ զտնուելով՝ հազիւ թէ նրա մօտ ինչ-որ բան ստացուէր: Եթէ մէկ տարի առաջ ողջ Եւրոպան շունչը պահած սպասում էր, թէ էքսցենսորիկ Թրամփը ինչ նոր գլխացաւանք է մատուցելու հին մայրցամաքին, ապա այսօր համընդհանուր հանգստութիւն է տիրում՝ արձանագրելով, որ կարելի է նաեւ առաջ շարժուել առանց ամերիկեան ուղղորդութեան: Դաւոսում հաւաքուած ֆինանսա-կորպորատիւ համաշխարհային վերնախաւը կեդրոնացաւ փոխկապակցուածութեան ու համատեղ առաջընթացի հարցերի քննարկման վրայ՝ գլոբալիզացիայի հարցում մէկ քայլ իսկ նահանջ թոյլ չտալու պատրաստակամութեամբ: Թէպէտ ԱՄՆ գործող նախագահը ներկայացնում է գլոբալիզացիայի հակադիր թեւը, սակայն այդ գաղափարները այսօր համաշխարհային հարթուած լուսանցքային են: Ի վերջոյ, ազատ առեւտրի պայմաններում 2017թ. համարում է բիզնեսի ու ֆինանսական հոսքերի առումով լիովին յաջողուած տարի՝ գերծ լուրջ ճգնաժամերից, շուկայի վայրկեւեւորումներից, եւ որ ամենակարեւորն է՝ առանձնանալով աճի տեմպերով: Հետաքրքիր է, որ Թրամփի ուղերձը Դաւոսի համաժողովի մասնակիցներին կարծես այնքան էլ չէր հետաքրքրում՝ նկատի ունենալով

հանգամանքը, որ բոլորի ակնկալութեամբ նա պէտք է խօսի ԱՄՆ-ի բացառիկութիւնից ու իր պետութեան շահերը ամէն ինչից վեր դասելու մասին: Եւ Թրամփի ելուցքը Դաւոսում հիմնուած էր բոլորին հասցնելու իր կարգախօսը՝ առաջնայինը ԱՄՆ-ի շահերն են: Այս առումով Թրամփը կարող է սոսկ որոշակի մասնակցութիւն ունենալ համաշխարհային տնտեսական յարաբերութիւնների գործացմանը, բայց ոչ երբեք հաւակնել դրանք առաջնորդելուն: Ֆրանսայի նախագահ էմանուել Մակրոնն արդէն իսկ հասցրել է ծաղրաբար արձագանքել Դաւոսի այս համաժողովին Թրամփի մասնակցութեանը: Մակրոնը յայտարարել էր, որ ակնյայտօրէն Դաւոս չեն հրաւիրուել համաշխարհային տաքացման ու կլիմայի փոփոխութեան հանդէպ թերահաւատ մարդիկ: Մակրոնն աւելի հեռուն է գնացել՝ լայն ներկայացուցչական կազմի առաջ կատակելով, որ գալով Դաւոս ու ձիւն տեսնելով, իհարկէ, դժուար է հաւատալ գլոբալ տաքացմանը: Յայտնի է, որ այդպէս թերահաւատ է առաջին հերթին ԱՄՆ նախագահը, որն իր երկիրը դուրս բերեց Փարիզի կլիմայի համաձայնագրից: Թրամփի դէմ հեռակա կրակոցներից չեն խուսափել նաեւ Գերմանիայի կանցլեր Անգելա Մերկելն ու Իտալիայի վարչապետ Պաոլո Ջենտիլոնին՝ յատկաօրէն մերժելով մի պետութեան շահերը սպասարկելու ու փոխշահաւետութեան սկզբունքը արհամարհելու նոր քաղաքական միտումներ:

Սերժ Սարգսեանի Ամենամեծ Նուէրը Բանակին

ՅԱԿՈԲ ԲԱՂԱԵԱՆ

Անձամբ ես ջանք չեմ խնայելու, որ մեր բանակը դառնայ առաւել արդիական, նախօրէին յայտարարել է Սերժ Սարգսեանը Եռաբլուրում, հայկական Բանակի օրուայ առիթով: Սարգսեանի յայտարարութիւնը հերթականն է, որ հանրային կարծիքին հիմք է տալիս դիտարկել նրա հաւանական քաղաքական պլաններն ու առնուազն հարց տալ՝ ի՞նչ կարգավիճակով է Սարգսեանն իր անձնական ջանքը ներդնելու բանակի արդիականացման գործում՝ վարչապետի՞, պաշտպանութեան՞ նախարարի՞, իսկ ուրիշ ի՞նչ կարգավիճակով նա կարող է անել դա: Նրա յայտարարութիւնը շատերի համար է եզրակացութեան հերթական հիմքը, որ Սարգսեանը գնում է վարչապետի պաշտօնին առաջադրուելու ճանապարհով: Միւս կողմից, իհարկէ հնարաւոր է բանակի արդիականացման համար ջանք չխնայել եւ անձնական մեծ ջանք դնել ցանկացած կարգավիճակում՝ անելով եղած հնարաւորութիւնների առաւելագոյնը: Այդ տեսանկիւնից, ՀՀԿ նախագահի կարգավիճակը խոշոր հաշուով բաւականին կարեւոր եւ գործունակ կարգավիճակ է այդ ջանքը ներդնելու համար եւ ըստ այդմ, զուտ ֆորմալ տեսանկիւնից դա եւս կենսունակ հարթակ է: Այստեղ սակայն, հնարաւոր պլաններից ու թրթիւկներից վեր, անհրաժեշտ է թերեւս խնդիր դիտարկել առաւել խորքային քաղաքական գործօնների համախմբում:

Ըստ այդմ, հարկաւոր է նախ հասկանալ՝ ի՞նչ է նշանակում բանակի արդիականացում, ինչն է դրա աներկբա անհրաժեշտութիւնը: Դա ինքնիշխան պետական քաղաքականութեան կարողութիւնն է, ինչը նշանակում է ներկայումս Ռուսաստանից ունեցած գերկախուածութեան թուլացում՝ յատկապէս անվտանգութեան հարցերում գերկախուածութեան: Օբեկտիւ է դա, թէ սուբեկտիւ, ինչպիսին է յարաբերակցութիւնը, այլ հարց է, սակայն հայկական բանակի արդիականացումը պահանջում է Ռուսաստանից գերկախուածութեան նուազեցում: Ընդ որում, դա պէտք է տեղի ունենայ ոչ թէ հայ-ռուսական ռազմական, ռազմա-տեխնիկական կամ ռազմա-քաղաքական գործակցութեան հաշուին, այլ նոր յարաբերութեան, նոր կապերի, կամ այլ ուժային կեդրոնների, առաջին հերթին Եւրասիական տեխնոլոգիայի, յետոյ նաեւ Չինաստանի հետ յարաբերութիւնների ընդլայնման ու խորացման հաշուին: Այսինքն, խնդիրը ամենեւին հայ-ռուսական յարաբերութեան նուազեցումը չէ, այլ միւս ուղղութիւններով յարաբերութիւնների աշխուժացումը եւ ծաւալային ընդլայնումը: Առաւել եւս, որ հենց այդ՝ առաջին հերթին ՆԱՏՕ ուղղութեան վրայ է գինուժի արդիականացման տեխնոլոգիական կարեւոր պաշարը, փորձը: Առանց այդ ամէնի, հայկական բանակի արդիականացումը կը լինի բարի ցանկութիւն, կենաց:

անհրաժեշտ է հայկական պետական քաղաքականութեան կարողունակութեան բարձրացում: Դրա տեսական հնարաւորութիւնը, թէկուզ ներկայիս վիճակի հետ համեմատութեան մէջ, առկայ է կառավարման նոր մոտելի պարագայում: Բայց, պայմանով, որ Սերժ Սարգսեանը չլինի այդ մոտելի դէ իւրէ գլխավորողը: Անկասկած է, որ առնուազն տեւական ժամանակ դէ ֆակտո նա է գլխավորելու այն՝ ՀՀԿ նախագահի կարգավիճակով: Եթէ այլ է լինում դէ իւրէ գլուխը, կամ աւելի շուտ դէ իւրէ լինում է ոչ թէ գլուխ, այլ իշխանութեան միմեանց հակադրող ինստիտուտները ու թեւեր, ապա Հայաստանի իշխող համակարգն իր այդ պակեղորոնացմամբ եւ բազմաշերտութեամբ առնուազն համեմատութեան մէջ ստանում է աւելի ճկուն լինելու նուազագոյնը տեսական հնարաւորութիւն: Ըստ այդմ, հայկական բանակի արդիականացման գործում Սերժ Սարգսեանի անմնացորդ ջանքը կարող է լինել դէ իւրէ իշխանութիւնն անմնացորդ թողնելն ու ՀՀԿ նախագահի կարգավիճակով մնալը: Բանակի արդիականացման համար առանցքային քայլը կարող է լինել դա, ոչ թէ եօթնամեայ ծրագրի մշակման յանձնարարութիւնը, որը փաստօրէն կատարուել է եւ ծրագիրը արդէն ներկայացուել է Սարգսեանին: Այդ ծրագիրը կարող է կենսունակ եւ արդիւնաւէտ լինել, եթէ Սերժ Սարգսեանը հրաժարուի վարչապետ լինելու ծրագրից, եթէ իհարկէ ունի այդպիսին: «ԼՐԱԳԻՐ»

րը: Թէպէտ եւրոպական առաջնորդները անուանապէս չեն յիշատակել Թրամփին, սակայն նրանց վերոնշեալ յայտարարութիւնները, պարզ է, առաջին հերթին վերաբերել են ԱՄՆ նախագահին: Հայաստանը Դաւոսի համաժողովին ներկայացնում էր վարչապետ Կարէն Կարապետեանը: Հաշուի առնելով Դաւոսում տեսանկարահանող սարքերի առատութիւնը, թուում էր, «մարդամէջ» դուրս գալու հնարաւորութիւնից չպէտք է հրաժարուէր առաջին հերթին Սերժ Սարգսեանը: Սարգսեանը համաշխարհային տնտեսական ֆորումին մասնակցել է միայն 2009թ., այն էլ արտաքին աշխարհում Մարտի 1-ի սպանդից յետոյ լեզիտիմութիւն որոնելիս, մինչդեռ այժմ նման խնդիր չկար: Նա Դաւոսում, ըստ էութեան, անելիք չուներ, քանի որ նախօրէին արդէն իսկ արժանացել էր Մակրոնի համաձայնութեանը իր յետնախագահական վարչապետութեան հարցում: Սերժ Սարգսեանի աչքերով Հայաստանի տնտեսութիւնը չի կարող վեր լինել ռուսական ֆիլեալի մակարդակից: Այստեղ խորթ են Դաւոսում քննարկուող ազատական տնտեսութեան, համաշխարհային փոխգործակցութեան, միասնական ջանքերի ներդրման ու փոխշահաւէտ տնտեսական ծրագրեր իրացնելու հարցերը: Ի վերջոյ, Սարգսեանը դժուար թէ այնտեղ կարողանար համոզել, որ տնտեսական մենաշնորհները, բնակչութեան հանդէպ հարկային տեւորը, կոռուպցիան ու հովանաւորութիւնը կենսական անհրաժեշտութիւն են: Ով կը հաւատար այնտեղ Սերժ Սարգսեանին, եթէ նա պնդէր, թէ 2017թ. ֆինանսական ճգնաժամի տարի էր: Մինչդեռ ապագայ «յատուկ փոխվարչապետ» Կարէն Կարապետեանն իր ժպտադէմ յորդորներով աւելի յարմար էր Դաւոսում չնկատուելու համար: «ԺՈՂՈՎՈՒՐԴ»

ՄԱՍԻՍ  
ՇԱԲԱԹԱԹԵՐԹ  
ՄԱՍԻՍ ՇԱԲԱԹԱԹԵՐԹ  
ՊԱՇՏՕՆԱԹԵՐԹ՝  
ՍՈՅՒԱԼ ԴԵՄՈԿՐԱՏ ՅՆՉԱՎԵԱՆ  
ԿՈՒՍԱԿՑՈՒԹԵԱՆ  
Արեւմտեան Ամերիկայի Շրջանի  
ՎԱՐԻՉ ՏՆՕՐԵՆ  
ՎԱՅԵ ԱՏԱՊԱՅԵԱՆ  
MASSIS Weekly  
Organ of the Armenian Social Democratic Hunchakian Party of Western USA  
1060 N. Allen Ave.  
Pasadena, CA 91104  
Phone: (626) 797-7680  
Fax: (626) 797-6863  
E-Mail: massis2@earthlink.net  
http://www.massisweekly.com  
(USPS 667-310) (ISSN 0744-334X)  
Published Weekly  
Except Two Weeks in August  
ANNUAL SUBSCRIPTION RATES:  
USA \$50.00, \$100.00 (First Class)  
Canada \$125.00 (Air Mail)  
Overseas \$250.00 (Air Mail).  
All payments must be made in US funds & Drawn on US banks.  
Periodicals Postage Paid  
at Pasadena CA.  
Please Send Address Change To  
MASSIS WEEKLY

ՎԱՅԱՍԱՆԵԱՆ ՆԵՐՔԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

Մարտ 1-ի Հարցը Ազգային Ժողովի Լիազույնար Նիստին կը Քննարկուի



Արխիվային նկար. Երեւանի մէջ ցոյց Մարտի 1-ի բացայայտման պահանջով

Մարտ 1-ի տասներորդ տարելիցին ընդառաջ ընդդիմադիր «ԵԼՔ» խմբակցութիւնը շրջանառութեան մէջ դրած է 2008 թուականի իրադարձութիւններու մասին Ազգային ժողովի յայտարարութեան նախագիծ, որ իրաւապահներու առջեւ պահանջ կը դնէ՝ սեղմ ժամկէտներու մէջ բացայայտել եւ խստագոյն պատասխանատուութեան կանչել Մարտ 1-ին եւ 2-ին տեղի ունեցած սպանութիւններու կազմակերպիչները եւ անմիջական կատարողները, խաղաղ ցուցարարներու դէմ ապօրինի ուժ կիրառողները, ինչպէս նաեւ վերանայիլ այս գործով դատաւարութեան ընդդիմադիրներու մեղադրական վճիռները:

«Ընդդիմադիր գործիչների, ակթիւիստների դէմ քաղաքական գործունէութեան համար քրէական հետապնդում իրականացնելու փորձը կիրառուում է մինչեւ օրս», - ըստած է «ԵԼՔ»-ի յայտարարութեան մէջ, ընդգծելով նաեւ, որ պատշաճ քննութեան չեն արժանանար ընտրութիւններու արդիւնքները կեղծելու, ընտրողներու ազատ կամքի արտայայտման իրաւունքի ոտնահարումներու մասին անգանգերը:

«ԵԼՔ» խմբակցութեան ղեկավար, Մարտի 1-ի գործով եօթ տարուաչ ազատագրկման դատաւարութեան Նիկոլ Փաշինեանի խօսքով, այնպէս ըրած են, որ գլխադասային յանձնաժողովին մէջ նախագիծը քննարկուելէ ետք յայտարարութեան թեքսթը լիազույնար նիստին պատգամաւորներու սեղանին ըլլայ տարելիցի օրերուն:

Շաւարշ Քոչարեան. «Հայաստանը Ամէն Ինչ Կ'ընէ, Որպէսզի Պահպանէ Ռազմական Հաւասարակշռութիւնը»

Հայաստանը իր հերթին ամէն ինչ կ'ընէ, որպէսզի պահպանէ ռազմական հաւասարակշռութիւնը (պալանսը), կառավարութեան նիստին ետք՝ լրագրողներու հետ ճեպագրոյցի ժամնակ ըսած է Հայաստանի արտաքին գործոց փոխ նախարար Շաւարշ Քոչարեանը, արձագանգելով լրագրողներու այն դիտարկման, թէ Ռուսաստանը կը շարունակէ գէնք մատակարարել Ատրպէյճանին:

«Հայաստանն իր հերթին ամէն ինչ անում է, որպէսզի պահպանի ռազմական պայմանադրութեան ներառեալ նաեւ օգտուելով մեր դաշնակցի՝ Ռուսաստանի, այսպէս ասած, հնարաւորութիւններն օգտագործելով, ընդ որում աւելի

Յայտարարութեան ընդունումը «ԵԼՔ» դաշինքը կը կարեւորէ՝ խաղաղ, առանց գէնքի, հաւաքներ իրականացնելու իրաւունքի արդիւնաւէտ եւ անվտանգ իրացման, հանրային համերաշխութեան վերականգնման համար:

Կ'առաջարկուի, որ Ազգային ժողովը դատաւարութեան «քաղաքացիների նկատմամբ 2008 թուականին ոստիկանութեան կողմից բիրտ եւ ապօրինի ուժի գործադրումը, ընդդիմադիրների նկատմամբ շինծու քրէական գործերի յարուցումը»: Որպէս յայտարարութեան ընդունման հիմնաւորում «ԵԼՔ»-ը կը նշէ, որ 10 սպանութիւններու կազմակերպիչները եւ անմիջական կատարողները մինչեւ օրս պատասխանատուութեան չեն կանչուած, գոհերու հարազատներուն, ինչպէս նաեւ ապօրինի ուժի գործադրման հետեւանքով մարմնական վնասուածքներ ստացածներուն արդարացի փոխատուցում չէ տրուած:

Իշխող Հանրապետականը առաջիմ չէ մեկնաբանած երէկ շրջանառութեան մէջ դրուած փաստաթուղթը: Նախորդ գումարման խորհրդարանը մերժած է Հայ ազգային քննիչի նախաձեռնութիւնները, որ կը նախատեսէր 2008-ի իրադարձութիւնները ուսումնասիրող յանձնաժողով ստեղծել, գոհերու ընտանիքներուն փոխատուցում տրամադրել: Նախկին վարչապետ Յովիկ Աբրահամեանի օրօք ալ Կառավարութիւնը մերժած էր՝ Մարտի 1-ը չիշատակի օր ճանչնալու ՀԱԿ-ի առաջարկը:

մատչելի գնով ստանում է համապատասխան սպառազինութիւն», - ըսած է Քոչարեան:

Վերջին տարիներուն Պաքուն Ռուսաստանէն շուրջ հինգ միլիարտ տոլարի սպառազինութիւն գնած է, այդ շարքին՝ յարձակողական:

Յունուարի 19-ին Պաքուի նաւահանգիստ հասած է ռուսական արտադրութեան ժամանակակից սպառազինութեան հերթական խմբաքանակը:

Տաւուսի մէջ «Նովոստի» գործակալութեան տուած հարցազրոյցի ժամանակ Ատրպէյճանի նախագահ Իլհամ Ալիեւ ըսած է, որ Ռուսաստանէն գէնք գնելու հարցով Ատրպէյճանը որեւէ սահմանափակում չունի:

ԱՄՆ Դեսպանատան ուղերձը՝ «Կ'ընես Ներդրումներ, Ուրեմն Փոխէ Համակարգը»

Հայաստանի ներդրումային միջավայրի վերաբերեալ ԱՄՆ դեսպանատան հրապարակած գեղոյցին մէջ տեղ գտած գնահատականները առարկայական են եւ կ'արտացոլեն առկայ իրավիճակը: Lragir.am-ի հետ զրոյցի ժամանակ նման դիտարկում ըրած է «Թրանսփարենսի ինթըրնաշնլ» հակա-կաշառակերութեան կեդրոնի ծրագիրներու ղեկավար Վարուժան Հոկտանեանը:

Հայաստանի մէջ ԱՄՆ դեսպանատունը օրերս հրապարակած է ՀՀ-ի մէջ ներդրումային իրավիճակի վերաբերեալ 2017 թուականի գեղոյցը, ուր ԱՄՆ դեսպանատան տնտեսական պատասխանատու Ռաֆայէլ Սամպրոն իր գնահատականները ներառած է: Ըստ այդմ՝ Հայաստանի մէջ դատական համակարգը կը շարունակէ անվստահելի մնալ, իսկ կաշառակերութեան դէմ պայքարը իրական արդիւնք չի տար:

Ըստ գեղոյցի, «Հայաստանի տնտեսութեան հիմնական հատուածները կը վերահսկուին փոխկապակցուած գործարարներու կողմէ, որոնք կը վաճելն իշխանութեան հովանաւորչութիւնը: Թէեւ ընդհանուր ներդրումային միջավայրը կարծես թէ կը բարելաւուի, սակայն կաշառակերութիւնը կը շարունակէ լուրջ խնդիր մնալ այսպիսի կարեւոր ոլորտներու մէջ, ինչպիսիք են դատական, հարկային ու մաքսային գործառնութիւններու, առողջութեան, կրթութեան, ռազմական եւ իրաւապահ ոլորտները»:

Վարուժան Հոկտանեանի խօսքով, այս գեղոյցով ամերիկեան կողմը Հայաստանի իշխանութիւններուն հետեւեալ ուղերձը կը յղէ՝ երկրի մէջ համակարգային փոփոխութիւններ պէտք է կատարուին, որպէսզի ներդրողները գան:

«Կաշառակերութեան դէմ պայքարի առաջին ռազմավարութիւնից սկսած հիմնականում օրնէքներ ու ենթաօրէնսդրական աքթեր են ընդունուում, որոնք են-



«Թրանսփարենսի ինթըրնաշնլ» հակակաշառակերութեան կեդրոնի ծրագիրներու ղեկավար Վարուժան Հոկտանեան

թաղրուում է, որ պէտք է կիրարկուեն: Բայց կիրարկում չի լինում: Դրա հիմնական պատճառը քաղաքական կամքի բացակայութիւնն է: Իսկ երբ մի քիչ խորանում ես, թէ ինչու չկայ քաղաքական կամք, ես այդ խնդիրը տեսնում եմ գոյութիւն ունեցող տնտեսական ու քաղաքական մոտելի մէջ: Այսինքն՝ եթէ մոտելը չի փոխուում, եթէ մենք իրականում ունենք տնտեսութեան մէջ մենաշնորհուած ոլորտներ, եւ այդ մենաշնորհումը գնաց նաեւ քաղաքականութիւն, այս պայմաններում արդէն քաղաքական կամքի դրսեւորում դժուար է ակնկալել», - ըսած է Հոկտանեանը:

Հոկտանեանի խօսքով, ամերիկեան գեղոյցին մէջ հետեւեալ ուղերձն է, որ դէպի ծով ելք չունենալու, հակամարտութեան առկայութեան, մասամբ փակ սահմաններու պայմաններուն մէջ ամբողջ յոյսը պէտք է ըլլայ շատ արդիւնաւէտ աշխատող տնտեսական համակարգը:

«Այսինքն՝ ԱՄՆ դեսպանատան «մեսիճը» սա է՝ ասում ես ներդրումներ, ուրեմն փոխի համակարգը», - աւելցուցած է ան:

Վերլուծաբան. «Արմէն Սարգսեանի Հանդիպումները Աւելի Շատ Յեւակաւ են

Իշխող Հանրապետական կուսակցութեան Հայաստանի չորրորդ նախագահի թեկնածու, Մեծ Բրիտանիոյ մէջ Հայաստանի դեսպան Արմէն Սարգսեանի սկսած հանդիպումները քաղաքական ուժերու, հանրութեան ներկայացուցիչներու հետ աւելի շատ ձեւական են, այլ ոչ թէ որոշում կայացնելու նպատակ ունին:

«Ազատութեան» հետ զրոյցի ժամանակ այսպիսի համոզմունք յայտնած է քաղաքական վերլուծաբան Արմէն Պաղտասարեանը:

«Իհարկէ, աւելի շատ ձեւական են հանդիպումները, որովհետեւ ես կասկած չունեմ, որ իրականում Արմէն Սարգսեանը իր որոշումը ունի եւ նա համաձայնուելու է: Հակառակ դէպքում, Սերժ Սարգսեանը դա ճշդելուց առաջ նրան հենց այնպէս առաջարկ չէր անի», - ընդգծած է վերլուծաբանը:

«Սկզբում միաձայն հաւանութիւն են տալիս այդ թեկնածութեանը եւ յետոյ միայն հարցեր են տալիս, լսում են նրա տեսակէտները՝ տարօրինակ է, հակառակը պիտի լինի. սկզբում պիտի լսէին նրա տեսակէտները, դիրքորոշումները, յետոյ նոր թեկնածութիւնը

առաջադրէին», - շարունակած է Պաղտասարեանը՝ եզրակացնելով. - «Այսինքն, սա, իհարկէ, ձեւական բնոյթ է կրում, նպատակը տպաւորութիւն թողնելն է, որ սա համազգային թեկնածութիւն է, ազգային միայնարութեան (քննստլիտացիայի) ինչ-որ արտայայտութիւն է»:

Ազգային ժողովի Հանրապետական խմբակցութեան ղեկավար Վահրամ Պաղտասարեանի յայտարարութեան առնչութեամբ, որ «Ծառուկեան» խմբակցութեան հետ բանակցութիւնները Արմէն Սարգսեանը պէտք է վարէ, վերլուծաբանը ըսած է. - «Քանի որ խօսակցութիւններ կային, թէ «Ծառուկեան» դաշինքը կողմ քուէարկելու դիմաց ակնկալում է նախարարական պաշտօններ, Վահրամ Պաղտասարեանը սրանով ուղերձ է յղում, որ այդպիսի բանակցութիւններ չկան, իրականում նման բան չկայ, դրա համար էլ ոչ թէ ՀՀԿ-ն պիտի բանակցի «Ծառուկեան» դաշինքի հետ, այլ՝ հենց թեկնածուն: Սա էր ուղերձը»:

«Իսկ թէ ինչ կը լինի, ես կարծում եմ՝ ամէն դէպքում, Արմէն Սարգսեանը կ'անցնի առաջին փուլով», - կանխատեսած է Արմէն Պաղտասարեանը:

# ԼՈՒՐԵՐ

## ԱՄՆ Տնտեսութեան Նախարարութեան Ցուցակին Վրայ Երեք Հայ Գործարարներ



Ամերիկեան ցանկին վրայ յայտնուած հայ գործարարներ՝ Սամուէլ Կարապետեանը, Տանիլ Խաչատուրով եւ Սերկէյ Կալիցքի

Միացեալ Նահանգներու Տնտեսութեան նախարարութիւնը ի վերջոյ հրապարակած է ուսաստանցի բարձրաստիճան պաշտօնեաներու ու նախագահ փութինի մերձաւոր «օլիգարխներու» ցանկը, որոնք յառաջիկային կրնան յայտնուիլ ամերիկեան պատժամիջոցներու տակ:

Քոնկրէտ ուղարկուած ցուցակին մէջ քրեմլինի ամբողջ վերնախաւն է, այդ շարքին՝ ուսաստանաբնակ հայ գործարարներ Սամուէլ Կարապետեանը, Տանիլ Խաչատուրով եւ Սերկէյ Կալիցքին (Յարութիւնեան):

«Քրեմլեան գեկոյց» կոչուող փաստաթուղթին մէջ ընդհանուր առմամբ 210 անուն կայ՝ Փութինի աշխատակազմի ղեկավար Անտոն Վաչոն, մամլոյ խօսնակ Տմիթրի Փեսքովը, օգնական Վլատիսլաւ Սուրքովը, վարչապետ Տմիթրի Մետվետեւը՝ 8 փոխվարչապետներու եւ 22 նախարարներու հետ, պետական «Ռոսնեֆթ»-ի ու «Կազփրոմ»-ի ղեկավարները՝ Իկոր Սեչինն ու Ալեքսէյ Միլլերը:

Ուաշինկթընի մէջ չեն մոռացած նաեւ օրէնսդիրներուն եւ ուժայիններուն, Յանկին մէջն են Ռուսաստանի խորհրդարանի երկու պալատներու խօսնակները, ներքին հետախուզական ծառայութեան տնօրէն Սերկէյ Նարիշկինը, Անվ-

տանդութեան դաշնային ծառայութեան ղեկավար Ալեքսանտր Պորթնիկովը, զինուած ուժերու գլխաւոր շտապի պետ Վալերի Կերասիմովն ու գլխաւոր դատախազ Եուրի Չաչկան:

7-էջանոց ցանկին մէջ են նաեւ Ռուսաստանի ամենահարուստ գործարարները՝ Ռոման Ապրամովիչը, Օլեկ Տերիփասկան, Եուրի Քոչվալչուկը, Ելէնա Պաթուրինան եւ ուրիշներ, որոնք, ըստ գեկոյցի, իրենց կարողութիւնը վաստակած են նախագահ փութինի հետ կապերու միջոցաւ:

Միացեալ Նահանգներու Տնտեսութեան նախարարութիւնը պարտաւորուած էր այս գեկոյցը Քոնկրէտ ուղարկել նախագահ Տոնալտ Թրամփի կողմէ անցած տարուայ Օգոստոսին ստորագրուած օրէնքով, որու համաձայն կը նախատեսուի խտացնել Ռուսաստանի նկատմամբ պատժամիջոցները՝ ամերիկեան վերջին ընտրութիւններուն միջամտելու եւ Ուքրանիոյ մէջ իրավիճակը ապակայունացնելու համար: Ընդ որում, ըստ օրէնքի, վարչակազմը պէտք է ոչ միայն առանձնացնէր Փութինի մերձաւորներն ու իշխանութեան առանցքային դէմքերը, այլեւ մանրամասն Քոնկրէտին տեղեկացնէր, թէ անոնցմէ իւրաքանչիւրի նկատմամբ սահմանափակումը ինչ հետեւանքներ կրնար ունենալ:

## Էրտողան Չեղեալ Յայտարարած Է Լատինական Ամերիկա Իր Նախատեսուած Այցը

Թուրքիոյ նախագահ Էրտողան չեղեալ յայտարարած է Լատինական Ամերիկա նախատեսուած այցելութիւնը: Ինչպէս կը հաղորդէ «Արմէնբրէս»-ը, այս մասին կը յայտնէ թրքական «Հիւրրիյէթ» պարբերականը:

Փետրուարի 5-ին Էրտողան պէտք է այցելէր վատիկան եւ Իտալիա, այնուհետեւ Պրագիլ, Ու-

րուկուէյ եւ Վենեզուելա: Սակայն Թուրքիոյ նախագահականէն յայտարարութիւն հրապարակուած է, ուր նշուած է, թէ նախագահի արտերկրեայ այցը պիտի սահմանափակուի միայն վատիկանով եւ Իտալիայով:

Թէ ինչն է Լատինական Ամերիկա այցը չեղարկելու պատճառը, դեռ յայտնի չէ:

## Արա Գոչունեան.- Հայաստանի եւ Թուրքիոյ Միջեւ Յարաբերութիւններու Կարգաւորման Պահը Դեռ Հասունցած չէ

Արձանագրութիւնները ուժի մէջ մնան, թէ ոչ, գործնականօրէն ոչ մէկ տարբերութիւն չկայ. լրագրողներու հետ հանդիպման ժամանակ այսպէս ըսած է Պոլսոյ մէջ հրատարակուող «Ժամանակ» թերթի խմբագիր Արա Գոչունեանը, անդրադառնալով հայ-թուրքական յարաբերութիւններուն եւ ԵՆՆՎ-ի մէջ ՀՀ նախագահ Սերժ Սարգսեանին թուրք պատուիրակի կողմէ տրուած հարցին:

«Միւս կողմէն, բնականաբար, միջպետական իրաւունքի տեսակէտէն այդ փաստաթուղթի ուժի մէջ ըլլալը իր իմաստը

ունի: Բայց երեւանի նախաձեռնութիւնը կարելի չէ ստորագրուել, եւ այդ հանգամանքը վերահաստատուեցաւ երէկ Սթրասպուրկի մէջ հանրապետութեան նախագահի շատ դիպուկ բանաձեւմամբ, որ աւելի մեծ ներուժ ունեցող երկիրները պէտք է ուժի դիրքերէ խօսին աւելի քիչ ներուժ ունեցողներու հետ», - նշած է ան:

Արա Գոչունեանը նկատած է նաեւ, որ փաստը կը մնայ փաստ, որ Հայաստանի եւ Թուրքիոյ միջեւ յարաբերութիւններու կարգաւորման պահը դեռ հասունցած չէ:

«Այժմեան տուեալներով՝ այդ

## Հրանդ Տինքի Ընկերները Հերթական Դատական Նիստէն Առաջ Կրկին Ցոյց Կազմակերպած Են



Հրանդի համար, արդարութեան համար» պաստառով ցոյց Պոլսոյ դատարանին առջեւ

Հրանդ Տինքի սպանութեան գործով շարունակուող հերթական դատական նիստէն առաջ Պոլսոյ ծանր լանցագործութիւններու գործերով 14-րդ դատարանի առջեւ ցոյց իրականացուցած են Հրանդի ընկերները:

Ինչպէս կը տեղեկացնէ հայկական «Ակօս»-ը, դատարանի դիմաց հաւաքուածները պահանջած են ամբողջովին բացառուել մեղա-

ւորները: «Մենք եկած ենք այստեղ, որ ըսենք. «սպաննէ» ըսողները թող դատուին, եւ մարդասպաններուն պաշտպանողները ալ լանցակից են», - յայտարարած են Հրանդի ընկերները:

Նշենք, որ այս շաբաթ Տինքի սպանութեան գործով դատական նիստերուն պիտի հարցաքննուին Տրապիզոնի ոստիկան զօրաց հրամանատարութեան պաշտօնեաները:

## Իտալական Ստիկանութենէն Վատահեցուցած Են, Որ Փաշինեանի Հետ Կապուած Խնդիր Չկայ

Իտալական ոստիկանութեան մէջ Հայաստանի դեսպանատան վստահեցուցած են, որ Աժ պատգամաւոր Նիկոլ Փաշինեանի հետ կապուած խնդիր այլեւս չկայ, «Ազատութեան» փոխանցած է Հայաստանի Արտաքին գործոց նախարարութեան խօսնակ Տիգրան Բալայեանը:



Նիկոլ Փաշինեան իտալացի ոստիկաններուն հետ

«Ֆէյսպուքի» իր էջին գրած էր, որ Հոռոմի մէջ ոստիկանները պաշարած են հիւրանոցի իր համարը եւ փորձած են ձերբակալել իրեն: Ան նաեւ լուսանկար տեղադրած է, ուր չորս ոստիկաններ շրջապատած են իրեն: Հայաստանի Արտաքին գործոց նախարարութեան «Ազատութեան» տեղեկացուցած են, որ այժմ կը փորձեն կապ հաստատել պատգամաւորին հետ:

Փաշինեան «Ֆէյսպուք»-ի մէջ գրած է. - «Պարզուած է՝ ՀՀ իշխանութիւնները ինձրփոխով փնտռում են ինձ: 2008 թուականից փնտռում-փնտռում ու չեն գտնում»:

Յիշեցնենք, որ 2008 թուականի յետընտրական իրադարձութիւններէն ետք Նիկոլ Փաշինեանը հետախուզման մէջ էր, յաջորդ տարուայ Յուլիսին ան ներկայացած էր Հայաստանի իրաւապահ մարմիններուն, 2010-ի յունուարին՝ դատաւարտուած 7 տարուայ ազատազրկման, 2011-ի Մալթային՝ համաներմամբ՝ ազատ արձակ-

ուած:

Միջադէպին արձագանգած է Հայաստանի ոստիկանութիւնը: Հակադարձելով Փաշինեանին՝ իրաւապահները պնդած են, որ 2009 թուականի Յուլիսին անոր նկատմամբ հետախուզումը դադարեցուած է: Այդ մասին, ըստ ոստիկանութեան, տեղեկացուած է ինձրփոխի Գլխաւոր քարտուղարութեան, ապա՝ Գլխաւոր քարտուղարութեան կողմէ տեղեկացուած են բոլոր անդամ պետութիւնները:

Ոստիկանութեան լրատուական վարչութեան պետ Աշոտ Ահարոնեանը «Ազատութեան» ըսած է, որ ինչիւրը Իտալական ոստիկանութեան մօտ եղած է, հաւանաբար անոնք չեն թարմացուցած հետախուզող անձերու տուեալները:

«Ելք» խմբակցութեան անդամ, պատգամաւոր Էտմոն Մարտիանի ըսած է, որ մանրամասններու մասին տեղեկ չէ, բայց կը կարծէ, որ սա ինչ-որ մէկուն աշխատանքի մէջ թերանալու արդիւնք է:

պահանջ մենք հեռու ենք: Անոնք, որոնք կ'ուզեն այդ պահը տեսնել, հիմա դեռ պէտք է բաւարարուին բարեմաղթանքներով, որ վերջա-

պէս այդ պահը հասունայ, եւ մենք հասնինք բարիդրացիական, նորմալ, համագործակցական յարաբերութիւններու», - նշած է ան:

# ՍԴՅԿ Հայաստանի Կազմակերպութեան 11-րդ Համագումարի Յայտարարութիւնը

Սոցիալ Դեմոկրատ Հանրապետական կուսակցութեան Հայաստանի կազմակերպութեան 11-րդ համագումարի աշխատանքներն աւարտուեցին յունուարի 28-ին:



11-րդ համագումարը Հայաստանում տեղի ունեցող ներքաղաքական զարգացումների վերաբերեալ տուեց իր գնահատականները:

Հայաստանի Հանրապետութեան բնակչութեան սոցիալապէս անապահով հատուածն ունի կուսակցութեան գործնական անջակցութեան կարիքը, որը դրսևորուելու է քաղաքական բոլոր հնարաւոր հարթակներում եւ շարունակելու է մնալ Կուսակցութեան գործունէութեան առանցքային թիրախը:

Հասարակութեան կարեւորագոյն ու առաւելապէս խոցելի հատուածը աշխատաւոր մարդն է: Համագումարը գտաւ, որ ՍԴՅԿ պէտք է շարունակի իր ուշադրութեան կեդրոնում պահել ու գործնական քայլեր կիրառել՝ աշխատաւոր մարդու իրաւունքները պաշտպանելու եւ եղած աղաղակող խախտումներին հանրային հնչեղութիւն ապահովելու համար:

Օրէնքի լիակատար հաւասարութիւնը երկրում անվտանգութեան գլխաւոր երաշխիքն է: Ուստի համագումարը կարեւոր է համարում համահայկական ջանքերի գործադրումը երկրում առկայ արատաւոր երեւոյթների արմատախիլ անելու հարցում:

Արտագաղթը Հանրապետական կուսակցութիւնը համարում է երկրի առջեւ ծառայած կարեւորագոյն մարտահրաւեր: Այն վերածուել է ազգային աղէտի, որը կասեցնելու համար անհրաժեշտ է գործնական քայլեր, աշխատատեղերի ապահովում եւ քաղաքացիների՝ ՀՀ-ում ապրելու արժանապատիւ պայմաններ:

Համագումարը գտաւ, որ Արցախի հիմնախնդիրը հայ ժողովրդի եւ կուսակցութեան համար մնում է առանցքային, սկզբունքային խնդիր: Կուսակցութիւնը կանգնած է Արցախի ժողովրդի ազատ կամարտայայտման կողքին եւ անվերապահ սատարում է Հայաստանի եւ Արցախի Ձիւնուած ուժերին: Խաղաղ ժամանակ հնչակեանք քաղաքացի է, պատերազմական դրութեան ժամանակ հայոց բանակի զինուոր:

Համագումարը գտնում է, որ երիտասարդութիւնը երկրի շարժիչ ուժն է, ուստի անհրաժեշտ է յստակ երիտասարդութեանը նուիրուած քաղաքական գծի ամրապնդում, ծրագրերի իրականացում:

Երկրի ընդերքը համաժողովրդական հարստութիւնն է, ուստի համագումարը ապագայ վարչութեանը յանձնարարում է ձեւաւորել ու կազմակերպել ընդերքի ճիշդ շահագործման հայեցակարգ:

Յառաջիկայ ներքին քաղաքական զարգացումների մասին ՍԴՅԿ Հայաստանի նորընտիր վարչութիւնը իր ժամանակին հանդէս կգայ յաւելեալ յայտարարութեամբ:

Յունուարի 28-ին Սոցիալ Դեմոկրատ Հանրապետական կուսակցութեան Հայաստանի նորընտիր վարչութիւնը՝ բաղկացած 9 ընկերներից, գումարեց իր անդրամիկ միտքը եւ կատարեց հետեւեալ դիւանային բաժանումները:

- Սեդրակ Աճեմեան - ատենապետ
- Արմէն Մկրտչեան - քաղաքական խորհրդի ղեկավար
- Վազգէն Մետրոպեան - փոխատենապետ
- Արտաւազ Սարգսեան - ատենադպիր
- Յարութիւն Պալապանեան - գանձապահ
- Դաւիթ Խոսրովեան - ներքին դիւանի պատասխանատու
- Գագիկ Մելիքեան - խորհրդական
- Արսէն Կուպէեան - խորհրդական
- Յովհաննէս Տէրտէրեան - խորհրդական
- Բացի դիւանային բաժանումներից, ՍԴՅԿ Հայաստանի վարչութեան որոշմամբ Աշոտ Գրիգորեանը նշանակուել է ՍԴՅԿ Մեծն Սուրբատ երիտասարդական ուսանողական միութեան ատենապետ, իսկ Գեղամ Յարութիւնեանը՝ արտաքին յարաբերութիւնների դիւանի պատասխանատու:

## ՍԴՅԿ Հայաստանի կազմակերպութեան մամուլի դիւան

### «Ղարաբաղեան Հակամարտութեան Փաթեթային Հանգուցալուծումը

Շարունակուած էջ 1-էն

ներառեալ նաեւ ամենաբարձր՝ նախագահների մակարդակով, եռանախագահող երկրների կողմից: Բայց, իհարկէ, մենք պէտք է նկատի ունենանք, եւ դրա մասին էլ մենք բազմիցս նշել ենք, որ փաթեթային հանգուցալուծումը, բնականաբար, նկատի ունի նաեւ փուլային կիրառում այդ փաթեթային հանգուցալուծման», - ըսած է Նալպանտեանը:

Ըստ Հայաստանի Արտաքին գործոց նախարարի, Ատրպէյճանի Արտաքին գործոց նախարարին հետ Լեհաստանի Քրաքով քաղաքին մօտ տասը օր առաջ կայացած հանդիպումն

ման մէջ քայլ առաջընթաց գրանցուած է՝ ԵԱՀԿ գործող նախագահի անձնական ներկայացուցիչ ԱնՉճէյ Քասպիշիկի գրասենեակի կարողութիւններու ընդլայնման ուղղութեամբ:

**Գնդակը Թուրքիայի Դարպասում է**

Հայաստանի արտաքին քաղաքական գերատեսչութեան ղեկավարը անդրադարձած է նաեւ հայ-թրքական արձանագրութիւններուն:

«Տասը տարի առաջ, երբ որ Հայաստանը նախաձեռնեց այս կարգաւորման գործընթացը, տասը տարուայ ընթացքում միշտ հաւա-

# Լեռնային Ղարաբաղի Ձիւնուծը Ետ Շարտած է Ատրպէյճանական Երթափանցման Փորձ

25 Յունուարի գիշերը, ժամը 2-ի սահմաններուն, Լեռնային Ղարաբաղի եւ Ատրպէյճանի զօրքերու շփման գիծին ատրպէյճանական զինուժի կողմէ ներթափանցման փորձի հետեւանքով դարաբաղեան կողմը կորուստներ եւ վիրաւորներ չունի: Այս մասին «Ազատութեան» ըսած է Լեռնային Ղարաբաղի նախագահի աշխատակազմի ղեկավարի տեղակալ Դաւիթ Պապայեանը:

«Իրավիճակը կայուն է եւ լրիւ վերահսկուած է Արցախի Հանրապետութեան պաշտպանութեան բանակի կողմից: Այս պահի դրութեամբ որեւէ այլ արտառոց դէպք տեղի չի ունեցել», - նշած է ղարաբաղցի պաշտօնեան:

Պաշտօնական հաղորդագրութեան համաձայն, Լեռնային Ղարաբաղի եւ Ատրպէյճանի հակամարտ զօրքերու շփման գիծի հարաւարեւելեան, մասնաւորապէս, կուրուպատկիւնի ուղղութեամբ տեղակայուած հայկական դիրքերէն մէկուն պաշտպանական հատուածին ԼՂ պաշտպանութեան բանակի առաջապահ ուժերու կողմէ «հաստանշուած է ատրպէյճանական հետախուզական խումբի ներթափանցման փորձ»: Հաղորդագրութեան համաձայն՝ ձեռնարկուած կանխարգելիչ գործողութիւններու արդիւնքով ատրպէյճանական ջատուկ ջոկատայինները ետ շարտուած են:

ԼՂ ՊԲ-ն հաղորդած է նաեւ, որ նախնական տուեալներով՝ հակառակորդի կողմէ կան կորուստներ: Ըստ ատրպէյճանական APA լրատուական գործակալութեան, Ատրպէյճանի պաշտպանութեան նախարարութիւնը, իր հերթին, հերքած է ղարաբաղեան կողմի պնդումները՝ փստահեցնելով, թէ ատրպէյճանական բանակը ամբողջովին կը պահպանէ հրադադարն ու որեւէ կորուստ չունի:

«Ազատութեան» հետ զրոյցի

ժամանակ Դաւիթ Պապայեանը նաեւ հետեւեալ դիտարկումը ըրած է, որ միջազգային հարթակներու վրայ հակամարտութեան կողմերու համար կազմակերպուող ամէն հանդիպումէ ետք Ատրպէյճանի իշխանութիւնները նման քայլի կը դիմեն: Պապայեանը չի շատակած է նաեւ Հայաստանի նախագահ Սերժ Սարգսեանի երէկ ունեցած ելոյթը Եւրոպայի խորհուրդի խորհրդարանական վեհաժողովի նստաշրջանին: Սարգսեանը պատասխանելով ատրպէյճանցի պատգամաւորի հարցին՝ ըսած էր. «Դուք ուզում էք Ատրպէյճանի կազմ վերադարձնել Ղարաբաղը: Ցաւօք սրտի, այլատեսացութիւնն Ատրպէյճանում այնքան է զարգացել, որ արդէն դուք բացառապէս յայտարարում էք, որ Ղարաբաղը ձեզ պէտք է առանց հայերի, անհնար է, դա երբեք չի լինելու»:

«Ուրեմն նոր եղել է Հայաստանի եւ Ատրպէյճանի արտաքին գործոց նախարարների քրաքովեան հանդիպումը, համանախագահների միջնորդութեամբ, այնուհետեւ Հայաստանի նախագահը հանդէս եկաւ կարեւոր մի ելոյթով եւրոպական հարթակներից մէկում: Բացի դրանից՝ ներկայ դրութեամբ Ստեփանակերտում է գտնուում ԵԱՀԿ գործող նախագահի անձնական ներկայացուցիչ ղեկավար ԱնՉէյ Քասպիշիկը: Հիմա այս ամէնի ներքոյ ատրպէյճանական կողմը դիմում է այսպիսի աննորմալ քայլի, ինչի՞ համար, որեւէ տրամաբանութիւն չկայ», - շարունակած է Դաւիթ Պապայեանը:

Պապայեանը ահաբեկչութիւն որակած է Ատրպէյճանի գործողութիւնները, պնդելով, որ ատրպէյճանական ժողովուրդը իրենց թշնամին չէ, իրենք հրադադարի հաստատումէն ետք ալ կը փորձեն Ատրպէյճանի հետ գոյատեւել որպէս հարեւաններ:

տարիմ է եղել, թէ՛ գործընթացին, թէ՛ ձեռք բերուած պայմանաւորուածութիւններին: Հայաստանը չէ, թուրքիան է, որ հրաժարուեց իրականացնել ձեռք բերուած պայմանաւորուածութիւնը», - ըսած է Հայաստանի արտաքին գերատեսչութեան ղեկավարը, շարունակելով. - «Վերջին տարիներին միջազգային հանրութիւնն ասում էր, որ գնդակը գտնուում է թուրքիայի կիսադաշտում, բայց այսօր կարող ենք ասել, որ գնդակը գտնուում է թուրքիայի դարպասում»:

Նալպանտեանը «կարեւոր հանգրուան» անուանած է Հայաստանի ու Եւրոմիութեան միջեւ անցած տարուայ նոյնմբերին ստորագրուած Համապարփակ եւ ընդլայնուած գործընկերութեան համաձայնագիրը:

«Այսօր մենք կեդրոնանում ենք այս կարեւոր, շրջանակային փաստաթղթի վաւերացման գործընթացի վրայ: Հայաստանը յայտարարել է, որ քայլեր է ձեռնարկում, որ այս փաստաթուղթը վաւերացուի մինչեւ ապրիլ: Բայց մենք մէկ քայլ առաջ ենք նայում, իհարկէ յոյսով ենք, որ առանց որեւէ խոչընդոտների կը վաւերացուեն նաեւ այլ եւրոպական միութիւնների կողմից, բայց համապատասխան ընթացակարգի, Եւրոմիութեան կողմից արդէն դրա մասին նաեւ իրենց կայքէջում է դրուած, որ մեր վաւերացումից յետոյ կարող է ժամանակաւոր սկսել իրականացումը այս պայմանագրի: Հնարաւոր է, որ դա լինի մայիսի 1-ից սկսած, կամ յուլիսի 1-ից», - ըսած է Արտաքին գործոց նախարարը:

NATIONAL NOTARY ASSOCIATION  
NOTARY PUBLIC

**Garine Depoyan**

626-755-4773  
554 N. Chester Ave Pasadena, Ca. 91106  
ghdepoyan@gmail.com

# Երեւանի Մէջ Մեծ Շուքով Նշուեցաւ ՄԴՀԿ 130-Ամեակը

Շարունակուած էջ 1-էն

հերոսամարտերի մէկդարեայ յորելեանը՝ որպէս հայ ժողովրդի ազատատենչ ոգու յաղթանակի խորհրդանիշ, Հայաստանի հետագայ վերելքի եւ հզօրանալու գրաւական: Վստահ եմ, յատկապէս սփիւռքում դուք կը դառնաք յորելեանական տօնակատարութիւնների ջահակիրները: Կրկին շնորհաւորում եմ Սոցիալ-Դեմոկրատ Հնչակեան կուսակցութեան անդամներին, համակիր-

յեղափոխութիւն եւ ընկերվարութիւն, այնուհետեւ ձերբակալուեց ու թուրքերի կողմից կախաղան հանուեց: Խօսքն այդ ժիրայրի մասին է, ում պատուին հայրս իմ անունը ժիրայր է դրել: Սակայն ես յետոյ հոգեւորական դարձայ, իմ անունը դարձաւ Ռսկան: Ո՞ր մէկն եմ ես՝ ժիրայրը, թէ՞ Ռսկանը: Եթէ Ռսկանն եմ, հոգեւորական եմ, իմ առաջին պարտաւորութիւնը Աստծոյ եւ եկեղեցու նկատմամբ է: Եթէ ժիրայրն եմ, իմ առաջին պարտաւորութիւնը հայրենիքի եւ

եւ 20-րդ դարի սկզբին Հայաստանի հարեւան երկրների մեծ մասում գործող ձախակողմեան կուսակցութիւնների 90 տոկոսը իրենց առաջին քայլերն են արել Հնչակեան կուսակցութեան այդ օրերի գործիչների գաղափարական համոզմունքներից դրդուած: Աւելին՝ Օսմանեան կայսրութեան եւ ժամանակակից թուրքիայի մէջ առաջին անգամ ընդհանրապէս ազգային-ընկերվարական հայեացքներ է քարոզել հենց մայր կուսակցութիւնը, որի լաւագոյն



մեղքն է: Կուսակցութեան Հայաստանի կազմակերպութեան յաջորդ վարչութիւնը, որը կը ձեւաւորուի



ներին կուսակցութեան հիմնադրման 130-ամեակի առթիւ եւ մաղթում եմ նորանոր յաջողութիւններ եւ ձեռքբերումներ՝ յանուն մեր ազգային իղձերի եւ նպատակների իրականացման, յանուն հզօր Հայաստանի, հայ ժողովրդի բարօրութեան, հայրենադարձութեան եւ ազգային միասնութեան»: Մայր Աթոռ Սուրբ Էջմիածնի աւագ միաբան, Տէր Ռսկան արքեպիսկոպոս Գալփաքեան իր խօսքին մէջ շեշտեց, որ չէր կարող իր մասնակցութիւնը չբերել ՄԴՀԿ 130-ամեակին նուիրուած միջոցաւմանը, քանի որ այդպիսով կը դաւաճանէր իր հօրը: «Հայրս 1907թ. դարձել է Հնչակեան

հայրենիքի ազատագրման համար է», - ընդգծեց Տէր Ռսկան արքեպիսկոպոս Գալփաքեան: Աւելցնելով ան ըսաւ, որ ՄԴՀԿ-ն կը շարունակէ մնալ յեղափոխական, ազգային, գերագոյն շահերի պաշտպանութեան կուսակցութիւն: «Ինձ համար Սոցիալ-Դեմոկրատ Հնչակեան կուսակցութիւնը կայ եւ մնում է ժողովրդի սոցիալական շահերի պաշտպանութեան եւ արդարութեան կուսակցութիւն», - եզրափակեց Տէր Ռսկան Սրբազանը: ՄԴՀԿ կենտրոնական վարչութեան անդամ Ընկ. Նարեկ Գալստեանն իր ելույթին մէջ ընդգծեց, որ հայ ժողովուրդի

զաւակներից Փարամազի նկարը կախուած է բոլոր առաջադէմ թուրք, քուրդ, ասորի եւ թուրքիայի հայկական համայնքի մտաւորականների գրասենեակներում՝ իբրեւ նոր խօսքի, ազատ ու հաւասար միջավայրում ապրելու գաղափարախօսութեան հիմնադիր», - ըսաւ Ընկ. Գալստեան: Նարեկ Գալստեան շեշտեց, որ

առաջիկայ փակ աշխատանքային խորհրդակցութիւններից յետոյ, մեծ առաքելութիւն ունի՝ ներկայացուել Հայաստանի ամենահեռաւոր գիւղերում, քարոզել մեր գաղափարները, արդար ու ուժեղ պետութիւն ունենալու մեր տեսլականը», - նշեց Ընկ. Գալստեան՝ շեշտելով, որ յառաջիկայ երկու տարիները կուսակցութեան երեքմի



կուսակցութեան անդամ: Երկու եղբայրներին կոչել են իրենց մեծ հօրեղբայրների անուններով, սակայն, երբ ես եմ ծնուել, անունս դրել են ժիրայր: Մի օր՝ մինչ իր մահանալը, հարցրեցի՝ հայրիկ, ինչի՞ համար իմ անունը ժիրայր դրեցիր: Նա պատասխանեց, որ իր համար հայ ժողովրդի եւ Հնչակեան կուսակցութեան պատմութեան մէջ ժիրայրի նման վեհ մարդ չկայ: Դուք բոլորդ պէտք է իմանաք, եթէ չէք իմացել, չեմ կարող ձեզ պատմել ժիրայրի պատմութիւնը, Հնչակեան ժիրայրի պատմութիւնը, ով ծպտուած՝ որպէս հոգեւորական, 19-րդ դարի վերջերին քարոզեց

անդաւաճան գաւակ, տասնեակ տարիներու ընթացքին իր լաւագոյն ընկերներուն հայրենիքի համար մղուող պայքարի զոհասեղանին նուիրած, մեր իրականութեան առաջին՝ Սոցիալ-Դեմոկրատ Հնչակեան կուսակցութիւնը բոլորեց 130-րդ տարին: «Հնչակեան կուսակցութիւնը ոչ միայն աշխարհի ամենահին քաղաքական կազմակերպութիւններից է, որից առանց բացառութեան սերում են հայ եւ օտար բազմաթիւ կուսակցութիւններ եւ քաղաքական միութիւններ: Վստահաբար կարելի է փաստել, որ 19-րդ դարի վերջին

Հնչակեան կուսակցութիւնը հայ ժողովրդի անբաժան մասն է, որ անկախ ներքին քաղաքական բազմաթիւ տարածաշրջաններէն եւ օրուայ իրավիճակներէն, երբեք չէ զլացած մէկ կողմ դնել ցանկացած ներքին հարց եւ անմնացօրէ նուիրուել հայրենիքի պաշտպանութեան: «Հնչակեան կուսակցութիւնը սոցիալական արդարութեանը հաւատացող, վայրի կապիտալիզմին, մարդու կողմից մարդու շահագործմանը վճռական դէմ ազգային-ընկերվարական կազմակերպութիւն է եւ երբեք ու ոչ մի քայլ հետ չի դրել ու հետ չի դնելու իր համոզմունքներից: Փաստ է, որ հայկական ամենահին կուսակցութեան գաղափարները այնքան էլ ծանօթ չեն Հայաստանի քաղաքացիներին: Եթէ մեզ չեն ճանաչում կամ ճանաչում են եւ չեն վստահում, ապա այստեղ միայն ու միայն մեր

ունեցած փառքը վերականգնելու ու քաղաքական ազդու կազմակերպութեան վերածուելու ժամանակ պէտք է դառնայ: Ան վստահութիւն չայտնեց, որ որքան ալ հպարտանան իրենց մաքրամաքուր պատմութեամբ, մայր կուսակցութիւնը դեռ չի հնչեցրել հայ ժողովրդի պատմութեան մէջ իր ամենակարեւոր խօսքը: «Ուրեմն այլեւս պէտք է կրենք այդ պատմական առաքելութիւնը, որը մեզ վրայ է դրուել սերունդների կողմից», - եզրափակեց ՄԴՀԿ կենտրոնական վարչութեան անդամը: Միջոցաւման աւարտին ցուցադրուեցաւ կուսակցութեան 130-ամեայ ուղին ներկայացնող կարճ տեսաֆիլմ: Այնուհետեւ ելույթ ունեցան «Արեգ» պարախումբը եւ յեղափոխական երգերով երգիչ Յարութիւն Մուրատեանը:

# ՍԱՐՖ-ը \$175,000 ԱՄՆ Տոլար կը Տրամադրէ Զալէայի Գործատեղիներու Վերականգնումին Ի Նպաստ

Վերջին շրջանին, որոշ չափով Սուրիոյ Մայր գաղութի խաղաղութեան բարի լուրերը կը տարածուին համայն հայութեան աօրեայն ներս, երբ անցնող վեց տարիներուն սուրիահայ մեր հայրենակիցներու կեանքէն ներս, դաժան պատերազմի հետեւանքով, ունեցանք բազմաթիւ որբեւայրի, հաշմանդամ եւ կորուսեալ անհատներով լի ընտանիքներ. գուգահեռ կիսակործան ու քանդուած կայուածներ, բնակարաններ, դպրոցներ, ակումբներ, կեդրոններ եւ գործատեղիներ եւ աւելին, երկիրն ու հայկական թաղամասերը պաշտպանող՝ երիտասարդ Հայ անգին զոհեր...:



Իոյ պատերազմին անցնող վեց տարիներու ընթացքին, մեծահոգի ու առատաձեռն նուիրատուութեամբ օժանդակելու՝ Սուրիահայ մեր հայրենակիցներու գոյատեւման միշտ հաւատալով, որ «ո՛չ մէկ Հայ անհատ պիտի մնայ անտէր ու անօգնական»:

Առ ի տեղեկութիւն մեր գաղութի հայրենակիցներուն, որ վերջին շրջանին ՍԱՐՖի միջոցաւ նիւթաբարոյական օժանդակութիւնը՝ Սուրիոյ ՇՏԱՊի եւ Վերականգնումի մարմինն փոխանցած է՝ \$175,000 (Հարիւր եւ Եօթնասուս Հինգ Հազար) ԱՄՆ տոլարի կոկիկ գումար մը, որ զլիսաւորաբար պիտի օգտագործուի՝ գործատեղիներու եւ կրթական անմիջական կարիքներու բարեկարգման:

Վարձքը կատար՝ ՍԱՐՖի գործունէութիւնը վառ պահելու նպատող բարերար մեր հայրենակիցներու ազնիւ նուիրատուութեան եւ օժանդակութեան համար:

Միասնական ջանքերով պիտի վերականգնենք Սուրիահայ Մայր գաղութը: ՍԱՐՖի Վերականգնումի Մարմին

# Գալիֆորնիայի Գրողներու Միութեան Յուշ-Երեկոն Նուիրուած Զայազէտ Յակոբ Անասեանի (Մահուան 30-ամեակին առիթով)

Իր տեսակին մէջ եզակի երեկոյ մըն էր նուիրուած մեծանուն գիտնական, պատմաբան, հայագէտ եւ մատենագէտի Յակոբ Անասեանի, որ տեղի ունեցաւ անցեալ Կիրակի, 28 Յունուար, 2018, Կլենտէյլի Երիտասարդաց Կեդրոնի սրահին մէջ:

Անուանի մատենագէտ մահուան 30-ամեակին նուիրուած սոյն միջոցառումին ներկայ էր գրողներու, մտաւորականութեան, հայ մամուլի եւ գրասէր հասարակութեան ներկայացուցիչներու ընտրանի խումբ մը:

Ձեռնարկի կազմակերպիչ Գալիֆորնիայի Գրողներու Միութեան անունով վարչութեան ատենապետ Ժանօթ Երաժիշտ Հենրիկ Անասեան, իր ողջոյնի խօսքէն ետք նշեց որ այս նոյն օրը նաեւ կը գուգադիպէր Հայաստանի Հանրապետութեան Բանակի կազմաւորման 26րդ տարեդարձին հետ: Ուստի հրաւիրեց ներկաները մէկ վայրկեան յոռնկայս լուծեամբ յարգել մեր քաջարի բանակի հերոս նահատակը: Այս առթիւ յատուկ աղօթք արտասանեց Արժ. Դոկտ. Տ. Զաւէն Քհնյ. Արզումանեան:

Օրուան հանդիսավար Յարութ Ծոտուլեան, իր բացման խօսքին մէջ ոգեկոչեց հայ մատենագիտութեան մեծ ուսման կրթական Յակոբ Անասեանի յիշատակը, որուն ձգտած հարուստ ժառանգութիւնն իր ուրոյն տեղն ունի մեր հայագիտութեան պատմութեան մէջ:

Յակոբ Անասեանի կեանքն ու գործը հանգամանօրէն ներկայացուց Երեւանի պետական համալսարանի նախկին դասախօս՝ Արմենակ Սաչաւորեանը: Ան ամփոփ գիծերու մէջ անդրադարձաւ մեծանուն գիտնականի կեանքին եւ ստեղծագործութիւններու տարբեր հանգրուաններուն բերած նպաստին հայ ժողովուրդի պատմութեան, հայագիտութեան եւ մատենագիտութեան մէջ: Առանձնապէս յիշեց իր տասնեակ մը հատորները, մասնաւորաբար՝ «Գիտական աղբիւրները Բիւզանդիայի անկման մասին», «17րդ դարի լեհ-թուրք յարաբերութիւնները», վարդան Այգեկցու «Արմատ Հաւատոյ» երկը եւ այլ շահեկան գործերը: 1984ին մեծ շուքով նշուած է Յակոբ Անասեանի յօբելեանը եւ

իրեն շնորհուած պատուոյ դոկտորի տիտղոսը:

Դոկտ. փրոֆ. Արտեմ Սարգիսեան իր սրտի խօսքին մէջ Յակոբ Անասեանը նմանցուց ուրիշ մեծութեան մը՝ Հրաչեա Աճառեանի հետ: Երկուքն ալ իրենց վիթխարի ներդրումն ունին եւ տիրակալները հայ մատենագիտութեան:

The Armenian Observer շաբաթաթերթի տէր եւ տնօրէն Օշին Քէշիշեան, իւրաքանչեւ հիւմորով, հետաքրքրական դրուագներ պատմեց Յակոբ Անասեանի մասին եւ եզրակացուց «Հայ Մշակույթի եւ Քաղաքակրթութեան պատմութեան մէջ անասման վաստակ ունի իր բերած նորութիւններով»:

Յուցադրուեցաւ Յակոբ Անասեանի կեանքին նուիրուած տեսաբերից մը:

Գործադրուեցաւ օրուան պատշաճ յայտագիր մը: Ելուցներով հանդէս եկան սիրուած արուեստագէտներ՝ Արմէն Անասեան (Չուլթակ) «Սիփան» երգչախումբի մենակատարներ՝ Մարիամ Արամեան, դաշնամուրի վրայ փրոֆ. Լեւոն Աբրահամեան եւ Հերմինէ Ամիրեան: Իսկ Յակոբ Անասեանի բանաստեղծութիւններէն հատուածներ կարդաց Յարութիւն Ծոտուլեան:

Աւարտին հանդէս եկաւ Յակոբ Անասեանի որդին՝ մաեսթրօ Հենրիկ Անասեան: Ան հետաքրքրական պատմումներ կատարեց իր վաստակաշատ հօր կեանքի եւ ապրելաձեւի մասին: Օրինակ՝ որպէս մարդ թատրոն չէ գացած, զայն համարելով «ժամանակի կորուստ»...: Եղած է ինքնուրոյն, ունեցած է իր աշխարհը՝ գիտութիւնը: Իր սրտի գաղտնիքը երբեք չէ յայտնած ուրիշներուն...:

Ընտանիքի ն եւ Գրողներու Միութեան անունով Հենրիկ Անասեան իր խորին շնորհակալութիւնները յայտնեց օրուան յուշահանդէսի յայտագրի մասնակիցներուն եւ գրասէր հասարակութեան: Ապա ներկաներուն բաժնուեցաւ մեծանուն գիտնականի յիշատակին նուիրուած, իր գաւկին Հենրիկ Անասեանի հրատարակած նորատիպ գիրքը «Հայ Մատենագիտութեան Տիրակալը» (Յակոբ Անասեան):

«Պատիւս արժանաւորաց»  
Գ. Մ.

## Լոս Անճելըսի Մէջ Տօնակատարուեցաւ

Շարունակուած էջ 1-էն

Օրուայ հանդիսավար Յովիկ Կապիկեանի բացման խօսքէն ետք բարի գալուստի մաղթանքներով հանդէս եկաւ Իրանահայ Միութեան ղեկավարներէն Թոմիկ Ալէքսանեան: Ան նշեց որ մենք ունինք հզոր բանակ մը եւ ապա ներկայացուց երկու գինուորները, որոնք Ապրիլեան պատերազմին ցոյց տուին հերոսութեան գագաթնակէտը:

մեզ պաշտպանող հզոր հայ բանակ, որ նաեւ մեր հպարտութիւնն է ու պատիւը:

Սրտի խօսքով հանդէս եկաւ Տօքթ. Յակոբ Այնթէպլեան, շնորհաւորելով Հայոց Բանակը իր անցեալի եւ ներկայի սխրագործութիւններուն առթիւ՝ մէջբերելով Խորենացիի «Մահման Քաջաց, գէնն իւրեանց» խօսքը:

Տօնակատարութեան ներկայ էին ու ողջոյնի խօսքերով հանդէս եկան



Հայաստանի հիւպատոսութեան խօսքը փոխանցեց Ռազմիկ Ստեփանեան, շնորհակալութիւն յայտնելով Իրանահայ Միութեան եւ կազմակերպիչ յանձնախումբին եւ նշեց, որ հայ ազգը կրնայ հանգիստ քուն մը քնանալ, որովհետեւ կայ

Կլէնտէյլի Քաղաքապետական Խորհուրդի անդամներ՝ Արա Նաճարեան, Կրէկ Աղաճանեան եւ Զարէն Սինանեան:

Կլէնտէյլի Քաղաքապետ Վարդան Կարապետեան շնորհաւորեց այս յատուկ առիթը եւ Իրանահայ

Միութիւնը, զնահատեց Հայ Բանակը եւ ողջունեց ներկայութիւնը Նարեկի եւ Մարատի:

Հայաստանի նախագահի խորհրդականներէն Գագիկ Գէորգեան հանդէս գալով շնորհեց, որ հայոց բանակը ամենալաւ պատրաստուած բանակներէն է եւ ըսաւ. «պատերազմի ժամանակ կը յաղթէ ոգին. հայ գինուորի ոգին»:

Գաղութի սիրուած երգիչ Արմենչիք երկու երգով խանդավառեց ներկաները, որմէ ետք խօսք առաւ փոխ գնդապետ Արծրուն Յովհաննէսեան, շնորհաւորելով բանակի ազգային սօսը եւ շնորհակալութիւն յայտնելով նշեց, որ այս համայնքը միշտ ալ ունի վերադարձի հայրենիք:

Օրուայ յատուկ երգերով բեմ բարձրացաւ Հայրենիքէն ժամանած եւ սիրուած երգիչ՝ Անտրէն: Ապա Իրանահայ սիրուած երգիչ Անտրին եւ անկէ ետք Ժանօթ Երաժիշ Գագիկ Պատալեան:

Օրուայ հիւրերը Նարեկ Մալխասեան եւ Մարատ Պետրոսեան յաջորդաբար բեմ բարձրացան, բռուն

ծափահարութիւններէ ետք համեստօրէն իրենց սրտի խօսքը փոխանցեցին Լոս Անճելըսի գաղութին եւ ներկաներուն:

Պէտք է ըսել որ սոյն ձեռնարկը շատ յատկանշական էր իր բնոյթով ու նպատակով եւ ներկաներու մօտ զգայացուց պահեր յառաջացուց:

Ի վերջոյ, Հայոց Բանակը բոլոր հայ ազգին պատիւն է եւ անոր արթուն պահակը:

Կեցցեն բոլոր անոնք որ անխաբան նուիրուած են այս սուրբ գործին եւ իրենց արեան զնով մեզի կեանք կ'ընծայեն եւ կը պաշտպանեն մեր Հայրենիքն ու հզոր Արցախը:

Նախքան տօնակատարութեան հանդիսութիւնը, հայրենի հիւրերը հանդիպում ունեցան Լոս Անճելըսի համայնքէն ներս գործող կազմակերպութիւններու ղեկավարութեան հետ ու այս առթիւ պատասխանեցին շարք մը հարցերու, յատկապէս բանակաշինութեան հետ կապուած տեղեկութիւններ փոխանցելով:

Վարձքը կատար բոլորին:  
ԼԵՆԱ ՄԱՆՈՒԿԵԱՆ

### ՄՇՏԱՎԱՐ ՓԱՐՈՍԸ ՏԽՐՈՒՆԻԱԿԱՆՈՒԹԵԱՆ

Կիլիկիոյ աղէտալի հայապարտապումէն ետք, երբ տարհանեալ եւ հայրենագուրկ հայոց բեկորները Սուրբիոյ եւ Լիբանանի մէջ շուարուն, յուսաբեկ եւ հիասթափ՝ նոր բոցներ շինելով էին մտատանջ, երբ համարեա ընչագուրկ եւ ուղեկորոյս բարոյական ու ազգային նեցուկի էին կարօտ, հայ կեանքէն ներս իր գործօն եւ խանդաբոր գործունէութեամբ հեղինակաւոր ներկայութիւն դարձաւ Սարգիս Տխրունին:



Բնիկ ստեցի: Ականատես եւ աւանջալուր ըլլալով Մեծ Եղեռնին, Կիլիկիոյ բուռն իրադարձութեանց, ֆրանսական գաղութատիրութեան խարդաւանքին եւ քեմալականներու ջարդարարութեան, իր մէջ կը կոփուի ազգային գիտակցութեան ու յանձնառութեան նկարագիրը: Միաժամանակ, թրծուելով Հնչակեան Կուսակցութեան գաղափարախօսութեան քուրաչին մէջ, իր մէջ կը ջրդեղուի մտաւորական ու գաղափարական մարդու տիպարը: Իսկ անմնացորդ կերպով լարելով իր երիտասարդական աւիւնն ու կորովը եւ անվեհերօրէն նետուելով հասարակական կեանքի ասպարէզ, արդէն կը դառնայ ամբողջական ազգային գործիչ մը, որ իր հռետորութեամբ եւ գրիչով գորշարժի կ'ենթարկէ ժողովրդային զանգուածները:

Անոր վիճակուած էր ստանձնել եւ մշտավառ պահել այն փարօսը, որ եղած էր Հնչակեան Կուսակցութեան ազգային ու գաղափարական դաւանանքը: Եւ այս՝ ոչ միայն խօսքով, այլեւ՝ եռուն կեանքով՝ աքսորէ, հալածանքէ, բեմերէ, դասարաններէ, ժողովասրահներէ մինչեւ նահատակութիւն՝ 17 Յունուար 1929-ին:

Անոր ճառագայթասփիւռ փարօսը ունեցաւ երեք ուղղութիւն: **Յայրենասիրութիւն.** - Հակառակ բազմութեանց ունեցած

թողլքեալի եւ կորուսեալի հոգեվիճակին, ի տես ցանուցրիւ հայութեան շփոթին, անոնց հայեացքները ուղղեց վերածնած Հայաստանի հասցէին: «Արարատի փէշերը» համարելով առանցքը վաղուան ազգային վերընձիւղման, առանց վարանքի այդ փրկուած հողաշերտը սեպեց կռուանը ողջ հայութեան: Այդ փուլին, վարչակարգն ու անոր գոյնը չէին առաջնահերթ. հիմնականը հաւատքն ու նուիրումն էր այն երկրին, որ պիտի ծաղկէր եւ թեւածէր հետագային՝ դառնալով մեծագոյն ապացոյցը հայութեան գոյատեւման: Քինաւու տարրեր չէին հանդուրժեր այն՝ ինչ որ կար: Մինչ Տխրունին եւ իր պատկանած կուսակցութիւնը փարած էին անգին գոհողութիւններով ձեռք բերուած հայրենիքին: Անասկարկելի էր այս կեցուածքը եւ հրաւէր՝ անոր շուրջ համախմբուելու առաջադրանքին: Երբեմն նոյնիսկ վտանգելով իր կեանքը, այս ճառագայթը փոռեց ան իր գաղափարակիցներուն, աշակերտներուն, ունկնդիր եւ ընթերցող հայրենակիցներու, կասկածոտ ու վարանտ ազգակիցներու:

**Ընկերվարութիւն.** - Համոզուած սոցիալիստը բնականաբար եղաւ գինակիցն ու մխիթարողը ունեզուրկ, ճնշեալ եւ

խոնարհ խաւերուն: Ժողովուրդին ծոցէն ծնաւ ան՝ մնալով ժողովուրդին հետ ու ժողովուրդին համար: Վրանաբաղաբանակ խլեակներուն, անգրագէտ հայոց, որբացած պատանիներու կողքին էր՝ հաւատալով որ անոնք են ազգին ապագան. կարելի չէ անտեսել զանոնք՝ որոնք պայմաններու բերումով եղած էին թշուառներ եւ հացակարօտ հարազատներ: Կոկոզավիզ վերնախաւին համար խորթ էր այս վարքագիծը, սակայն ընկերվարականներու համար առաքելութիւն է մերձենալ կեանքէն տուժած հաւաքականութեանց: Տխրունին սորվեցուց ըլլալ վեհանձն եւ դաշնակից՝ հացի ու աշխատանքի տրուպ բանուորներուն:

**Ազատասիրութիւն.** - Քեմալական եւ ֆրանսական գաղութատիրութեան սաղրանքներն ու հալածանքները սպրեւելով, անոնց դէմ ծառանալով, իր մէջ ուռնացաւ այն հաւատքը, որ ժողովուրդներու ազատութիւնը անհրաժեշտ պայման մըն է յառաջդիմութեան: Մարդասիրական զգացում էր այս: Առանց ընկերային արդարութեան եւ ազգային ազատութեան ժողովուրդներ կը մնան կապանքուած, ամուլ եւ յուսակոտոր: Այս սկզբունքէն մղուած գործակցեցաւ արաբ ազատատենչ գործիչներու հետ, մերկացուց արտաքին ուժերու շահածարաւ քաղաքականութիւնն ու դաւերը, եւ այդ պատճառով ֆրանսական իշխանութիւններ գինք աքսորեցին Արուստ կղզի, ուր վաստկեցաւ նաեւ սուրիացի յեղափոխականներու համակրանքը: Հայ-արաբ սերտ կապերը պէտք է ծառայէին արդարութեան եւ ազատութեան: Մինչեւ ե՞րբ գաղութատիրեր որոմ ու ատելութիւն պիտի սերմանէին ճնշեալ ազգերու միջեւ: Տխրունին

բարձրացուցած այս ջահը անհաճոյ էր շատերուն: Հետամուտ էին չէզոքացնել գինք: Եւ այդ վայրն ու պահը չուշացաւ Պէյրութի մէկ գոհիւն անկիւնը՝ ուր արիւնլուայ ինկաւ Տխրունին:

Տխրունին առ չաւէտ ինկաւ, բայց ոչ տխրունիականութիւնը: Հնչակեան Կուսակցութեան համար ֆիզիքական մահը հանգրուան մըն է լոկ: Էականը գաղափարականն է՝ որ անմահ է, մշտավառ փարօս է, հոգիի ու միտքի լոյս է: Այդ գաղափարականը հայրենասիրութիւնն է՝ անշահախնդրօրէն ու ընկերվարութիւնը՝ մարդկայնօրէն:

Այդ գաղափարականին մատաղը եղաւ կեանքով լեցուն, խոստումնալից եւ վեհապանծ Տխրունին: Եւ պատահական չէ, որ անոր աներերօրէն հետեւեցաւ Հնչակեան երիտասարդութիւնը: Իր անունով մկրտուեցան Հնչակեան նորափթիթ միութիւններն ու պարմանները: Պատիւ ու հպարտութիւն գզացին կրելով Տխրունին անունը, պինդ սեղմելով Հնչակեան գինանշանը, սէզ պահելով անոր փարօսը, հազնելով անոր դիմապատկերով դաջուած շապիկը: Եւ մանաւանդ՝ պատրաստ նուիրուելու տխրունիական ուղիին՝ որն է Հնչակեան Կուսակցութեան ուղին:

Մշտավառ փարօսը տխրունիականութեան երէկ, այսօր եւ վաղը նոյնն է ու պիտի մնայ, քանզի 130-ամեայ Հնչակեան Կուսակցութեան ուղին նոյնն է այսօր եւ ընդմիշտ:

Պարծանք քեզի, հազար պարծանք, ով մեծ անմահ Տխրունի:

Բիւր յարգանք դաստիարակ, ուսուցիչ, գործիչ, խմբագիր ու մտաւորական նահատակ ընկեր Սարգիս Տխրունի յարավառ յիշատակին:

ԽՄԲԱԳՐԱԿԱՆ «ԱՐԱՐԱՏ»

**GARNI**

**Nourish your hair with natural products**

[www.GarniUSA.com](http://www.GarniUSA.com)  
Pasadena, CA 91102, USA

**ՄԱՍԻՍ ՇԱԲԱԹԱԹԵՐԹ**  
**ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԵԱՆ ԿՏՐՈՆ**

Yes, I wish to subscribe to Massis Weekly  
Enclosed a check for (one year)  
\* \$50,00 \* \$100,00 (first class) for USA  
\$ 125,00 (Air Mail) for Canada.  
\$ 250,00 (Air Mail) Overseas.

Name: -----  
Address: -----  
City: ----- State: ----- Zip Code: -----  
Country: -----  
Tel: ----- Email: -----



# Massis Weekly

Volume 38, No. 4

Saturday, February 3, 2018

## President Sarkisian.- Karabakh Peace Should be at the Forefront of Armenia's Foreign Policy



YEREVAN -- The peaceful settlement of the Karabakh conflict will remain at the forefront of Armenia's foreign policy agenda, President Serzh Sargsyan said at a meeting with the leadership of the Ministry of Foreign Affairs.

"We'll continue to support the efforts towards peaceful settlement within the framework of the OSCE Minsk Group Co-Chairmanship format. Our positions have considerably strengthened thanks to the consistent work carried out over the past ten

years. We have managed to fix the right for self-determination as a basic principle of conflict settlement," President Sargsyan said.

He added, however, that Armenia's foreign policy should not be limited to the settlement of the Karabakh conflict.

"National interests of the Republic of Armenia should always be at the core of our foreign policy, and Armenia's active involvement in ur-

Continued on page 3

## Three Russian-Armenian "Oligarchs" Included in US Treasury "Kremlin Report"



WASHINGTON, DC -- The Trump administration late Monday released a long-awaited list of 114 Russian politicians and 96 "oligarchs" who have flourished during the reign of President Vladimir Putin. That fulfills a demand by Congress that the U.S. punish Moscow for interfering in the 2016 U.S. election.

Known informally as the "Putin list," the seven-page unclassified document is a who's who of politically connected Russians in the country's elite class. The idea, as envisioned by Congress, is to name-and-shame those believed to be benefiting from Putin's tenure just as the United States works to isolate his government diplomatically and economically.

Being on the list doesn't trigger any U.S. sanctions on the individuals, although more than a dozen are already

targeted under earlier sanctions.

The list of 96 wealthy Russians deemed "oligarchs" by the Treasury Department, which said each is believed to have assets totaling \$1 billion or more, includes three Russian

Among them are the founder of Tashir group Samvel Karapetyan and co-owner of Rosgosstrakh Danil Khachaturov.

The list also includes owner of Krasnodar FC and network of Magnit supermarkets Sergey Galitsky (Harutyunyan).

The Kremlin Report includes 31 cabinet ministers, 43 of Putin's aides and advisers, lawmakers, Rosneft's chief, Igor Sechin, the head of state-controlled Sberbank, German Gref.

Prime Minister Dmitry Medvedev and Foreign Minister Sergey Lavrov are also in the list.

## Production Halted at Armenian Copper Mine

YEREVAN -- Amid continuing criticism from environmentalists, a leading Armenian mining company has suspended production operations at a massive copper deposit in the country's northern Lori province, citing the need to repair its waste disposal facilities.

The company, Vallex Group, confirmed on Tuesday that some of its 1,215 employees working at the Teghut deposit were sent on indefinite leave on January 12. A Vallex spokeswoman said more of them will be told on Wednesday not to report for work until further notice. She gave no numbers.

In a separate written statement to RFE/RL's Armenian service (Azatutyun.am), Vallex attributed the measure to the need to conduct "planned prophylactic repairs." It said it will specifically bring "technological parameters" of industrial waste flowing into a tailings dump near the mine into conformity with "new standards" for environment protection.

In recent months, environment protection groups have repeatedly reported toxic leaks from the dump contaminating a nearby river. They have accused Vallex of operating in utter

disregard of environmental standards.

The Vallex statement dismissed those reports as "lies," denying any problems at the waste dump. It also said that the suspension of mining and ore enrichment at Teghut will last for "two months or longer."

Some of the workers sent home said the company management gave them no dates for the resumption of production operations. They were worried that they will not be properly compensated for the hiatus. Some also feared that the mine will be closed altogether and they will lose their jobs.

The Teghut operator sought to allay those fears, saying that it is actually planning to significantly increase copper ore extraction.

These plans met with strong resistance from some residents of two villages close to the mining site during a mandatory public discussion organized by Vallex in August. Those villagers said that higher pollution levels have already had negative effects on their fruit orchards.

One local farmer, Levon Alikhanian, has been locked in a court battle with Vallex for nearly ten years. "We are

Continued on page 2

## Karabakh Defense Army Repels Azeri Incursion Attempt



STEPANAKERT (RFE/RL) -- Nagorno-Karabakh military forces have thwarted an Azerbaijani commando raid on its frontline positions early on Thursday, the first such incident reported by it in the last seven months.

In a statement, the Defense Army said that shortly after midnight an Azerbaijani "reconnaissance and sabotage group" was spotted by its forces while attempting to attack one of its outposts in Karabakh's southeastern Martuni district.

"As a result of preventive measures, the Azerbaijani special forces were pushed back," said the statement. "According to preliminary data, the enemy suffered casualties. Details are being clarified."

A senior aide to Bako Sahakian,

the Karabakh president, said no Karabakh Armenian soldiers were killed or wounded as a result. "No other extraordinary incident has occurred since then," Davit Babayan told RFE/RL's Armenian service (Azatutyun.am).

The authorities in Stepanakert reported the attempted Azerbaijani attack hours before a small team of officials from the Organization for Security and Cooperation in Europe monitored the ceasefire regime at another section of the frontline lying just north of Karabakh. No truce violations were reported from that area.

The longtime head of the OSCE monitoring mission, Andrzej Kasprzyk, also took part in the regular monitor-

Continued on page 4

## Armenia and Lebanon Discuss Prospects for Expanding Economic Ties



DAVOS -- Prime Minister Karen Karapetian met with Lebanese Prime Minister Saad Hariri on the margins of the ongoing World Economic Forum in Davos.

Karen Karapetian noted that traditionally Armenia and Lebanon have enjoyed strong and friendly bilateral relations, and the government of Armenia is keen to further strengthen and deepen them. The Prime Ministers also highlighted the role of the Lebanese-Armenian community in terms of promoting cooperation and strong ties between the two countries.

Karen Karapetian briefed his counterpart on Armenia's economic developments and the ongoing reforms, noting that quite good economic indicators were recorded last year, and his

government is determined to advance the process of reforms.

Touching upon the prospects for cooperation, the Premier advised that, being an EAEU-member country, Armenia benefits from GSP+ trade regime and has signed the Comprehensive and Enhanced Partnership Agreement with the European Union. In addition, our country has very good relations with neighboring Iran and may be interesting for Lebanese businesses and investors.

In turn, Lebanese Prime Minister Saad Hariri said they intend to work closely with Armenia and the Armenian business circles, and his government is ready to take specific steps in that direction. Saad Hariri invited Karen Karapetian to visit Lebanon, which was accepted with pleasure.

## OSCE to Deploy More Ceasefire Monitors in the Nagorno-Karabakh Conflict Zone



YEREVAN -- The Organization for Security and Cooperation in Europe is to deploy seven more ceasefire monitors in the Nagorno-Karabakh conflict zone under an Armenian-Azerbaijani agreement finalized last week, a senior Russian negotiator said on Friday.

The Armenian and Azerbaijani foreign ministers agreed in principle to expand an OSCE mission monitoring the ceasefire regime along the Karabakh "line of contact" and the Armenian-Azerbaijani border when they met Krakow, Poland on January 18. The measure designed to prevent truce violations was proposed by the U.S., Russian and French mediators co-chairing the OSCE Minsk Group and backed by Armenia. Azerbaijan has been reluctant to accept it until now.

"There are some technical details that still need to be worked out," the group's Russian co-chair, Igor Popov, told the Azerbaijani APA news agency. He said the OSCE mission will be boosted by an "additional seven observers."

The existing, largely symbolic mission headed by a Polish diplomat, Andrzej Kasprzyk, is similar in size. Its members travel to Karabakh and the Armenian-Azerbaijani border once or twice a month to briefly monitor the parties' compliance with truce agreements reached in 1994 and 1995.

The tentative agreement on the expansion of Kasprzyk's team reflects some progress that seems to have been made in Armenian-Azerbaijani peace talks in the last few months.

Popov said that he and the fellow

## Transnational Illegal Migration Gang Arrested in Armenia



YEREVAN (Tert.am) -- Large-scale investigative operations by the National Security Service (NSS) have led to the discovery of a criminal group which organized the illegal migration of foreign citizens via the territory of Armenia.

The investigation revealed that the transnational group initially transported the foreigners to Iran, from where they later crossed into Turkey, their final country of destination.

In the period between January and June 2017, NSS officers found one Iraqi, one Uzbek and four Iranian citizens attempting to illegally cross the country's southern border (near Meghri).

Thoroughly organized further operations helped to later identify the organizers - citizens of the Islamic Republic and Turkey. They directed the foreigners to Armenia to later accompany them to the Iranian border in taxis, choosing late night hours as the most convenient time to organize the transportation. After reaching the interstate border, one member of the group cut the barbwire surrounding the closest engineering-technical facilities to help the trespassers cross into the territory of Iran.

The group collaborated with Armenian taxi drivers to organize the illegal migrants' transportation to the southern border, according to the NSS's press service.

Based upon available evidence, the law enforcement authorities filed

charges against six individuals. Three of the criminal cases were submitted to court with accompanying indictments. The other three trespassers were on the wanted list.

To ensure a comprehensive probe and rule out further attempts (by transnational organized criminal groups) to use Armenia's territory as a transit route, the NSS officers continued their investigative operations. In December 2017, several groups of Uzbekistan, Kyrgyzstan, Turkmenistan and Yemen citizens exiled from Turkey were reported to have arrived in Armenia for the purpose of returning to the country.

Thanks to a promptly undertaken full-scale probe, more attempts by foreign trespassers to cross into Turkey via Armenia were averted between December 20, 2017 and January 19, 2018.

Further investigation revealed that the organizers were again the same Turkish and Iranian citizens.

To establish their identity and to ensure the inviolability of Armenia's state border, the NSS developed a special plan of actions. Obtaining in advance information about a foreign trespasser's whereabouts, NSS officers headed to the site to catch the Iranian citizen organizing the illegal migration.

Criminal charges were brought against seven individuals; four faced detention.

The probe is now underway to resolve further details.

co-chairs from the United States and France will again visit Baku and Yerevan early next month for further discussions on the proposed measures to minimize truce violations. He said they also expect to "ascertain" the conflicting parties' positions on details of a

Karabakh peace plan put forward by the mediators.

"We are making efforts to propose to Baku and Yerevan variants acceptable to them and this is what we will be talking about in the region," said the Russian envoy.

## Production Halted at Armenian Copper Mine

Continued from page 1

going to collect signatures and send them to the prime minister so that they revoke [the company's mining] license," he said. "That company got the license by fooling the government."

Vallex has also faced strong opposition from the Yerevan-based environmentalists. They argue, among other things, that open-pit mining at Teghut will lead to the destruction of hundreds of hectares of rich forest.

The Liechtenstein-registered company pledged to plant a new and bigger forest in adjacent areas before launching mining operations there in 2014. It also promised to create 1,300 new jobs, build new schools and upgrade other infrastructure in the villages.

Vallex defended its track record in a 5-page report released last week. It said its combined operating revenue rose by about 32 percent to \$358 million last year thanks to increased international prices of copper and other non-ferrous metals.

## Will Trump Tell the Truth About the Armenian Genocide?

By Robert M. Morgenthau  
The Wall Street Journal

As Hitler launched his invasion of Poland in 1939, he instructed his commanders “to send to death mercilessly and without compassion, men, women and children of Polish derivation and language.” He assured his staff the world would raise little objection: “Who, after all, speaks today of the annihilation of the Armenians?”

That was a reference to the systematic destruction of the Armenian population by the Ottoman Turks beginning in 1915. World powers had offered little resistance to the slaughter as it occurred. Later, Turkey’s insistent denials made it the “forgotten genocide.”

Turkey, ostensibly an American ally, still refuses to confront its history. The U.S. government also has failed to give the annihilation of the Armenians its due. American administrations have bowed to Turkish pressure and failed to affirm consistently a simple fact: The slaughter of the Armenians was not a mere misfortune of history but a systematic genocide.

Such reticence wasn’t necessarily surprising, given diplomats’ cautious and equivocating nature. But President Trump, in recognizing Jerusalem as the capital of Israel, seems to be signaling a new age. In 1995, Congress enacted legislation directing the State Department to recognize Jerusalem as the capital of Israel and move the U.S. Embassy there. Candidates Bill Clinton and George W. Bush promised to move the embassy, and Barack Obama said in 2008 that “Jerusalem will be the capital of Israel.” Once elected president, all three reneged on their pledges. Now, at last, America’s Jerusalem policy is consistent with its principles and with historical fact.

That makes me optimistic that America may similarly acknowledge the historical truth of the Armenian genocide. The facts are compelling. For millennia, Armenians lived in the shadow of Mount Ararat, in what is now eastern Turkey. For much of its history, this Christian minority lived in peace with its Muslim neighbors. But as the Ottoman Empire began to disintegrate in the late 19th and early 20th centuries, the Armenians became targets of oppression. As World War I loomed, the Turks saw the opportunity to settle their “Armenian question.”

First they arrested and executed community leaders and intellectuals. Then they drove the remaining civilians out of their homes in long “death marches” to the Syrian desert. As many as 1.5 million Armenians were murdered.

For me, this chronicle is not confined to history books. My paternal grandfather, Henry Morgenthau, was President Wilson’s ambassador to the Ottoman Empire as the horror began to unfold. He quickly understood that this was slaughter on a scale the modern world had never seen. He protested to Turkish leaders, who replied that the Armenians were not American citizens and thus none of the ambassador’s



concern. Besides, they said, Ambassador Morgenthau was Jewish, and the Armenians were Christian.

The Turks even threatened to pressure Washington to recall him. My grandfather’s reply was eloquent: “I could think of no greater honor than to be recalled because I, a Jew, have done everything in my power to save the lives of hundreds of thousands of Christians.”

The Turks refused to relent, and my grandfather turned to his own government. He sent Washington a diplomatic cable reading: “A campaign of race extermination is in progress.” The State Department, then preoccupied with World War I, responded with indifference. Ultimately my grandfather decided to appeal to the world’s conscience through a series of speeches.

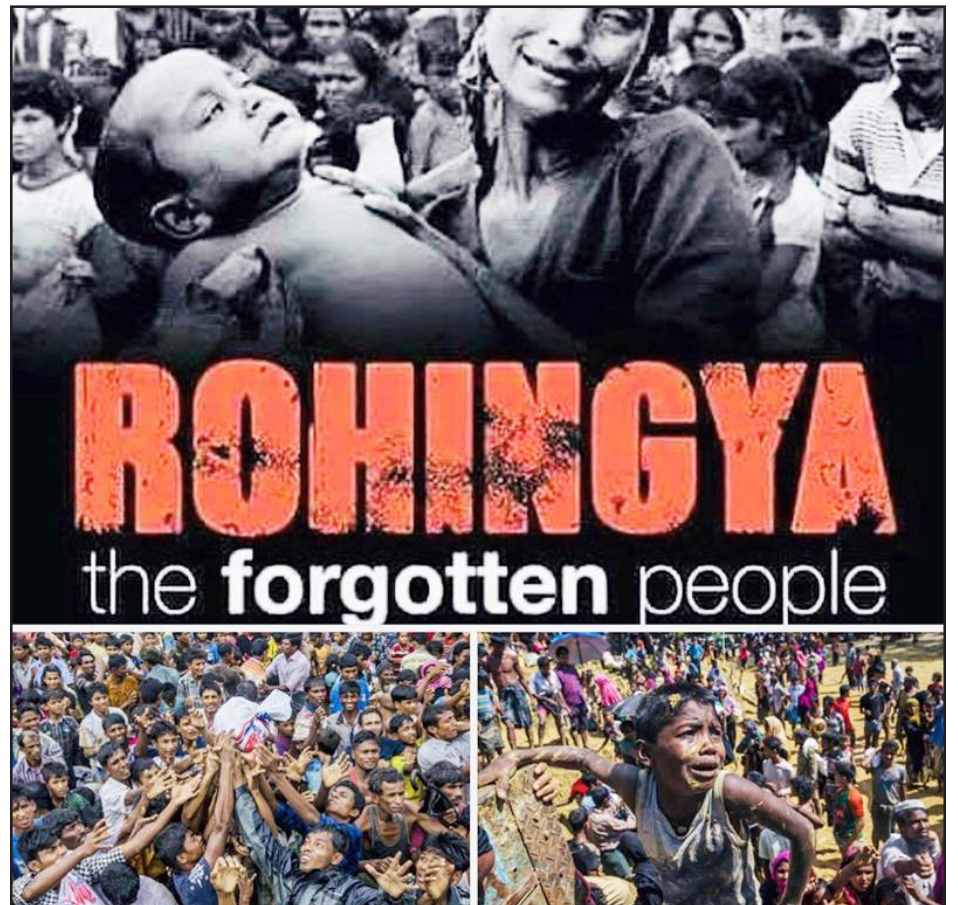
Eventually a massive aid campaign helped resettle the scattered survivors. But the genocide had exacted an unfathomable toll on the Armenian people—and on my grandfather’s spirits. He returned to the U.S. determined to spend his days helping the survivors, sometimes appearing at Ellis Island as “Uncle Henry” to sponsor refugees who had no one to meet them. And he did something else. He taught his children and his grandchildren the history he had witnessed. The lesson he drew was clear: When principle succumbs to expediency, the inevitable result is tragedy.

Every April, the president issues a proclamation recognizing the atrocity that was inflicted on the Armenian people. But bowing to Turkish pressure, that proclamation has never contained the word “genocide.” That must change.

I do not underestimate the concerns of those who say the wrath of Turkey may work against U.S. interests—as I do not dismiss those who say moving the embassy to Jerusalem may complicate peace negotiations. But a just and lasting world order cannot be built on falsehoods and equivocations. Let President Trump demonstrate that commitment once more by declaring the truth of the Armenian genocide. This would send clear message to the thugs in power around the world: Your criminal acts will not go unnoticed.

Robert M. Morgenthau is retired US District Attorney for New York County, he is the grandson of Henry Morgenthau, Sr., United States Ambassador to the Ottoman Empire during World War I.

## The Case of the Rohingya People Yet Another Genocide Is Underway While the World Looks the Other Way



The Armenian Bar Association, the largest organization of Armenian lawyers, judges, law professors and law students outside the Republic Armenia, through its Armenian Rights Watch Committee—ARWC, has spoken often about crimes against humanity and the need to hold their perpetrators accountable. After all, we are descendants of those who experienced the scourge of genocide 103 years ago. We can attest to the fact that the passage of time does not heal the wounds inflicted, and the ripple effect of such great wrongs transcends nationality, religion, race and national borders.

From 1915 to 1923, the world lamented but did little to stop the Armenian Genocide perpetrated by the Ottoman Turks. The slaughter and dispossession of millions of Armenians paved the way for another horrific calamity two decades later: the Jewish Holocaust. We believe there is a moral imperative that when others suffer crimes against humanity—as our people did—we speak and act to prevent such crimes from occurring. For this reason, we speak now about the case of the Rohingya people.

The persecution of the Rohingyas is unfolding in real time—at this very moment. The time to act is likewise at this very moment. Genocide is not a crime relegated to history books, for it remains as a tool of ethnic cleansing in the playbook of some state actors.

The ARWC calls on the Presidents of the United States, People’s Republic of China, Russian Federation, and on all world leaders, to immediately intervene and stop the atrocities

in Myanmar’s Rakhine State, create an international criminal court for investigation and prosecution of crimes committed against the Rohingyas, and provide necessary humanitarian relief to the survivors.

The Rohingyas are being subjected to mass murder, rape, burning of their villages and people, and theft of their properties. Today, it is they who are on the receiving end of planned and targeted military incursions and ensuing mass exodus. Today, it is they who are being driven from their ancestral homeland. The U.N. High Commission on Human Rights has called the actions of Myanmar military as “a textbook example of ethnic cleansing.” The U.S. State Department, Amnesty International and the Human Rights Watch have all condemned it. And, to be sure, Romeo Dallaire, a legendary former general of the United Nations, has called it “a very deliberate genocide.”

The atrocities in Rakhine State will predictably be denied by those who are perpetrating it, and denials by those who are complicit, will follow. So will destruction of evidence, attempts to rewrite history, blaming of the victims, and efforts to discredit those who shed light onto the darkness befallen on the people affected.

The mass crimes taking place in Rakhine State affect the collective humanity of all nations. A world which does not rise and intervene is a world complicit in—and guilty of—Genocide.

**ARMENIAN RIGHTS WATCH  
COMMITTEE - ARWC  
ARMENIAN BAR ASSOCIATION**

### President Sarkisian

Continued from page 1

gent issues on global agenda will have a positive impact on promoting our views,” Serzh Sarkisian stated.

The President called the attention of the Foreign Ministry leadership to

the important events expected this year – the Francophonie Summit, the events dedicated to the 100th anniversaries of the Republic of Armenia and the heroic May battles, celebrations of the 2800th anniversary of Yerevan and the Second Global Forum against Genocide.

## Glendale City Residents Express Strong Support for Armenian American Museum and Proposed Central Park Design



GLENDALÉ -- Over 300 Glendale residents attended two community meetings held by the City of Glendale to present its plan for a new and improved Central Park campus that includes the future downtown site of the Armenian American Museum. An overwhelming number of the attendees expressed support for the new design and the location of the Armenian American Museum.

The community meetings were led by Gerdo Aquino with SWA Group, an urban design firm hired by the City of Glendale to reimagine Central Park. The proposed design positions the Armenian American Museum in the southwest section of Central Park near the prominent corner of Colorado Street and Brand Boulevard. The Central Park redesign will expand the open space from its current 76,000 sq. ft. to over 92,000 sq. ft. and will transform the park into a vibrant focal center and community gathering place.

"We were pleased with the strong turnout of residents who expressed their enthusiasm and support for the future of the Armenian American Mu-

seum and Central Park," stated Armenian American Museum Executive Committee Chairman Berdj Karapetian.

Following the presentation, attendees had the opportunity to visit interactive stations to learn more about the details of the plan and provide feedback on the proposal.

"I'm so excited for us to have the Armenian American Museum with a bigger and better Central Park that has even more open space," said a young attendee during the community meeting.

"The Armenian American Museum is a beautiful idea," wrote a Glendale resident at one of the interactive stations.

"We need a modern cultural center in Glendale," wrote another Glendale resident.

The Armenian American Museum plans to host additional community meetings in the coming weeks. The feedback from the community meetings will help shape the upcoming Museum and Central Park plans to be presented to the Glendale City Council for final approval.

## Dr. Yektan Türkyilmaz to Give Lecture on "Van Vaspurakan Armenians: From Renaissance to Resistance and Genocide"

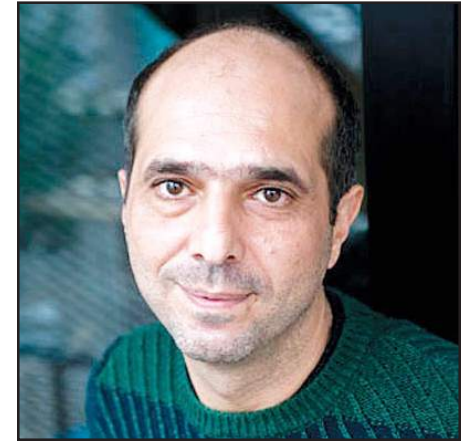
FRESNO -- "Van Vaspurakan Armenians: From Renaissance to Resistance and Genocide" will be the topic of Dr. Yektan Türkyilmaz's presentation at 7:30PM on Tuesday, February 6, 2018, in the University Business Center, Alice Peters Auditorium, Room 191 on the Fresno State campus. The presentation is part of the Spring Lecture Series of the Armenian Studies Program. A welcoming hors d'oeuvres reception will be held from 6:30-7:30PM immediately preceding the lecture in the University Business Center Gallery.

Dr. Türkyilmaz was appointed the 14th Henry S. Khanzadian Kazan Visiting Professor in Armenian Studies for the Spring 2018 semester.

Through a brief overview of the turbulent nineteenth and early twentieth centuries of Van/Vaspurakan Armenians, this lecture will underscore the ways in which studying this particular location challenges the conventional understandings regarding Armenian modernization, inter and intra-communal relations in the late Ottoman period and, particularly the Genocide. It will also try to suggest potential ways of opening up new horizons in rewriting the story of Van in various contexts.

The nineteenth and early twentieth centuries indisputably marked the most crucial span of time for Van/Vaspurakan Armenians. The period witnessed rapid economic growth, increased social diversification and mobilization, and cultural burgeoning. Yet, it was also a time when the most brutal massacres, systematic persecution and finally the catastrophic total destruction of social life in the area took place.

Van/Vaspurakan is particularly salient for the study of the Genocide. Between August 1914 and April 1915 the political barometer in the province



measured the growing tensions along the fault line that stretched from the Russian Southern Caucasus and Northern Iran to Istanbul through Van.

Drawing on Armenian, Ottoman and Russian archival documents, periodicals, memoirs, photographic and cartographic materials and secondary sources this lecture will explore the rise and the tragic death of Van in century up to the Genocide.

Dr. Türkyilmaz received his PhD from the Department of Cultural Anthropology at Duke University. He taught courses at the University of Cyprus, Sabanci, Bilgi and Duke Universities addressing the debates around the notions of collective violence, memory making, and reconciliation. Türkyilmaz is currently a research fellow at the Forum Transregionale Studien in Berlin, Germany. Meanwhile, he is working on his book manuscript based on his dissertation, *Rethinking Genocide: Violence and Victimhood in Eastern Anatolia, 1913-1915*, concerns the conflict in Eastern Anatolia in the early 20th century and the memory politics around it.

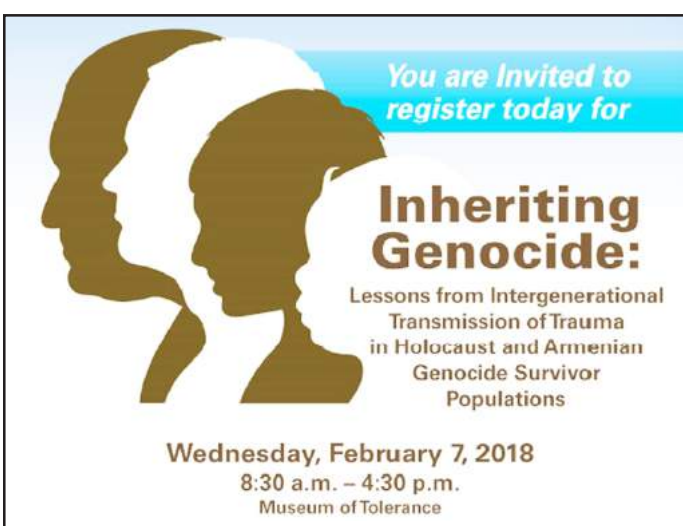
For more information about the lecture contact the Armenian Studies Program at [www.fresnostate.edu/armenianstudies](http://www.fresnostate.edu/armenianstudies)

## Symposium at the Museum of Tolerance "Inheriting Genocide: Lessons from Intergenerational Transmission of Trauma"

LOS ANGELES -- A full day symposium featuring academics and service providers focusing on trauma transmission among Holocaust and Armenian Genocide survivors and their descendants will take place at the Museum of Tolerance on February 7, 2018.

The program, entitled "Inheriting Genocide: Lessons from Intergenerational Transmission of Trauma in Holocaust and Armenian Genocide Survivor Populations," is organized by the USC Edward R. Roybal Institute on Aging, the Jewish Family Service of Los Angeles, The Jewish Federation of North America, and the Museum of Tolerance.

Salpi Ghazarian, director of the



USC Institute of Armenian Studies, and Holocaust survivor Lya Frank, will share their personal stories of inheriting genocide and trauma in the day-long program.

Opening remarks will be made by Charles Kaplan, Research Professor and Associate Dean of Research at the USC Hamovitch Center for Science in the Human Services. He will be fol-

lowed by Swedish-born Israeli psychologist Dr. Natan Kellermann and psychiatrist Dr. Andrei Novac.

During the second part of the symposium, marriage and family therapist Christie Tcharkhoutian will give a talk on clinical interventions for descendants of the Armenian Genocide.

The program will continue with a panel entitled "Voices from the Trenches." The panel will feature service providers Cally Clein of the Jewish Federation & Family Services, Dr. Selina Mangassarian from Harbor UCLA Medical Center, Sheila Moore of the Jewish Family Service, and clinical psychologist Dr. Charles

Pilavian.

Registration is required for symposium attendees at <http://inherited-experience.eventbrite.com>. Admission is free. Program will take place from 8:30 am to 4:30 pm on February 7, 2018 at the Museum of Tolerance (9786 West Pico Blvd., Los Angeles, California). Free underground parking is available at the Museum.

Light breakfast and lunch will be provided. Three Continuing Education Units available for therapists and social workers.

For inquiries, write to [Armenian@usc.edu](mailto:Armenian@usc.edu) or call 213.821.3943.

## Karabakh Defense Army Repels

Continued from page 1

ing. Kasprzyk met with Karabakh Armenian leaders in Stepanakert earlier this week.

The Karabakh army had previously reported attempted Azerbaijani incursions in June and February last year. At least five Azerbaijani soldiers were shot dead in front of a Karabakh Armenian position in the Martuni district in February 2017. They were

detected by night-vision surveillance devices before crossing the frontline.

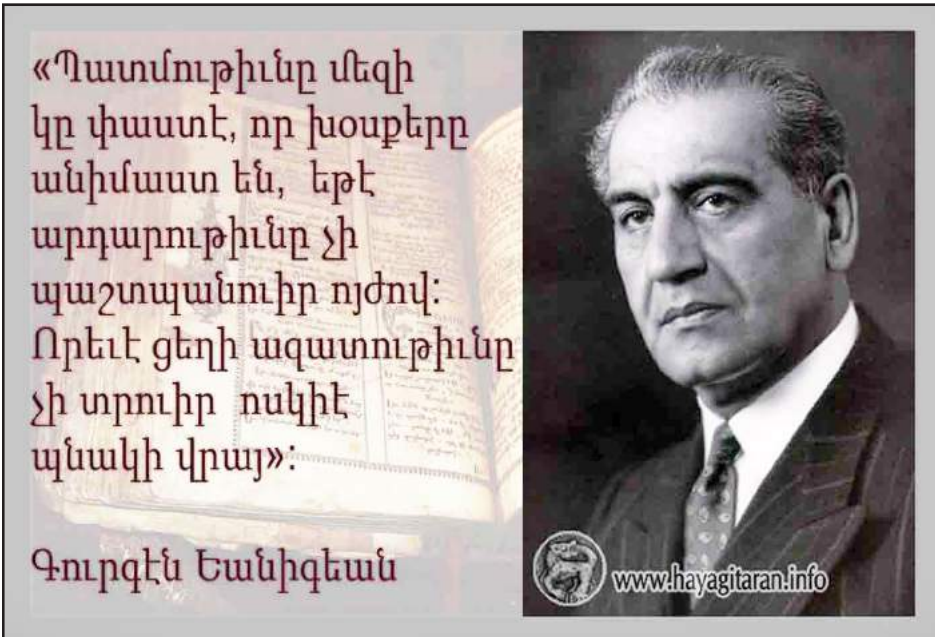
Tensions on the frontlines eased considerably in the second half of 2017 amid the resumption of high-level Armenian-Azerbaijani peace negotiations. Foreign Ministers Edward Nalbandian and Elmar Mammadyarov of Azerbaijan held fresh talks in Poland as recently as on January 18. Mammadyarov described them as "positive."

ԱՐԴԱՐՈՒԹԵԱՆ ԿՐԱԿՈՑԸ

«Ես իմ գործով զգեցի լուսնի արդարութեան բազմազան առաջ...» Գուրգէն Եանիկեան

ԱԼԵՏԻՍ ՈԱԶՍԻԿ

45 տարիներ առաջ էր՝ 27 Յունուար 1973-ին, երբ արտառոց դէպք մը շնորհիվ շատերը: 78-ամեայ Գուրգէն Եանիկեան չհաւատարմով արխիւային, գրքային, կարգախօսային եւ կրաւորական պայքարներու անպտուղ մտամարզանքներուն, ընդզգած յամեցող (ան)արդարութենէն եւ ապրելէ յետոյ կեանքի բոլոր հանգրուանները՝ իր սեւեւով ու սպիտակով, 13 փամփուշտներով հրապարակ նետեց հակահարուածի նոր ոճ մը, որուն լեզուն կը հասկնան յատկապէս անտարբերները, յանցագործներն ու պատասխանատուութենէ ճողոպրող ինքնախաբ տրիլոմաթները: Շարժապատկերի բեմագիրի հմտութեամբ եւ բծախնդրութեամբ, ան կը նախապատրաստէր Լոս Անճելըս հաստատուած երկու թուրք դիւանագէտներու զգեստնուծը: Սանթա Պարպարայի (Գալիֆորնիա) «Պալ-թիմոր» հիւրանոցին մէջ կատարուած գործողութիւնը 78 տարիներու կուտակուած դառնադէտ յիշողութեանց արդար պոռթկումն էր, որ միաժամանակ զգաստութեան կը հրաւիրէր անոնց՝ որոնք հասակ նետած ու դաստիարակուած էին նոյնպիսի արեւմտեան պատմամեթոդ եւ իրաւագրկութեան զգացումներով: Պատահարը հայ-թուրք անձնական բնոյթ չունէր բնաւ: Բացորոշ էր, որ թիրախը թրքական պետութիւնն էր՝ իր ներկայացուցիչներով, որովհետեւ նոյն այդ պետութիւնն էր որ կը շարունակէր թրքական ականդակական վարքագիծը՝ Սուլթան Համիտի օրերէն մնացած: Գ. Եանիկեանի տառապալից մանկութիւնը շողախուած էր կարիքի (էրզրում) 1895-1896 թուականներու համարեան կոտորածներու օրերուն հետ, որոնց անգարհուր իրողութիւնները ուրուականի նման կը հալածէին անոր հոգեմտային ներաշխարհը, կը գալարուէին անոր աւերակային հետ՝ իրենց դժնետեսիլ պատկերներով: Լիովին ըմբռնելու համար Գ. Եանիկեանի արդար կրակոցը, անհրաժեշտ է ծանօթանալ անոր մանկութեան: Արդարեւ, 1896-ին, էրզրումի կուսակալ Շաքի փաշայի հրահանգով քաղաքին Ազգային Պարտէզը (Միլլէթ Պարտէզի) կը նորոգուի, կը վերակոչուի Սահմանադրութեան պարտէզ, ուր կը տնկուին նոր ծառեր եւ կը բարեկարգուին ծառուղիները, որու առիթով արիւնարբու փաշան լրբաբար կ'ըսէ. «Այս ծառերը պիտի սնունին հայ նահատակներու արիւնով եւ բուսած ծառերը թող դառնան վկայ այդ ոճիրներու զղման»: 1895-ին ծնաւ Եանիկեան, բայց՝ ինչպէս, հետագային իր մայրն է պատմողը, երբ ինք արդէն 16 տարեկան էր. «Քեզնով էի... 1 ամսից պիտի ծնուէիր... Շուն դասապը նոր գէնք էր առել ու փորձելու համար քեռուդ սպանել էր հայրիկիդ խանութի առաջ... էրզրումի ջարդը դրանով սկսուեց... Քեռուդ գիշերով գաղտնի թաղեցինք մեր տան բակում... Չգիմացայ... Ժամանակից 3 շաբաթ առաջ աշխարհ եկար... Տէր տէր չկար, հայրիկդ աղօթեց ու անունդ «Ջարդի տղայ» դրինք...»: Հայրը մօտիկ բարեկամն էր էրզրումի պարսիկ հիւպատոսին, որ կ'օգնէ իր ընտանիքին ապահով ապաստանելու պարսկական հիւ-



պատասարան: Անկէ Կարս կ'անցնին, սակայն կը նկատեն որ խուճապային պայ մաններուն ձիւնեւորութիւնը մէջ կորսնցուցած են խանձարութի մէջ նորածին Գուրգէնը: Մայրն ու աւագ եղբայրը՝ Յակոբը կը պնդեն վերադառնալ եւ սալակին ճանապարհային հետքերով որոնել կորուսեալ մանկիկը՝ եթէ ողջ է տակաւին: Կը գտնեն զայն գրեթէ սառած՝ կիսամեռ վիճակի մէջ: Ճանապարհին իրենց մարմիններուն ջերմութեամբ, շունչով եւ լաւապէս փաթթուած մանկիկը կը փրկուի ստոյգ մահէ: Ապա, վեց տարիներ ետք Յակոբը, մայրն ու Գուրգէնը կը վերադառնան ծննդավայր՝ իրենց տան ախոռին մէջ թաղուած արժէքաւոր իրերը Կարս տանելու: Աղջամուղջին, մայրն ու Գուրգէնը կը թաքնուին ախոռին կից եւ սենեակին ձեղքէն կը հետեւին Յակոբին: Բրիչի հարուածներու ձայնէն երկու թուրք, ներս մտնելով, կը բռնեն Յակոբը, կը զլխատեն եւ արժէքաւոր իրերէններու արկղը վերցուցած կը հեռանան: Ե-ամեայ Գուրգէն զահանդած եղբոր քասքնելի սպանութեամբ կը փորձէ գոռալ, բայց մայրն անմիջապէս կը փակէ բերանը, որպէսզի ան եւս զոհ չերթայ: Սարսափահար Գուրգէն ահամայից կը խածնէ իր մօր աջ ափը, կը կտրտէ մկանները եւ կը վնասէ ոսկորները, որոնց պատճառով մօր աջ ափն այնուհետեւ կը մնայ անգործածելի: Ապա, մայրը կը համբուրէ մորթուած որդիին արնաթաթախ կառափը եւ Գուրգէնին հետ գաղտագողի խաւարին կը ճողոպրին պարսկական հիւպատոսարան: Այսպէս, հոգեկործան Գ. Եանիկեանին այս սրտաճմլիկ պատկերը՝ իր հարագատ եղբոր ուրուականով կը յամենայ մինչեւ 1983 Յունուար 27, երբ ան սառնասրտօրէն կը տապալէ երկու թուրք դիւանագէտները: Հակառակ անտիական սահմուկեցուցիչ օրերուն, կեանքը փայլուն եւ յաջողութիւններով լի եղաւ Գ. Եանիկեանին համար: Նախ որպէս կամաւոր կը մասնակցի Առաջին Համաշխարհային պատերազմին՝ Արեւմտեան Հայաստանի ճակատին՝ Դրոյի գունդին մէջ: Կը չէզոքացնէ թրքական ռազմամթերանոց մը, ուր կը վիրաւորուի ծանրօրէն (կը փշրուին կուսակին երեք ոսկորները): Կը ստանայ Ս. Գէորգի գինուորական շքանշան: Կ'ապաքինի Թիֆլիսի մէջ: Որմէ ետք յաջորդական նուաճումներու արշաւ մը կը ճակատագրուի անոր: Բազմաշնորհ անձնաւորութիւն մը եղաւ ան.՝ ճարտարագէտ, թատե-

րական գործիչ, գրող, գիւտարար, շինարար, հնութիւններու հաւաքածոյի տէր, շարժապատկերի սիրահար, նուիրատու: Հետզհետէ տէր կը դառնայ նիւթական կարողութիւններու: Ուսումը կը շարունակէ Մոսկուա եւ Չուրիցերիա՝ աւարտելով որպէս բարձրակարգ ճարտարագէտ: Երկար ճամբաներու շինարար-ճարտարագէտ կ'աշխատի Ռուսաստանի եւ Իրանի մէջ: Կը փայլի յատկապէս Երկրորդ Համաշխարհային պատերազմին իր արագ կառուցած ռազմավարական նշանակութիւն ունեցող կամուրջներով եւ մայրուղիներով: Երկար թափառումներէ ետք կը հաստատուի ԱՄՆ: Եւրոպական եւ ամերիկեան մամուլին եւ ապա հայկական թերթերու կ'աշխատակցի (անգլե-

րէնով) «Նէգրուզ» ծածկանունով (Գուրգէնին հակառակ ընթերցումով), ուր կ'արժարծէ քաղաքական, ընկերային ու աստուածաբանական նիւթեր եւ հայկական հարցեր՝ յառաջացնելով զայրոյթն ու հետաքրքրութիւնը թրքական շրջանակներու: Կը գրէ գիրքեր, որոնք կը թարգմանուին անգլերէնի, ֆրանսերէնի եւ գերմաներէնի, ինչպէս «Յուդայի Յաղթանակը», «Հարեմի խաչը», «Ամերիկացիի Մը Զայնը», «Համբարձուած Յիսուսը», «Անհատը», «Կեանքի Միմֆոնիան», «Մեր Միսիան», «Հայելի Մթութեան Մէջ» եւ «Դրախտը», որ կը փորձէ վերածել շարժապատկերի, բայց կը խափանուի ամերիկեան իշխանութեանց կողմէ՝ թրքական միջամտութիւններէ ետք: Կը դառնայ պատուաւոր անդամ զանազան գրական հիմնարկներու: Հետաքրքրական է որ ան կը ստեղծէ «Եանիքսքոֆ» սարքը, որուն միջոցաւ կարելի է տեսնել երկրին ընդերքը պահուած իրերը (1400 մէթր խորութեամբ): ԱՄՆ-ի կառավարութիւնը բարձր կը գնահատէ այս գիւտը: Ան արժէքաւոր իրեր կը նուիրէ իւ. Հայաստանին, որոնց շարքին մեծանուն նկարիչ Մարտիրոս Սարեանի մէկ թանկարժէք կտաւը: Նիւթական, բարոյական եւ անձնական յաջողութիւնները իմաստ չունէին անոր համար՝ քանի դեռ կը տանջուէր նահատակ եղբոր յարահարած տագնապանքով: Աւելին՝ կար պատգամ մը հօրմէ կտակուած եւ խոստում

Շաբ.ը էջ 19

**MEXICAN ARMENIAN CULTURAL WEEK**  
 FEBRUARY 2nd - 9th

**OPENING CEREMONY**  
 LA City Council Presentation - 10am  
 Van Nuys City Hall

**MOVIE**  
 Mexican movie screening: The Student  
 Armenian Society of Los Angeles

**SCHOOL ASSEMBLY**  
 Cultural Presentation - Closed to public  
 Grant High School

**ART+MOVIE**  
 Armenia: Ancient and Ageless: photo exhibit - 6pm - 7:30 pm  
 Movie: The Promise (2016)  
 Consulate General of Mexico in Los Angeles  
 2401 W 6th St., Los Angeles, CA, 90057

**SCHOOL ASSEMBLY**  
 Cultural Presentation - Closed to public  
 Madison Middle School

**CLOSING RECEPTION**  
 Art, Music and Drinks - Invitation only  
 Consulate General of Armenia in Los Angeles

The Consulate General of Mexico and The Consulate General of Armenia celebrate:

For more information or RSVP please email: cooperacionlan3@sre.gob.mx la.office@mfa.am

# ՊԱՏԵՐԱԶՄԵՆ ՇԱՏ ԲԱՆ ՍՈՐԿԵՑԱՆՔ ԲՈԼՈՐՍ ՈՒ ԱՄԵՆԱԿԱՐԵՒՈՐԸ՝ ՎԵՐԱՑԱԻ ՄԵՐ ԳԱՂՈՒԹԻՆ ՄԵՋ ԱՌԿԱՅ ԱՆՏԱՐԲԵՐՈՒԹԻՒՆԸ. ՅԱՐՈՒԹ ԱԼԱՊՈԶԱՆԵԱՆ

Անցեալ շաբաթ վերաբացումը կատարուեցաւ «Նոր Սերունդ» Մշակութային Միութեան հովանաւորութիւնը վայելող Կիլիկեան վարժարանին: Այս առթիւ, Արեւելքէ հարցազրոյց մը ունեցաւ հալէպահայ գործիչ եւ վարժարանի երաժշտութեան ուսուցիչ Յարութ Ալապոզանեանին հետ:

Յետաքրքրական է, որ Յարութ եղաւ այն գործիչներէն մին, որոնք առաջին անգամ մեր թերթին ճամբով անդրադարձ ըրին Յալէպի պատերազմէն ետք սուրիահայ ուսանողութեան ապրած ընդհանուր հոլովոյթին, մշտնջենական ընդգծելով նաեւ այն հոգեբանական դժուարութիւնները, որոնց դիմաց է այսօր հալէպահայ աշակերտութիւնը:

-Պրն. Ալապոզանեան, ի՞նչ իրավիճակ կը տիրէ Գերկայիս Յալէպի մէջ, տրուած ըլլալով որ Աֆրիկ քաղաքը կը գտնուի Յալէպի մօտ եւ ինչպէս գիտեմք՝ արդէն շաբաթ մը աւելի այդ շրջանին մէջ ծանր բախումներ տեղի կ'ունենան՝ մէկ կողմէն թուրքիոյ բանակին եւ միւս կողմէն՝ քիւրտ զինեալներուն եւ խմբաւորումներուն միջեւ:

-Ինչպէս դուք ալ ըսիք, բոլորին համար պարզ է, որ թուրքիան ծանր հրետանիով կը ռմբակոծէ Աֆրիկի տարբեր գիւղերը եւ աւանները: Երէկ՝ Կիրակի, ծանրօրէն ռմբակոծած է Այն-Տարա պատմական շրջանը եւ ծանր վնասներ հասցուցած պատմական կարեւոր նշանակութիւն ունեցող այդ շրջանին:

Այս բոլորէն անդին, սակայն, Հալէպի մէջ իրավիճակը կրնանք ըսել ապահով է եւ կեանքը բնականոն հունով կը շարունակուի:

- Անցեալ շաբաթ, ինչպէս վարժարանի այլ ուսուցիչներ, Դուք եւս Գերկայիս եղաք Կիլիկեան վարժարանի վերաբացման հանդիսաւոր արարողութեան: Ինչպիսի՞ մթնոլորտ կը տիրէ Գերկայիս դպրոցէն ներս, եւ ի՞նչ կ'ուզէք ըսել այդ մասին:

-Շատ ուրախալի էր այդ բոլորը, մանաւանդ որ գրեթէ եօթ տարի է ի վեր հեռու էինք մեր դպրոցէն. երբ վերադարձը տեսանք՝ սրբազան հօր ներկայութիւնը, փողերախումբը, աշակերտներուն ուրախութիւնը, շատ զգացուած էինք բոլորս ու մեզմէ շատերուն աչքերը լեցուեցան ի տես այս ուրախութեան, մանաւանդ երբ փողերախումբը նուագեց եւ բոլորս միասին Բերիոյ թեմի առաջնորդ Տէր Շահան սրբազանը ընդունեցինք, այդ պահուն գրեթէ բոլորին աչքերը լեցուեցան: Անշուշտ հոգաբարձութիւնն ալ յատուկ յայտագիր մը պատրաստած էր տնօրէնութեան հետ համագործակցաբար, սրբազան հայրն ալ շատ բովանդակալից խօսքով մը հանդէս եկաւ, այս բոլորը անշուշտ յուզախառն պահեր ստեղծեցին բոլորիս համար:

- Շատ պիտի ուզէիք, որ



պատմէք ձեր գործունեութեան մասին: Ի՞նչ է ձեր գործունեութեան դաշտը, ի՞նչ աշխատանքներ կը տանիք, ի՞նչ է թիրախը, եւ արդեօք բան մը փոխուեցա՞ւ ձեր վարժարանին մէջ, յատկապէս Յալէպի մէջ իսկ ա ղ ա ղ ու թ ե ա ն վերահաստատումէն ետք:

- Ամբողջ պատերազմի տեւողութեան մենք չդադրեցուցինք մեր գործունեութիւնը, սակայն այսօր ամէնէն դրական կէտը այն է, որ Հալէպը ապահով է եւ առաջուայ նման մենք ապահովական մտահոգութիւններ չունինք: Առաջ, օրինակ, մենք դպրոցէն ելած պահուն կամ երբ դպրոց պիտի գայինք կը մտահոգուէինք, թէ աշակերտները ինչպէս պիտի հասնին, ինչպէս պիտի շարունակենք դասերը ու յաճախ պահեր եղան երբ մեր եղած վայրին շուրջ հրասանդներ ինկան ու այդ պատճառով ալ մենք ստիպուած եղանք յետաձգել մեր դասաւանդումները, բայց այդ յետաձգումները երկար չտեւեցին, որովհետեւ մենք շուտով դպրոց վերադարձանք ու նոյնպէս մեր աշակերտներն ալ իրենց ծնողներուն շնորհիւ բաւարար կամք մը ունեցան վերադառնալու իրենց գրասեղաններուն եւ շարունակելու իրենց դպրոցական կեանքը:

Եւ պատկերացուցէք, որ այս վերջին վեց տարիներու ընթացքին մենք միայն 5 օրուան համար փակած ենք մեր վարժարանի դռները, այլապէս հակառակ բոլոր զարգացումներուն եւ դէպքերուն

մենք յաջողած ենք շարունակել մեր դասաւանդութիւնը:

-Իսկ խաղաղութեան վերահաստատումէն ետք, արդեօք ընդհանուր փոփոխութիւն մը կրեց յատկապէս ձեր գործունեութիւնը:

-Ճիշդը ըսեմ՝ ոչ, որովհետեւ ես արդէն մինչեւ Հալէպի ազատագրումը նոյն թափով կը շարունակէի իմ դասաւանդութիւնը, ունէնք երգչախումբ, տարբեր առիթներով միջոցառումներ կը կազմակերպէինք եւ այդ բոլորին համար ես ստիպուած էի բնականոն կերպով իմ դասերս ներկայացնել, շարունակել իմ գործունեութիւնս, եւ այս բոլորը կը կատարէի թէ՛ մեծերուն, թէ՛ փոքրերուն համար, ունէինք 2 երգչախումբեր եւ հակառակ բոլոր դժուարութիւններուն շարունակեցինք մեր գործունեութիւնը:

Նաեւ կ'ուզեմ ըսել, որ ամենակարեւոր փոփոխութիւններէն մէկը այն էր, որ դպրոցին աճ արձանագրեցինք, յատկապէս Հալէպի ազատագրումէն ետք: Նորէն կ'ըսեմ, մենք մեծ փոփոխութիւններու ականատես չգարձանք, բայց ամենակարեւորը այն է, որ մեր միտքը հանգիստ է, մեր տեղաշարժը աւելի հեշտացաւ, առաջուայ նման դպրոց երթալու կամ դպրոցէն վերադառնալու վերաբերեալ մենք ապահովական մտահոգութիւններ չունինք: Առաջ, մեր բոլորին տուններէն ներս, ինչպէս քիչ առաջ ըսի, տեղաշարժի ապահովական մտահոգութիւն կար, այսինքն եթէ մեր ընտանիքի անդամներէն մէկը կը բացակայէր տունէն, ապա ամբողջ օրը կը մտածէինք իր վերադարձին մասին, թէ ո՞ւր մնաց, ե՞րբ պիտի հասնի եւ այլն եւ այլն, իսկ այսօր այդ բոլոր մտավախութիւնները վերացած են:

-Պիտի ուզէիք նաեւ իմանալ թէ ձեր աշակերտներուն հետ ի՞նչ թեմաներ կը քննարկէք, կամ ի՞նչ փոխուեցաւ, պատերազմական օրերուն ի՞նչ կը խօսէիք եւ այսօր ի՞նչ կը խօսիք:

-Բնականաբար, աշակերտէ աշակերտ կը տարբերի, բայց պատերազմի օրերուն բոլորիս համար ալ միակ մտահոգութիւնը այն էր, որ աշակերտը հանգիստ ձեւով տուն երթայ եւ ապահով ձեւով իր ընտանիքին միանայ, իրենց ալ կ'ըսէինք. «Շատ հեռուները մի երթաք, ձեր դպրոցէն ելլելէն ետք անմիջապէս տուն գացէք», բայց այսօր այդ բոլորը չկան,

այսօր անշուշտ մեծահասակներուն հետ շատ յաճախ կը քննարկենք երկրի ընդհանուր վիճակը, քաղաքական դրութիւնը, բայց ընդհանուր առումով դրականը այն է, որ մեր աշակերտները այլեւս վախ մը չունին եւ աւելի կատարեալ ձեւով կը մասնակցին իրենց դասերուն, իրենց արտադպրոցական աշխատանքներուն եւ բոլորը կարծես համոզուած են, որ մեր կեանքը ձեւով մը վերադարձաւ իր բնականոն հունին:

- Պրն. Յարութ, գիտեմք որ բաւական ժամանակ անցուցած էք այդ երեխաներուն հետ եւ այդ աշակերտներուն համար Ձեզի հետ խօսիլը շատ կարեւոր է, անոնց վստահ եմ որ կ'ուզեն կիսուիլ իրենց փորձառութիւնը կամ մտահոգութիւնները կ'ուզեն յայտնել ձեզի. Ի՞նչ կը խօսին ընդհանրապէս:

-Դժբախտաբար շատ գունաւոր չեն անոնց պատկերները եւ արտայայտած մտքերը, եւ ասիկա կը կարծեմ պատերազմի հետեւանքն է. նոյնիսկ անոնց նկարածներուն մէջ, անոնց նիւթերուն մէջ յաճախ թնդանթ, հրասայլ, քանդում, պատերազմական պատկերներ կ'երեւին եւ այդ մէկը շատ ցաւալի է խորքին մէջ: Գծազրութիւնները, որ կը ներկայացնեն՝ զինուորական են, հագուստները, որ կը հագուին՝ զինուորներու հագուստ են, նոյնիսկ եթէ ծաղիկներով զարուսը պիտի ուզեն նկարել կամ ներկայացնել, անպայման տեղ մը պատերազմի պատկեր մը պիտի երեւայ:

Այստեղ ուշագրաւ դէպք մըն է, որ կ'ուզեմ ձեզի պատմել. երբ մանկապարտէզի մեր ծաղիկ դասարանի աշակերտներուն գունաւոր խմորներ տուած էինք, անոնցմէ երկու աշակերտներ այդ գունաւոր խմորներէն նախընտրեցին կարմիր խմորները ընտրել եւ նայրոնէ տոպրակի մէջ դնել եւ այդ տոպրակը մեզի ցոյց տուին եւ ըսին՝ տոպրակով արին: Այս պատկերը մեզի համար շատ ծանր էր: Արդեօք ի՞նչ ուզեցին ըսել անոնք, արդեօք անոնք ուզեցին մտաբերել այն տոպրակով արինները, որ հիւանդանոցներուն մէջ վիրաւորներուն կան հիւանդներուն կը տրուի: Ասիկա փոքր բան մըն է, պատիկ օրինակ մըն է, բայց եթէ ընդհանուր նայինք, նոյնիսկ մեր աշակերտներու գործածած գոյներուն մէջ շատ բան փոխուեցաւ: Ճիշդ է, որ անոնցմէ շատերը մինչեւ հիմա ալ

Շար.ը էջ 19



**MARONIAN**  
INSURANCE SERVICES

Since 1975, we have proudly served our community's insurance needs.

CA Insurance Lic. #0C99815



**WELCOME HOME & AUTO INSURANCE**

Along with all of our other *Trusted Insurance Services*






We will shop you with over 20 A-rated companies to find the best fit for your needs and budget.

CALL US FOR A PERSONALIZED QUOTE

**(818) 500 9305**

# ՊԱՏՄԱԿԱՆ ԱԿՆԱՐԿ ՅԻՆ ԵՒ ՆՈՐ ՏՈՄԱՐՆԵՐՈՒ ՅԱՐԱԲԵՐՈՒԹԻՒՆՆ ՈՒ ՏԱՐԲԵՐՈՒԹԻՒՆԸ Յաճախակի եղած Հարցումի մը Պատասխանը

ԴՈԿՏ. ԶԱԻԷՆ Ա. ՔՅՆՅ.  
ԱՐՁՈՒՄԱՆԵԱՆ

## Ամենայն Հայոց Կաթողիկոսի Կոնդակը

Հին եւ Նոր Տոմարներու հարցը յաճախ մէջտեղ կը դրուի: Թէեւ նախապէս զբաժ էի այդ մասին, այս անգամ խնդիրը աւելի մօտէն քննելով եւ պարզաբանելով կը ներկայացնեմ զայն մեր ընթերցողներուն այս տարուան Սուրբ Զատիկի տօնին (Ապրիլ 1, 2018) առնչութեամբ: Հայ Եկեղեցին եղաւ Նոր Տոմարը քաջալերողներէն մին, որուն ռասվիրան հանդիսացաւ Տ.Տ. Գէորգ Ե. Սուրբնեան Ամենայն Հայոց Կաթողիկոսը իր Նոյեմբեր 9, 1923 թուակիր Կոնդակով: Հին Տոմարը կը ճանչցուի որպէս Յուլեան Տոմար, Քրիստոսի ծնունդէն առաջ, երբ Յուլիանոս Ուրացոյ կայսրը հաստատեց զայն, անշուշտ զուտ կայսերական սահմաններու օգտագործման համար, առանց եկեղեցական յարաբերակցութիւն մը կամ կապ մը նկատի ունենալու քանի եկեղեցին տակաւին գոյութիւն իսկ չունէր: Իսկ Նոր Տոմարը հաստատուեցաւ 16-րդ դարուն որ կոչուեցաւ Գրիգորեան Տոմար, օրուան Գրիգոր ԺԳ. Քահանայապետին կողմէ:

Մայր Աթոռ Սուրբ Էջմիածնէն Գէորգ Ե. Կաթողիկոս յիշեալ թուականէն սկսեալ Հայ Եկեղեցոյ կարգաւորութեան համար հաստատեց Նոր Տոմարի դրուութիւնը: Սա կը նշանակէ թէ 1923 թուականէն առաջ Հայ Եկեղեցին կ'առաջնորդուէր Հին Տոմարի դրութեամբ ինչ որ նկատելի տարբերութիւն մը ունէր Նոր Տոմարի գործածութեանէն ետք: Առ այսօր Երուսաղէմի հայոց Պատրիարքութիւնն է միայն որ տակաւին, տեղական պայմաններու հետեւողութեամբ, կը գործածէ Հին Տոմարը, եւ այդ պատճառով եկեղեցական տօներու թուականները հիմնապէս կը հեռանան իրարմէ 13 օրերու տարբերութեամբ: Մինչդեռ երկու պարագաներուն ալ, հիմնական օրինակ մը տալով, Յունուար 6-ը ճշգրիտ թուականն է Սուրբ Մննդեան եւ Աստուածայայտութեան, սակայն Հին Տոմարի դրութեամբ այդ օրը որպէս թուական չի գրգաղիպիր Նոր Տոմարի Յունուար 6-ին:



## Հին Տոմարը

Հին եւ Նոր Տոմարներու խնդիրը ծնունդ առաւ 16-րդ դարու վերջին քառօրդին, երբ Հին Յուլեան Տոմարին գիտական անճշդութիւնները հաստատուելով Նոր Տոմարի դրութիւնը գիտականօրէն պատրաստուեցաւ Հռոմի Գրիգոր ԺԳ. Պապին հրամանով (1573-1585), որ իսկոյն գործադրուեցաւ Հռոմէական Կաթողիկ Եկեղեցոյ կողմէ որպէս Գրիգորեան Տոմար: Արեւմտեան եկեղեցիներ հետզհետէ հետեւեցան եղած կարգադրութեան եւ Հին Տոմարը դադարեցաւ գործածութենէ Հռոմի ենթակայ ազգերու կողմէ: 18-րդ դարուն Անկլիկան Եկեղեցին եւս ընդունեց Նոր Տոմարը:

## Ճշգրիտ Հաշուարկում Նոր Տոմար

Յուլեան Հին Տոմարը տարին 365 եւ մէկ քառօրդ օր կը հաշուէր, որ սակայն ճշգրիտ հաշիւ մը չէր ներկայացնէր, քանի որ ըստ գիտնականներու կատարեալ տարին նշուած օրերէն 11 եւ կէս վայրկեան պակաս էր, որ 900 տարիներու միջոցին, 1582 թուականին, տաս (10) օրերու տարբերութիւն մը յառաջացուցած էր: Այս սխալը ուղղելու համար գիտնականներ նոյն թուականի Հոկտեմբերին 10 օրերու ուստում մը կատարեցին, Հոկտեմբեր 5-ը Հոկտեմբեր 15 հաշուելով: Այս էր Նոր Տոմարին կատարած փոփոխութիւնը, որուն հետեւանքով տարին 365 օր պիտի հաշուէր, եւ չորս տարին անգամ մը Նահանջ Տարի պիտի ըլլար Փետրուար 29-ի յաւելեալ օրով:

## Հին Տոմարին Հետեւողները

Հին Տոմարին հետեւողները վերեւի նոր դրութիւնը չընդունեցին եւ նոյն 1582 թուականին 10 օրերու տարբերութեամբ ետ մնացին Նոր Տոմարէն, 1700 թուականին՝ 11 օր, 1800-ին 12 օր, եւ 1900-ին 13 օր: Այս պատճառով է որ հին եւ նոր տոմարներու համեմատութիւնը նոյնքան օրերով կը ստուգուի, Նոր Տոմարին վրայ գումարելով զանոնք: Երկու տոմարներու տարբերութիւնը առաջին աւիթով խանգարեց Զատիկի թուականին հաստատ դրութիւնը որ կանոնական դարձած էր Նիկիոյ Ա. Տիեզերական Ժողովին, որուն համաձայն զայն պէտք էր կատարել գարնան գիշերահաւասարէն վերջ եկող լուսնի լրումին յաջորդող կիրակի օրը:

եան Թուրքիոյ մայրաքաղաք Կ. Պոլսոյ մէջ էր, անհրաժեշտ կը համարէր զգուշանալ պետութեան շահերը նկատի առնելով, քանի Ռուսիա եւ Թուրքիա, մինչեւ համաշրջային Ա. պատերազմը, կը գործադրէին Քրիստոսի թուականը՝ ըստ Հին Տոմարի:

Երբ Զարական Ռուսիա 1917 թուի լեղափոխութեամբ տապալեցաւ, պոլշեակներ իսկոյն որդեգրեցին Նոր Տոմարը, որուն հետեւեցաւ Սովետական Հայաստանը 1920-ին, եւ 1922-ին ալ Ռուս Ուղղափառ Պատրիարքը ընդունեց զայն, որուն հետեւեցան Վրացի եւ Հայ Եկեղեցիները: Սակայն դեռ տարին չլրացած Ռուսիոյ Պատրիարքը յետս կոչեց իր որոշումը ու վերադարձաւ Հին Տոմարին, որուն հետեւեցաւ Վրաստանի Պատրիարքութիւնը: Հայաստանեայց Եկեղեցին Գէորգ Ե. Ամենայն Հայոց Կաթողիկոսի վերոյիշեալ Կոնդակով տրուած հայրապետական հրահանգը գործադրեց առանց ազդուելու Ռուս եւ Վրացի եկեղեցիներու երկմիտ կեցուածքէն, հակառակ անոր որ Խորհրդային Հանրապետութիւններու մէջ գործող հայ եկեղեցիները դժգոհութիւն յայտնեցին Զատիկի տօնը իրենց դրացի Ռուս եւ Վրացի ժողովուրդներուն հետ չկարենալ կատարելուն համար:

Սփիւռքի հայ եկեղեցիները, բացառութեամբ Երուսաղէմի Հայոց Պատրիարքութեան, առանց դժուարութեան գործադրեցին Նոր Տոմարը եւ տօնախմբեցին Զատիկն ու յարակից եկեղեցական տօները քրիստոնէայ քոյր եկեղեցիներուն հետ միասին:

## Julian calendar

JULIAN 1582		October				Gregorian 1582	
Sun	Mon	Tues	Wed	Thurs	Fri	Sat	
	1	2	3	4	15	16	
17	18	19	20	21	22	23	
24	25	26	27	28	29	30	
31							

## Արեւելեան Ուղղափառ Եկեղեցիներու Դիրքը

Լատին եկեղեցիները եւ արեւմտեան բոլոր եկեղեցիները արդէն ընդունած ըլլալով Նոր Տոմարը, կարգը եկած էր Արեւելեան Ուղղափառ եկեղեցիներուն, որոնց կողքին քաղաքական տեսակէտներ անթոյլատու կը գտնուէին նման փոփոխութեան մը, յատկապէս Յոյն եւ Ռուս եկեղեցիներու նկատմամբ: Զարական Ռուսիան արեւմտեան եկեղեցիներու ազդեցութիւնը նախատեսելով կ'արգիլէր Ռուս Ուղղափառ Եկեղեցին չարելու Նոր Տոմարին, իսկ Հայ Եկեղեցին Զարական քաղաքականութեան հանդէպ նկատումներու հարկը տեսնելով չէր համարձակեր Նոր Տոմարը գործածել: Նոյնպէս Յոյն Ուղղափառ Եկեղեցին, որուն Տիեզերական Պատրիարքութիւնը Օսմանեան

# INNOVATIVE

## Designs Manufacturing, Inc.

[idmifurnishings.com](http://idmifurnishings.com)

### ԼՈՒՌ ՑԱԿԵՐ



#### ԳԵՌՈՐԳ ԲԵՕՇԿԵՐԵԱՆ

Ինչ Հայկականու թիւն . . .  
 Վերջերս երկու դէպքեր պատահեցան Մեծն Լոս Անճելըսի մեր հայկական գաղութին մէջ, որոնցմէ մէկուն ներկայ գտնուեցաւ եւ միւսին՝ դժբախտաբար ոչ: Այս երկու դէպքերն ալ խոռովեցուցին զիս՝ որովհետեւ հայկականութենէ զուրկ էին: Հիմա թող տուէք բացատրեմ:  
 Առաջին - Կիրակի, 17 Դեկտեմբեր 2017-ի երեկոյեան ժամը 7:00-ին, Հէնտըլի Մէսայան ներկայացուցեալ Լոս Անճելըսի Հայ Աւետարանական Ժողովական Եկեղեցին մէջ: (United Armenian Congregational Church)

Սրբազան Թատրերգութեան (Oratorio) երգեցողութեան ընթացքին, երեք հայ հոգեւոր հովիւներ ժողովուրդին փոխանցեցին Սուրբ Ծննդեան իրենց պատգամները: Դժբախտաբար երեք հայ հոգեւոր հովիւներն ալ իրենց պատգամը ներկայացուցին անվերջ լեզուով: Հոգեւոր հովիւները հայ են, ներկայ ժողովուրդը հայ է եւ իրենք կը խօսին անգլերէն . . .

Միթէ այս եղելութիւնը խոցելի չէ: Իսկապէս շատ խոցելի է, երբ նկատի առնենք մանաւանդ որ երեք հովիւներէն երկուքին (Իրանահայ մը եւ Հայաստանցի մը) խօսած անգլերէնը կտրտուած անգլերէն էր:

Այս պարագային սահուն անգլերէն չկարենալ խօսիլը յանցանք մը չէ, նկատի առնելով որ իրենց մայր լեզուն չէ՝ անգլերէնը: Սակայն ինչո՞ւ ինքզինքը չարչարես՝ այ մարդ, երբ կրնաս մաքուր հայերէն խօսիլ:

Ես կը խորհիմ որ այդ երկուքէն գոնէ մէկը՝ պէտք էր հայերէնով տար իր պատգամը: Մանաւանդ որ եկեղեցուց աւագ հոգեւոր հովիւը ամերիկածին հայ է եւ իր սահուն անգլերէնով տուած պատգամը՝ բաւ պէտք էր համարուէր եւ վերջ:

Համերգէն ետք տրուած հիւրասիրութեան ընթացքին՝ եկեղեցուց կից սրահին մէջ, ես իմ մտահոգութիւնս յայտնեցի պատկան մարմիններուն, որոնցմէ ոմանք արդար գտան ընդդիմումս, իսկ ուրիշներ մատնանշեցին որ համերգը հայկական բնոյթ չունէր: Այրած սրտի՝ ձախող չքմեղանք, մտածեցի ես ինձի եւ յուսալքուած՝ հեռացայ սրահէն:

Երկրորդ - Յաջորդ դէպքը՝ որուն ներկայ չէի ես, պատահեցաւ Հինգշաբթի, 25 Յունուար 2018-ի երեկոյեան ժամը 7:30-էն սկսեալ, Փասատինայի Սբ. Գրիգոր Լուսաւորիչ Հայատանայց Առաքելական Եկեղեցուց Կիրակոս սրահին մէջ:

Նուիրահաւաքի ձաշկերոյթ մըն էր եղածը, որ կազմակերպուած էր Փասատինայի Հայկական Յեղասպանութեան Յուշակոթողի Յանձնախումբին (Pasadena Armenian Genocide Memorial Committee) կողմէ: Նուիրահաւաքի նպատակն էր կոկիկ գումար մը գոյացնել՝ (Endowment Fund) որպէսի Յանձնախումբը կարենայ Յուշահամալիրի (տես նկարը) հոգատարութեան (maintenance) ծախսերը հոգալ:

Հոս պէտք է նշել որ Յուշահամալիրը կառուցուած է 2015 թուականին, Հայկական Յեղասպանութեան 100 ամեակին առիթով: Այսօր քանը շատ բարի, սակայն ինչո՞ւ վրդովուած եմ: Վրդովուած եմ երկու պատճառներով:

Նախ, 12 էջնոց նկարազարդ եւ գունաւոր գրքովը՝ որ բաշխուած է հանդիսականներուն, մէկ բառ իսկ հայերէն չի պարունակէր: Համատեսնապետներուն խօսքը, գանձապահին տեղեկագրութիւնը, Յուշահամալիրի նկարազարկանը եւ Յուշահամալիրի կառուցման փուլերը՝ ամբողջովին ներկայացուած են անգլերէնով:

Երկրորդ, հանդիսութեան ընթացքին, խօսք առնողները բոլորն ալ արտայայտուած են անգլերէնով: Հասկցանք որ օտար հիւրեր կային սրահին մէջ՝ ներառեալ Քաղաքապետը, Ոստիկանապետը եւ այլ քաղաքական անձնաւորութիւններ: Սակայն ներելի չէ որ բոլոր խօսքերը ըլլան անգլերէնով:

Վերջ ի վերջոյ, Հայկական Յեղասպանութեան Յուշակոթողի պահպանման եւ հոգատարութեան համար էր ձեռնարկը եւ պէտք էր որ գոնէ մէկ հոգի՝ արտայայտուէր հայերէնով, չէ՞ք խորհիր: Ներողութիւն, մոռցայ ըսելու որ ձեռնարկի վերջաւորութեան՝ պարմանուհի մը «Կիլիկիայ» երգը ներկայացուցէր է, երբ արդեն կոչնականները կը պատրաստուէին մեկնիլ սրահէն: Too little, too late, պիտի ըսէր ամերիկացին՝ եւ ես դժբախտաբար կ'եկրորդեմ այդ զգացումը . . .

### ԳԵՐՄԱՆԻԱՆ ԳԻՆՐԻԻ ՄԷՋ ԴԻՍԿԱՏՈՒՍԻՔԻՆ ԲԱՑԱԼ

Հայաստանի մէջ Գերմանիոյ Դաշնային Հանրապետութեան արտակարգ եւ լիազօր դեսպան Մաթիաս Քիսլեր երէկ Գիւմրիի մէջ ներկայացուցած է նորանշանակ հիւպատոս Ալեքսան Տէր-Մինասեանը՝ անոր յանձնելով Գերմանիոյ դաշնային նախագահի եւ ԱԳ նախարարութեան հիւպատոսական արտօնագիրը:



Գերմանիոյ հիւպատոսը պիտի համակարգէ Շիրակի եւ Լոռիի մարզերը: Դեսպան Մաթիաս Քիսլերէն «Ազատութիւնը» հետաքրքրուած է, որ եթէ Հայաստանը չստորագրէր Եւրոմիութեան հետ համապարփակ եւ ընդլայնուած գործընկերութեան համաձայնագիրը, հնարաւոր է, որ հիւպատոսարանը չբացուէր: «Ասոր հետ բացարձակ կապ չունի: Իմ գործունէութեան առաջին իսկ ամիսներէն արդէն պարզ էր, որ մենք այստեղ հիւպատոսի հիմնարկի հիմնադրման կարիք ունինք: Այն ժամանակ դեռ խօսք չկար Եւրոմիութեան հետ նոր համաձայնագրի մասին, ուստի՝ մէկը միւսի հետ կապ չունի», - պատասխանած է դեսպանը:

Եւրոմիութեան պատուիրակութեան ղեկավար, դեսպան Փիոթր Սվիթալսքին ալ յայտարարած է, որ յառաջիկային Հայաստանին տրամադրուելիք 176 միլիոն եւրոյն աջակցութեան մեծ մասը պիտի ներդրուի Շիրակի մարզի մէջ: Դեսպան Քիսլերին նաեւ հարց տրուած է, թէ արդե՞ք Եւրոմիութեան կողմէ իրականացուելիք յառաջիկայ ծրագրերով պայմանաւորուած է հիւպատոսական ծառայութեան բացումը:

«Ըստ հուլիսեան՝ այո: Զարգացման քաղաքականութեան շրջածիրէն ներս Գերմանիոյ ու Եւրոմիութեան կողմէ իրականացուող նախագիծերը կը դրուին համընդհանուր քննարկման, եւ մենք իսկապէս այս տարածաշրջանի համար արդէն իսկ ունինք նախագիծեր: Անոնցմէ կրնամ առանձնացնել համայնքային զարգացման ուղղուած աջակցութիւնը», - պատասխանած է Հայաստանի մէջ Գերմանիոյ դեսպանը:

Ինչ կը վերաբերի Հայաստան-Եւրոմիութիւն համաձայնագրով Երեւանի ստանձնած պարտաւորութիւններու կատարման, Մաթիաս Քիսլերի կարծիքով, այդ ընթացքին դժուարութիւններ պիտի ծագին, որոնք առաւելապէս կապուած պիտի ըլլան եւրոպական չափանիշներու ներդրման հետ: «Ես կասկած չունիմ, որ 2 կողմերն ալ պիտի ստանան համաձայնագրէն բխող պարտաւորութիւնները: Թերեւս այդ մէկը այնքան ալ հեշտ չըլլայ, երբ հաշուի առնենք եւրոպական չափանիշները, մասնաւորապէս, եւրոպական թեխնիքական չափանիշները, բայց սա գործընկերային համաձայնութիւն է, ու Եւրոմիութիւնը այս պարագային հանդէս կու գայ որպէս գործընկեր եւ ընկեր՝ որոշակի աջակցութիւն ցուցաբերելով Հայաստանին՝ այդ համաձայնագրի դրոյթները իրականացնելու հարցով», - պարզաբանած է Մաթիաս Քիսլերը:

Գերմանիոյ կառավարութիւնը մտադիր է յառաջիկային Շիրակի ու Լոռիի շարք մը ներդրումային ծրագրերը իրականացնել: «Անոնցմէ ամենխոշորը կապուի Զրամբարի վերականգնման ծրագրին է, որ ուղղուած է ոչ միայն Զրամբարի չափերու մեծացման, այլեւ այդ տարածաշրջանին մէջ ոռոգման համակարգը աւելի արդիւնաւէտ դարձնելուն», - ըսած է դեսպանը:

Ի դէպ նշենք, որ Գիւմրիի մէջ Գերմանիոյ հիւպատոսարանը Գերմանիա մեկնիլ ցանկացողներուն վիզա տրամադրելու իրաւասութիւն պիտի չունենայ:

Գերմանիան 4-րդ երկիրն է, որ այսուհետ Գիւմրիի մէջ հիւպատոս կ'ունենայ:

**OFFICE SPACE FOR RENT  
 IN PASADENA**

**ՎԱՐՁՈՒ ԳՐԱՍԵՆԵԱԿՆԵՐ**

**1060 North Allen Ave  
 Pasadena, CA 91104**

**Գրասենեակները վերանորոգուած  
 եւ յարմար վարձքերով  
 Դետաքրքրուողներէն հեռաձայնել՝  
 (626) 398-0506**

**SYRIAN ARMENIAN RELIEF FUND**

**Save Support Sustain**

Syrian Armenian Relief Fund  
 P. O. Box 1948  
 Glendale, CA 91209-1948

www.syrianarmenianreliefund.org



### 5 ԲԱՆ, ՈՐՈՆՔ ԿԸ ԲԱՐՁՐԱՑՆԵՆ ԿԱՆԱՑ ԻՆՔՆԱԳՆԱՏԱԿԱՆԸ

Միրելի կանայք, ինչպես ինքզինք կը պահէ ինքնավստահ կիրնը՝ ինքնավստահ կիրնը չի վերլուծեք, թէ արդեօք հաճելի կը թուի՞ տղամարդուն. ան վստահ է, որ հաճելի կը թուի:

Բարձր ինքնագնահատականով մարդիկ կը հաւատան, որ արժանի են սիրոյ եւ չեն ալ կասկածիր, որ ոեւէ մէկը իրենց հանդէպ չի նկատեր ատիկա: Անոնք գիտեն, որ լաւ են եւ կը հաւատան, որ ճիշդ մարդիկ կը տեսնեն այդ մէկը: Անոնց ինքնագնահատականը կախեալ է այն բանէն, թէ ուրիշը ինչ կը մտածէ իրենց մասին: Այդ պատճառով ալ, նման կիրնը համոզուած է, որ հաճելի է տղամարդուն եւ կրնայ յարաբերութիւններ սկսիլ այստեղ ու այս վայրկեանին՝ վայելելով այդ պահը առանց վախերու եւ կասկածներու:

Ինքնավստահ մարդիկ կը գիտակցին, որ եթէ յարաբերութիւնները չեն շարունակուած, կը նշանակէ, որ այդպէս ալ պէտք է ըլլար: Եւ ո՛չ այն պատճառով, որ անոնք սխալ բան ըրած են, այլ պարզապէս՝ ո՛չ բոլոր մարդիկ կը համապատասխանեն իրարու, իսկ երբեմն ալ երկու մարդ պարզապէս անհամատեղելի են: Ինքնավստահ կիրնը իրեն ուղղուած անձնական վիրաւորանք չի համարեր, երբ տղամարդը չի փափաքիր շարունակել յարաբերութիւնները:

Ինքնավստահ կանայք առողջ սահմաններ կը դնեն:

Բարձր ինքնագնահատականը անուղղ անձնական մտածողութիւն: Աղջիկը, որուն հետ դիւրին է կապ ունենալը, որ կրնայ ծիծաղիլ ու իր շուրջ անմիջական մթնոլորտ ստեղծել, աւելի դիւրութեամբ կրնայ տղամարդու հետ խոր զգացմունքային կապ ստեղծել: Տղամարդը կ'ուզէ, որ կիրնը ուրախութիւն բերէ իր կեանքին: Միրեցէ՛ք այն, ինչ որ ձեր կեանքին մէջ տեղի կ'ունենայ հիմա, մի՛ կառչիք անցեալին ու մի՛ մտահոգուիք ապագայով: Եղէք դրական ու լաւատես:

Ունենալ իր արժէքը: Կրցէք ընդունիլ հաճոյախօսութիւնները: Մի՛ ամչնաք, մի՛ կարմրիք ու ձեր արժանիքները մի՛ նուստացնէք: Եթէ տղամարդը ձեզի հաճոյախօսութիւն կ'ընէ, շնորհակալութիւն յայտնեցէ՛ք, այլ ո՛չ թէ հերքեցէ՛ք: Խելացի տղամարդը երբեք չի ստեր: Միրեցէ՛ք դուք ձեզ: Նայեցէ՛ք հայելիին մէջ, գովեցէ՛ք դուք ձեզ ձեր արժանիքներուն համար, այլ ո՛չ թէ քննադատեցէ՛ք՝ թերութիւններուն համար:

Յարգել տղամարդը: Խելացի կիրնը կողքին տղամարդը ստիպուած չէ մշտապէս ապացուցել, որ ինք տղամարդ է, այլ ո՛չ թէ լաթ: Հակառակը՝ ան ատիկա հարիւրապատիկ շատ կ'ընէ, եթէ զգայ կիրնը երախտագիտութիւնն ու իրենց անհրաժեշտութիւնը:

Պարտաւորութիւնները, ինչ որ կ'ուզէ: Դուք կ'ուզէք ըլլալ փոքրիկ աղջիկ, որուն ձեռքերուն վրայ կը պահեն ու կը գնեն իր բոլոր սիրած բաները, իսկ տղամարդը կ'ուզէ, որ դուք ըլլաք հետեւողական, հաւասարակշռուած ու ինքնավստահ: Մի՛ լռէք ու մի՛ ստիպէք, որ ան կուսէ՛ք ձեր ցանկութիւնները: Ատոր փոխարէն բացայայտօրէն ըսէք, թէ ինչ կ'ուզէք, ինչը կ'անհանգստացնէ ձեզի, եւ մի՛ վախնաք «ոչ» ըսելէն: Եղէք կիրն, որ կը սիրէ իր կեանքը, ու տղամարդն ալ պիտի փափաքի դառնալ ձեր կեանքին մէկ մասը:

Իմանալ իր արժէքը: Կրցէք ընդունիլ հաճոյախօսութիւնները: Մի՛ ամչնաք, մի՛ կարմրիք ու ձեր արժանիքները մի՛ նուստացնէք:

### ԿԱՆԱՑԻ ՅԱՏԿԱՆԻՇԵՐ, ՈՐՈՆՔ ԿԸ ՅԻԱՑՆԵՆ ՏՂԱՄԱՐԴԸ

Ունենալ դրական մտածողութիւն: Աղջիկը, որուն հետ դիւրին է կապ ունենալը, որ կրնայ ծիծաղիլ ու իր շուրջ անմիջական մթնոլորտ ստեղծել, աւելի դիւրութեամբ կրնայ տղամարդու հետ խոր զգացմունքային կապ ստեղծել: Տղամարդը կ'ուզէ, որ կիրնը ուրախութիւն բերէ իր կեանքին: Միրեցէ՛ք այն, ինչ որ ձեր կեանքին մէջ տեղի կ'ունենայ հիմա, մի՛ կառչիք անցեալին ու մի՛ մտահոգուիք ապագայով: Եղէք դրական ու լաւատես:

Ունենալ նախապիտութիւններ ու զբաղում: Հասուն, հետաքրքրական անձնաւորութիւնը պէտք է ունենայ իր հետաքրքրութիւնները, ընկերները, նախասիրութիւնները: Նման կիրնը աղմուկ չի բարձրացներ, եթէ իր գուզընկերը ուզէ երեկոն անցընել ընկերներու հետ: Ան այդ ժամանակը կ'օգտագործէ խելացի ձեւով ու կը զբաղի իր սիրելի գործերով: Վիճելու առիթ մի՛ փնտռէք, զարգացէ՛ք ու սիրեցէ՛ք ձեզ շրջապատող հակայական աշխարհը, այլ ո՛չ թէ այն փոքր աշխարհը, ուր միայն երկուքով էք:

Իմանալ իր արժէքը: Կրցէք ընդունիլ հաճոյախօսութիւնները: Մի՛ ամչնաք, մի՛ կարմրիք ու ձեր արժանիքները մի՛ նուստացնէք: Եթէ տղամարդը ձեզի հաճոյախօսութիւն կ'ընէ, շնորհակալութիւն յայտնեցէ՛ք, այլ ո՛չ թէ հերքեցէ՛ք: Խելացի տղամարդը երբեք չի ստեր: Միրեցէ՛ք դուք ձեզ: Նայեցէ՛ք հայելիին մէջ, գովեցէ՛ք դուք ձեզ ձեր արժանիքներուն համար, այլ ո՛չ թէ քննադատեցէ՛ք՝ թերութիւններուն համար:

Յարգել տղամարդը: Խելացի կիրնը կողքին տղամարդը ստիպուած չէ մշտապէս ապացուցել, որ ինք տղամարդ է, այլ ո՛չ թէ լաթ: Հակառակը՝ ան ատիկա հարիւրապատիկ շատ կ'ընէ, եթէ զգայ կիրնը երախտագիտութիւնն ու իրենց անհրաժեշտութիւնը:

Պարտաւորութիւնները, ինչ որ կ'ուզէ: Դուք կ'ուզէք ըլլալ փոքրիկ աղջիկ, որուն ձեռքերուն վրայ կը պահեն ու կը գնեն իր բոլոր սիրած բաները, իսկ տղամարդը կ'ուզէ, որ դուք ըլլաք հետեւողական, հաւասարակշռուած ու ինքնավստահ: Մի՛ լռէք ու մի՛ ստիպէք, որ ան կուսէ՛ք ձեր ցանկութիւնները: Ատոր փոխարէն բացայայտօրէն ըսէք, թէ ինչ կ'ուզէք, ինչը կ'անհանգստացնէ ձեզի, եւ մի՛ վախնաք «ոչ» ըսելէն: Եղէք կիրն, որ կը սիրէ իր կեանքը, ու տղամարդն ալ պիտի փափաքի դառնալ ձեր կեանքին մէկ մասը:

Իմանալ իր արժէքը: Կրցէք ընդունիլ հաճոյախօսութիւնները: Մի՛ ամչնաք, մի՛ կարմրիք ու ձեր արժանիքները մի՛ նուստացնէք: Եթէ տղամարդը ձեզի հաճոյախօսութիւն կ'ընէ, շնորհակալութիւն յայտնեցէ՛ք, այլ ո՛չ թէ հերքեցէ՛ք: Խելացի տղամարդը երբեք չի ստեր: Միրեցէ՛ք դուք ձեզ: Նայեցէ՛ք հայելիին մէջ, գովեցէ՛ք դուք ձեզ ձեր արժանիքներուն համար, այլ ո՛չ թէ քննադատեցէ՛ք՝ թերութիւններուն համար:

### ՍԻՐԱԽԱՂԸ ՏՂԱՄԱՐԴՈՒ ԵՒ ԿՆՈՋ ՅԱՐԱԲԵՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐՈՒ ԱՄԵՆԱԼԱՒ ԼԵՁՈՒՆ Է

Գոյութիւն ունի մարդկութեան մաս մը, որուն շատ դիւրին կը տրուի սիրախաղը, ատիկա անոնց համար բնատուր է: Սակայն կան մարդիկ, որոնք պէտք է սորվին գայն: Ուստի, առաջին հերթին, պէտք է հասկնալ, թէ ինչ է սիրախաղը: Սիրախաղը ոչ բառացի եւ բառացի գործողութիւններու հաւաքածոյ է: Անիկա գործի կը դրուի այն պահուն, երբ ցանկութիւն կ'առաջանայ ձեզի համար հաճելի թուացող մարդուն մէջ հետաքրքրութիւն արթնացնել: Սիրախաղ ընելը զուարճալի է, հետաքրքրական եւ բնական, ու ամենակարեւորը՝ անվտանգ: Երբեմն մէկ շարժումը կրնայ հազար բառ փոխարինել կամ ցոյց տալ այն, ինչ որ բառերով անհնար է նկարագրել: Սիրախաղի շնորհիւ կիրները կրնան ո՛չ միայն ընկերական, այլ նաեւ ռոմանթիկ յարաբերութիւններ հաստատել: Հոգեբանները կ'առանձնացնեն տասը խորհուրդ, որոնք պիտի օգնեն զրազէտ սիրախաղ ընելու:

1) Միշտ ժպտացէ՛ք. ժպտը ձեր հոգիին մէկ մասն է: Անիկա կ'ապացուցէ, որ դուք բաց եւ անկեղծ անձնաւորութիւն էք: Ժպտելը մագնիս է եւ կը քաշէ միայն լաւ մարդոց:

2) Հաճոյախօսութիւններ ըրէ՛ք. ատիկա ցոյց կու տայ, որ դուք աւելի ուշադիր էք յատուկ մէկուն հանդէպ քան մնացածին: Պարտադիր պէտք է ամէն ինչ անկեղծ ըսել, ատիկա նոյնպէս կրնայ բերել ճակատագրական շրջադարձերու ձեր կեանքին մէջ:

3) Տեսողական կապ: Անհրաժեշտ է մէկ անգամէն կապ հաստատել, ատիկա կը գրաւէ շատերը: Կարեւորը, որ հայեացքը բարի ըլլայ: Պէտք է սղոցել հայեացքով կամ որեւէ խորամանկ հայեացք նետել, ատիկա կրնայ վանել:

### ԻՆՉՊԻՍԻ՞ ԳԱՂՏՆԻՔՆԵՐ ԿԸ ՊԱՅԵ ԱՂՔԵՐՈՒՆ ԳՈՅՆԸ

1) Մոխրագոյն աչքեր: Աչքերու աչք գոյնը ունեցողներուն համար բնորոշ են վճռականութիւնը եւ անսովոր միտքը: Անոնք երբեք չեն թաքնուիր եւ չեն խուսափիր խնդիրներէն, այլ պատրաստ են առերեսուելու անոնց: Սակայն այն իրավիճակներուն, երբ խնդիրը չի լուծուիր ուղեղով, անոնք գայն կը փոխանցեն եւ կը հեռանան:

2) Սեւ աչքեր: Սեւ աչքերը կը նշանակեն, որ մարդը ունի հզօր ուժ: Այսպիսի անձնաւորութիւնը բաւական նախաձեռնող է, երբեք տեղը չի նստիր, կը տարբերի բարձր կենսունակ դիմացկունութեամբ: Սեւ աչքեր ունեցողները քիչ մը տարօրինակ են եւ սիրաւատ ու ատոր մէջ ո՛չ մէկ զարմանալի բան կայ:

3) Ծագանակագոյն աչքեր: Եթէ մարդը կը ծնի շագանակագոյն աչքերով, ուստի բնութիւնը անոր արդէն պարզեւած է սրամտութիւն, գրաւչութիւն եւ զգայունութիւն: Այսպիսի մարդիկ շատ դիւրազգաց են, բուռն եւ կրնան բռնկիլ

տել, ատիկա կը գրաւէ շատերը: Կարեւորը, որ հայեացքը բարի ըլլայ: Պէտք է սղոցել հայեացքով կամ որեւէ խորամանկ հայեացք նետել, ատիկա կրնայ վանել:

4) Հետաքրքրական դառնալու համար անհրաժեշտ է լսել խօսակցը: Այսինքն, դուք պէտք է աւելի շատ լսէք քան խօսիք: Ատիկա կարեւոր է:

5) Եթէ մարդը ձեզի համար հաճելի է, անհրաժեշտ է մօտենալ, բարեւել, քանի մը հաճոյախօսութիւն ընել եւ այդ ժամանակ խօսակցութիւնը ինքնիրեն կ'ըլլայ:

6) Ամէն տեղ ձեզ ազատ պահեցէ՛ք: Հիւրերու մօտ նոյնպէս: Ատիկա դիմացիներին կը ստիպէ մտածել, որ դուք ա՛յն անձնաւորութիւնն էք, որ իրեն պէտք է:

7) Միշտ ձեր հետ որեւէ «գործակից» ունեցէ՛ք: Սիրախաղի համար լաւագոյն գործակիցներ կրնան ըլլալ ընտանի կենդանիները, հետաքրքրական ամսագիրները կամ գիրքը, գեղեցիկ գլխարկը կամ անուշահոտը:

8) Միշտ ուրախ եղէ՛ք, ցոյց տուէ՛ք ձեր տաղանդը եւ կատակելու զգացումը: Ոչ լարուած մարդիկ շրջապատին համար միշտ հաճելի են:

9) Մօտենալով զրուցակիցին, սկսեցէ՛ք խօսակցութիւնը սովորական «բարեւ»-ով: Այնուհետեւ կարելի է զարգացնել խօսակցութիւնը, օրինակ, արտայայտելով սեփական կարծիքը որեւէ բանի մասին:

10) Ամենակարեւոր կանոնը՝ դադարեցէ՛ք վախնալ որեւէ բանէ: Սիրախաղ պէտք է ընել զրազէտ եւ առանց բուռն խանդավառութեան:

որեւէ պահու: Սակայն, անոնք երբեք երկար ժամանակ նեղացած չեն մնար: Միակ բանը, որ կարելի է համարել անոնց թերութիւնը՝ կամակորութիւնն է:

4) Կանաչ աչքեր: Կանաչ աչքերը սուտ կը պահեն: Այսպիսի մարդիկ չեն առանձնանար իրենց զգացմունքայնութեամբ, անոնք նպատակասլաց են եւ չեն կանգնիր նոյնիսկ սիրելիի արցունքներուն պարագային: Կանաչ աչքեր ունեցողները յաճախ զայրոյթի բռնկումներ կ'ունենան եւ կ'ընկճուին՝ առանց հիմնաւոր պատճառի, սակայն ատիկա այդքան ալ յաճախ չ'ըլլար:

5) Կապույտ աչքեր: Երկնագոյն աչքեր ունեցողները կ'առանձնանան նրբութեամբ, անկեղծութեամբ, հաւատարմութեամբ: Ընկերներու հետ յարաբերութիւններու մէջ անոնք շատ բարի են եւ յուսալի, իսկ թշնամիներու համար՝ միշտ կանգուն եւ սկզբունքային: Այսպիսի մարդիկ կրնան լսել եւ միշտ գիտեն ինչպէս պահել զրոյցը

Դուք պարտաւոր չէք որեւէ բան հանդուրժելու եւ որեւէ բանի համակերպելու: Դուք ձեռքեր, ոտքեր, գլուխ եւ շաքարիկներ 168 ժամ ժամանակ ունիք, որպէսզի ընէք այն ամէնը, ինչ իսկապէս կ'ուզէք:



### ԿԵԱՆՔԻ ԳԱՂՏՆԻՔՆԵՐ, ՈՐՈՆՔ ՇԱՏԵՐՈՒ ԿՈՂՄԵ ՅԱՃԱՆ ԿԸ ՄՈՌՑՈՒՄ

Ամէն վայրկեան, իւրաքանչիւր ակնթարթ կեանքին «այո՛» ըսէ (իսկ եթէ որեւէ բանի պէտք է «ոչ» ըսել, մի՛ վախնար): Ընդհատապէս ձեռք չկայ: Կան պարզապէս

իրեր, յարաբերութիւններ, բարեկամութիւն, սէր, որոնք կ'ըլլան կամ՝ չեն ըլլար: Ապրիլ կը սորվիս ապրելու ընթացքին: Դուռն աւելի դանդաղ կը սորվիս, եթէ կը կար-

### ՅԱՏԿԱՆԻՇՆԵՐ, ՉՈՐՍ ՏՂԱՄԱՐԴԻԿ ԿՇՈՒՉՆԵՆ ՏԵՍՆԵԼ ԿՆՈՋ ՄԵՋ

Բարութիւն: Սկիզբը բոլորս բարի ու համակրելի ենք, բայց կարեւոր է բարի ըլլալ ո՛չ միայն միմեանց, այլեւ՝ վաճառողներու, մատուցողներու, անցորդներու նկատմամբ: Տղամարդը ուշադրութիւն կը դարձնէ, թէ կիրն ինչպէս կը խօսի ու կ'արտայայտուի իր նախակիրն գուզընկերներուն, գործընկերներուն եւ անծանօթներու մասին:

Խելք: Ցանկալի բան կայ ա՛յն կնոջ մէջ, որ կիրթ է, սրամիտ ու կրնայ խօսիլ որեւէ թեմայով: Ատիկա ամենեւին ալ չի նշանակեր, որ ան պէտք է քանի մը վկայական ունենայ, ատիկա կը նշանակէ հնարամտութիւն, կատակելու զգացում, իմաստութիւն: Կին, որ կրնայ խորիմաստ հարցեր տալ ու դատել տիեզերքի մասին, աստղերուն տակ պառկած:

Բաց մտածողութիւն: Ո՛չ մէկուն համար հաճելի է, երբ իրեն կ'ըսեն, որ ան իրաւացի չէ: Ո՛չ ոք կ'ուզէ, որ իր սխալը ուղղեն: Տղամարդը կ'ուզէ այնպիսի կին, որ ինքզինք չի դատապարտեր, որ բաց է նոր մտածողութեան ու տեսակէտերու համար: Կը սիրէ ճամբորդել, հանդիպիլ նոր մար-

դոց, գիտնալ որեւէ նոր բան, ընդլայնել իր հորիզոնները: Ան կը ճանչնայ ինքզինք: Եթէ կիրն բաց մտածողութիւն ունի, չի նշանակեր որ ան միամիտ է: Ան կը ճանչնայ ինքզինք, կը վստահի իր ներքին ձայնին, գիտէ թէ ինչ կ'ուզէ, ինչ՝ ո՛չ: Ան չի փորձեր ձեւանալ ու կեղծել: Ան կրնայ ինքնաարտայայտուիլ: Ան իր մտքերն ու զգացմունքները կ'արտայայտէ, կ'ըսէ թէ ինչ կը մտածէ: Պարտադիր չէ, որ ան չափէն աւելի շատախօս ըլլայ: Ան կրնայ ըլլալ համեստ ու հանդարտ, բայց գիտէ ինչպէս արտայայտել ինքզինք՝ մարմնի լեզուն, նկարչութիւն, բանաստեղծութիւններ, պարեր:

Պարզութիւն: Տղամարդիկ կը գնահատեն յաւակնութիւնները ու մեծ երազանքները, բայց անոնք կ'ուզեն այնպիսի կին, որ կը գնահատէ կեանքը՝ մանրութիւններով հանդերձ, որ գիտէ թէ կեանքի մէջ ամենակարեւորը ընտանիքն է, ընկերութիւնը, սէրը, մտերմութիւնը: Ան ազնիւ է ու գործնական, չի վազեր հարստութեան ու կարգավիճակի ետեւէն, կ'ուզէ ապրիլ այստեղ ու հիմա:

### ՍԻՐՈՅ ԿԱՐԵՒՈՐ ԴԱՍԵՐ, ՉՈՐՍ ԿԻՆԵՐԸ ՇԱՏ ՈՒՇ ԿԸ ՀԱՍԿԱՆ

Երբեմն մենք դասը մէկ անգամն չենք հասկնար: Մանաւանդ եթէ անիկա կը վերաբերի սիրոյ, որ կը կուրցնէ, վարդազոյն ակնոցներ կը հագնէ: Այդ պատճառով երբեմն մենք կը սկսինք շատ ուշ հասկնալ ամէն ինչ: Ահաւասիկ դասեր, զորս կիրնը պէտք է շուտ հասկնան:

1) Ո՛չ մէկուն կարելի է ստիպել սիրել ձեզ: Առաւելագոյնը, որ դուք կրնաք ընել, լաւ մարդ ըլլալն է, որուն կարելի է սիրել: Մնացեալը կախեալ է դիմացինէն: Որքան ալ շատ փորձէք սիրել կամ հոգալ դիմացինին, ատիկա անոր մօտ պատասխան զգացումներ չ'առաջացնէ: Սակայն, նկատի ունեցէք, որ ատիկա աշխարհի վերջը չէ: Եթէ այս մասին ժամանակին իմանաք, բնականաբար դուք ձեզ չէք գոհաբերեր ա՛յն տղամարդուն համար, որ չի պատասխաներ ձեր զգացումներուն: Պարզապէս փորձեցէք դուք գերազանցել դուք ձեզ, դիմացինին առաւելագոյն առիթ

տալու, որ ձեզ սիրէ: Նոյնը կը վերաբերի նաեւ ձեզի, պէտք է սիրել մէկը ուղղակի անոր համար, որ ան կը սիրէ ձեզ: Ատիկա նաեւ պէտք է ձեր ընտրութիւնը ըլլայ:

2) Իւրաքանչիւր մարդ կը սիրէ իր ձեռով, կու տայ այն սէրը, որ կրնայ, այլ ո՛չ այն, գոր ուրիշը կը սպասէ իրմէ: Ամէն մարդ իր կերպով կ'արտայայտէ իր զգացմունքները: Կարելի չէ ըսել ինչպէս պէտք է սիրել մեզի: Մէրը մարդու հոգիի արտացոլումն է: Պէտք է ընդունիլ դիմացինի սէրը այնպէս՝ ինչպէս կայ:

3) Անվերապահ սէրը պէտք է ըլլայ ո՛չ միայն ուրիշի, այլ նաեւ սեփական անձի հանդէպ: Մենք կրնանք սիրել յատակ պայծառներու մէջ, մենք կրնանք մեղադրել եւ քննադատել: Սակայն, եթէ մենք դադրինք ատիկա ընել, բնականաբար պիտի կարենանք զգալ իսկական սէրը: Սկսիլ պէտք է սեփական անձէն. սորվինք սիրել մենք մեզի ամբողջութեամբ, եւ ապա՝ ուրիշները:

### ՔՆԱՆԱԼԵՆ ԱՌԱՋ ՀԱՐԿԱՒՈՐ Է ՄԵՐՍԵԼ ՈՏՔԵՐԸ

Ոտքերու մերսումը բաւական կարեւոր է ինքնագզացողութեան լաւացման համար: Այս սովորութիւնը կրնայ դրական ազդեցութիւն ունենալ մարմնի վրայ:

Ուժ: Ոտքերու մերսումը ուժի խթանման միջոց կրնայ ըլլալ: Անիկա կը լաւացնէ արեան շրջանառութիւնը: Ոտքերու մերսումը ամբողջութեամբ կը հանգստացնէ մարմինը: Գերլարուածութիւնը կ'ազդէ շրջանառութեան վրայ, անդարար նիւթերն ու կենսասնիթերը չեն հասնիր մարմնի բոլոր բջիջներուն: Ոտքերու մերսումը կ'օգնէ իջեցնելու ճնշման մակարդակը եւ արեան շրջանառութիւնը հակասօրէն կը լաւանայ:

Հաւասարակշռութիւն եւ ներդաշնակութիւն: Ծնշուածութիւնը, ամէնօրեայ լարուածութիւնը երբեմն անհնար կը դարձնեն մարմնի եւ ուղեղի հանգստա-

նալը: Ոտքերուն մերսումը կրնայ օգնել նաեւ հաւասարակշռելու եւ ներդաշնակ դարձնելու մարմինը մտքի հետ:

Առողջ մաշկ: Արեան շրջանառութեան աշխուժացման իբրեւ արդիւնք՝ կը կանխարգիլուի ճարպերու եւ թոյներու կուտակումը մաշկի ծակոտիներուն մէջ: Ոտքերուն մերսումը նաեւ կրնայ պայքարիլ ազատ մասնիկներու դէմ՝ օգնելով կանխարգիլել վաղաժամ ծերացումը, լաւացնել մաշկի ընդհանուր վիճակը:

Կը կանխարգիլէ ոտքերուն ջղաձգումները: Ոտքերու մերսումը կրնայ օգնել նաեւ խուսափելու ոտքերու ջղաձգումէն, այնպիսի մարտնչութեան զգացումէն:

Հանգստութիւն եւ թուլութիւն: Ոտքերու մերսումը թոյլ կու տայ հանգստանալու, ազատելու յոգնածութենէն:

### ՎԵՑ ՆՇԱՆ, ՈՐ ԴՈՒՔ ԾՆԱԾ ԷՔ ԱԻԵԼԻՆ ԸՆԵԼՈՒ ՀԱՄԱՐ

1) Դուք անընդհատ զբաղած էք ուրիշներու յանձնարարութիւնները կատարելով: Հաւանաբար դուք չէք գիտեր՝ բնածին առաջնօրդ էք, թէ՞ ոչ, բայց, ամէն պարագայի, ոչինչ կ'ընէք, որպէսզի ձեզ մեծ փոփոխութիւններու: Կը զգաք, որ կանգնած էք նոյն տեղը՝ աշխատելով ուրիշներու համար: Դուք կ'ուզէք ազատութիւն, արուեստ եւ զարգացում, բայց հիմնախորէն կը հասկնաք, որ չէք կրնար հասնիլ այդ ամէնուն՝ շարունակելով աշխատիլ ունէ մէկուն համար: Դուք գիտէք, որ ձեր տեսիլքը որեւէ բան արժէ: Եւ դուք գոհացած պիտի ըլլաք միայն ա՛յն պարագային, երբ պիտի կարենաք լիովին դրսեւորել ձեր բոլոր ունակութիւնները:

2) Դուք անդադար կը յետաձգէք ձեր գործերը՝ սպասելով ներշնչման կամ «ճիշդ» տրամադրութեան: Դուք յաճախ անհրաժեշտ աշխատանքը կատարելու փոխարէն ժամանակը կը լեցնէք անպէտք կամ ոչ հրատապ գործերով: Բայց եթէ դուք կուզուած էք աւելի ընելու համար, պիտի գայ ժամանակը եւ պիտի ընէք այն, ինչ որ իսկապէս կ'ուզէք: Բայց հաւանաբար դուք չէք ուզեր որեւէ բան ընել, քանի որ ատիկա պարտականութիւն կը թուի, կամ երեւի կը վախնաք, որ պիտի ձախողիք առաջին իսկ փորձին, հնարաւոր է նաեւ, որ պարզապէս ներշնչուած չէք: Երբեմն հարկաւոր է ակնաջղ դնել կանխագզացումներուն, եւ անոնք պիտի յուշեն, թէ իրականութեան մէջ ինչ պէտք է մեզի:

3) Փոքր ժամանակ պաշտօնական զգեստով աշխատանքի գացող մարդոց խելագար կը համարէիք հաւանաբար: Դուք գիտէիք, որ աւելի իմաստալից պիտի ըլլար, եթէ ընթանայիք ձեր ուղիով, որ կ'ենթադրէր առաւել ազատութիւն ու ճկունութիւն, եւ ո՛չ թէ գործնապաշտութիւն, ինչպէս այն մեծերու պարագային: Եւ այժմ շահելով կամ կորսնցնելով ցանկալին՝ դուք ս-


տոյգ գիտէք, որ ձեր տեսիլքը բացարձակապէս ճշմարիտ էր:

4) Դուք ունիք գործ՝ այնքան սիրելի, որ պատրաստ էք զբաղելու անով անվճար: Բայց ժամանակ չկայ: Ինչ հետաքրքրական շրջապատ չէ. որքան շատ կու տաս, այնքան շատ կը ստանաս: Սակայն, եթէ դուք կը զբաղիք իսկապէս սիրելի գործով, նիւթական շահի մասին խօսք անգամ չի կրնար ըլլալ: Դուք պարզապէս բաւակալութիւն կը ստանաք:

5) Դուք իտէպիտ էք եւ ուռմանթիկ, որ կ'երագէ փոխել աշխարհը: Հաւանաբար մանկութեան տարիներուն աշխարհին նայած էք վարդազոյն ակնոցով, բայց որքան կը մեծնաք, այնքան աւելի կը փոխուին հայեացքները: Դուք պէտք է սթափ եւ առանց չափազանցութեան գնահատէք իրավիճակը եւ ամէն բան, որ ձեզ կը շրջապատէ: Բայց եւ այնպէս, ո՛վ գիտէ, թէ որն է վարդազոյն ակնոցի եւ իրականութեան այդ սահմանը: Ատիկա պէտք է վճռէք ինքնուրոյն: Ըլլալ իտէպիտ, չի նշանակեր ըլլալ խենթ, այլ՝ որ դուք արարող էք:

6) Դուք միշտ չէ, որ կրնաք բացատրել, թէ ինչու գիտէք այնչինչ գիտէք, եւ ատիկա կը պատահի բաւական յաճախակի: Մարգարէները տեսիլքներ չեն ստանար որեւէ անյայտ տեղէ, եւ աշխարհը չի շնչար անոնց որեւէ գործողութեան մասին: Անոնք կը ստանան տեսիլքներ իրենց ներքին աշխարհէն, որ կը յուշէ լաւագոյն ելքը: Անուանեցէք ատիկա ներքին ձայն, հոտառութիւն կամ վեցերորդ զգայարան: Բայց եթէ դուք նախատեսուածէք այս աշխարհին վրայ աւելի ընելու համար, մշտապէս պահանջուած պիտի ըլլաք Տիեզերքէն: Յիրաւի, դուք այլընտրանք չունիք, եթէ ձեր բախտը մեծ գործեր ստեղծելն է: Ի վերջոյ, ձեր վեցերորդ զգայարանը պիտի յուշէ ձեզի, թէ ինչ ընել:

ԱՄՈՒՄԵԱՅԵԱԼՔ  
Ճանի (Johnny) Նիկողոսեան ընդ Արտա Ազիզեան  
Յունուար 27, 2018  
Մեր ջերմ շնորհակալութիւնները կը յայտնենք ամուսնացեալ գոյգին եւ անոնց ընտանեկան պարագաներուն, մասնաւորաբար Նիկողոսեան եւ Արսէնեան ընտանիքներուն:  
«Մասիս»

**VA Print Media**  
Book Printing • Hard Covers • Year Books  
Restoration of Old Books & Bibles  
Նոր Գիրքերու Տպագրութեան եւ  
Հին Գիրքերու Նորոգութեան Համար  
Հեռաձայնել՝ ՎԱՀԷ ԱՋԱՊԱՀԵԱՆԻՆ  
  
**Vahe Atchabahian**  
1743 E. Elizabeth St. • Pasadena, CA 91104  
Tel: 626-793-6220 • Cell: 626-354-5924  
vamedia@yahoo.com • www.vaprintmedia.com

### ՊԱՏԵՐԱԶՄԵՆ ՇԱՏ ԲԱՆ ՍՈՐԿԵՑԱՆՔ ԲՈՒՈՐՍ

Շարունակուած էջ 14-էն

խաղաղութիւնը կերեւակայեն, բայց ամէն պատկերի մէջ, ինչպէս քիչ առաջ ըսի, նոյնիսկ ծաղիկներով ներկայացուած պատկերին մէջ ինչ որ տեղ պատերազմի գոյնը կամ շունչը կայ: Իսկ ասկէ գատ ալ, պատերազմը մեզի որպէս ուսուցչական կազմ կամ տնօրէնութիւն, յաճախ ստիպեց որ անոնց սանձերը թողնանք. շատ յաճախ մենք արտօնեցինք այնպիսի բաներ, որոնք թոյլատրելի չէին, շատ նրբանկատ գտնուեցանք, տնօրէնութիւնը, ուսուցչական կազմը, բոլորս այնպիսի արտօնութիւններ տուինք, որ խաղաղ պայմաններուն տակ չէինք արտօնել: Զեւոյ մը ստիպուած էինք, որովհետեւ երկիրը պատերազմական իրավիճակի մէջ էր, իսկ այսօր երբ կը փորձենք վերադառնալ առաջուան բնականոն վիճակին, կը զգանք որ բաւական դժուար պիտի ըլլայ այդ մէկը, որովհետեւ, պատկերաւոր ըսած, սանձը շատ թոյլցուցած էինք եւ այսօր կանգնած ենք լուրջ խնդրի մը առջեւ, որպէսզի վերադառնանք դէպի մեր բնականոն շունը:

- Անշուշտ այս բոլորը այսօր կը քննարկէք ձեր գործընկերներուն, ուսուցիչներուն, տնօրէնութեան հետ, ի՞նչ եզրակացուեցան կրցած էք յանգիլ:

- Կը քննարկենք, այո, բայց յատակ եզրահանգումներ չունինք, որովհետեւ իրավիճակը բաւական բարդ եւ նուրբ է. պէտք է շատ դանդաղ քայլերով մեր բնականոն շունին վերադառնանք, եւ այդ մէկը ժամանակ կը պահանջէ:

- Իսկ ծնողներու մասին ի՞նչ կրնաք ըսել, ինչպէ՞ս կ'ընդունին ձեր մօտեցումները կամ դէպի առաջուայ վիճակին վերադառնալու փորձերը, խստացունք, կարգապահութիւնը եւ այլն:

- Գիտէք, ոչ բոլոր ծնողները նոյն իրավիճակի մէջ են, այսօր Հայաստանի մէջ բոլորովին նոր կացութիւն մըն է, որ կը տիրէ, որովհետեւ ծնողներէն շատ շատեր կ'աշխատին, եւ անոնցմէ շատեր ժամանակ չունին այս մանրամասնութիւններուն հետեւելու եւ այդ մէկը մեզի համար հասկնալի է: Բոլորս ալ կը զգանք, որ մեր աշակերտները ընտանեկան խնամքի պէտք ունին եւ այդ մէկը սկսած է պակսիլ, ինչպէս ըսի, պայմաններու բերումով: Եւ մենք յաճախ դուրսէն կը լսենք, որ այս ինչ աշակերտին մայրը կամ քոյրը, կամ ան, որ հոգ պէտք է տանի իրեն, որոշ գործեր կը կատարէ, ճաշարաններու համար յատուկ ուտելիքներ կը պատրաստէ: Առաջ այս երեւոյթները չկային Հայաստանի մէջ, անոնք անշուշտ պատերազմի հետեւանքով է, որ ստեղծուեցան, եւ բոլոր այդ մայրերը եւ քոյրերը ստիպուած են աշխատիլ, որպէսզի իրենց ընտանիքի օրապահիկը ապահովելու գործին մէջ դեր մը ունենան:

Անշուշտ այս աշխատելու գործընթացը նոյնպէս պատերազմէն մնաց, երբ շատ մը մայրեր կամ քոյրեր բարեսիրական նպատակներով ճաշ կ'եփէին, այսօր անոնք այդ մէկը ձեռով մը փոքր եկամուտի համար աշխատանքի վերածած են, եւ կարծես մեր ընտանեկան շրջանակներուն մէջ այս խօսակցութիւնն ալ սկսաւ տեղ գտնել. «Դուրսը բոլորը կ'աշխատին, ինչո՞ւ մենք ալ աշխատինք, մենք ալ պէտք է աշխատինք, որպէսզի բնականոն ձեռով կարենանք ապրիլ»:

- Ձեր կարծիքով ի՞նչ սորվեցաւ հալէպահայութիւնը այս 7 ժամը տարիներու ընթացքին:

- Շատ բաներ սորվեցաւ հայկազայութիւնը այս պատերազմին հետեւանքով: Անշուշտ այն օրինակները, որոնք պիտի ներկայացնեմ, իմ կարծիքովս է: Օրինակ՝ հայկազայութիւնը սորվեցաւ ինչպէ՞ս, եւ պատերազմէն մնացած սովորոյթ դարձաւ, որ մենք ցանկացած սենեակէ դուրս գալէ առաջ սենեակին լոյսերը անջատենք, եւ ամէն ինչ կարծես հաշիւով դարձաւ: Մեզմէ իւրաքանչիւրը նոյնիսկ ամենամանրամասն թուացող արարքը սկսանք հաշուի առնել եւ յետոյ շարժիլ եւ այս մէկը իմ կարծիքով պատերազմի հետեւանքն էր: Նոյնը ջուրի պարագային, լոյսի պարագային, տարբեր բաներու մէջ հայկազայութիւնը սկսաւ աւելի խնայողութեամբ օգտագործել ամէն ինչ եւ այս մէկը ես միայն նիւթականի խնդրին չեմ վերադրեր, այլ անոր որ՝ մենք պատերազմը ապրեցանք եւ այդ պատերազմէն սորվեցանք որ կարելի է նաեւ խնայողութեամբ ապրիլ եւ այդ բարիքը՝ լոյսը կամ ջուրը որ ունինք, հնարաւորինս երկար ժամանակի համար օգտագործենք:

Այս բոլորէն գատ, հայկազայութիւնը իմ կարծիքով, ամենակարեւոր բանը որ սորվեցաւ՝ իրար օգնելու գաղափարն էր, որովհետեւ մեզմէ իւրաքանչիւրը ցաւ մը ապրեցաւ եւ այդ ցաւը, այդ վտանգը, այդ կորուստը մեզի ուղղորդեցին, որ մենք իրար ձեռք երկարենք, իրար օգնենք, առաջուայ անզգամութիւնը չմնաց. Հայաստանի խաղաղ պայմաններուն մէջ կեանքը ուրիշ էր, ամէն մարդ իր անձով գոհացած էր, իսկ այսօր իրավիճակը բոլորովին ուրիշ է, մեզմէ իւրաքանչիւրին ցաւը բոլորին ցաւն է, մեզմէ իւրաքանչիւրին ուրախութիւնը բոլորին ուրախութիւնն է եւ այսպէս կը կարծեմ որ այս մէկը պատերազմի չակերտեալ՝ դրական կողմերէն մէկն է:

- Ի՞նչ կ'ուզէք ըսել «Արեւելք»ի ընթերցողներուն:

- Ամենամեծ խնդիրը որ կը դիմագրաւենք, մեր հարազատներուն, մեր ընկերներուն, մեր միջավայրին, մեր շրջապատին մէջ եղող անձերուն բացակայութիւնն

է: Պիտի ուզեմ ձեր ամպիոնէն ըսել, որ մենք շատ կարօտցած ենք իրենց, յաճախ կը փնտռենք գիրենք եւ ես չեմ ալ կարծեր, որ անոնցմէ շատերը կը վերադառնան: Խնդիրը այն է, որ արդեօք մենք պիտի վարժուինք անոնց բացակայութեան, պիտի հասկնանք որ այլեւս կեանքը պիտի շարունակենք առանց իրենց, ասի բարդ հարց մըն է, եւ միշտ պիտի փնտռենք ու յիշենք իրենց, իրենց բացակայութիւնը զգալի է մեր կեանքին մէջ, այս կէտը կ'ուզեմ լսելի դարձնել ձեր թերթի շնորհիւ: Զեմ

գիտեր, եթէ տարիներ ետք մենք պիտի մոռնանք այս կարօտը, պիտի վարժուինք այս վիճակին, բայց եւ այնպէս այս օրերուն մեզի համար շատ դժուար է, որովհետեւ մեզմէ իւրաքանչիւրը ունի հարազատ մը, սիրելի մը, բարեկամ մը, եղբայր մը, քոյր մը, ազգական մը, որ պայմաններու բերումով հեռացած է Հայաստան եւ այդ կարօտը միշտ մեր մէջ է:

Շատ պիտի փափաքիմ, որ բոլոր հայերը վերադառնան, բայց իմ փափաքս դժուար թէ իրականութիւն դառնայ:

### ԱՐԴԱՐՈՒԹԵԱՆ ԿՐԱԿՈՅՑ

Շարունակուած էջ 13-էն

մը կենսագործելի: Իր հօր հետ վերջնական բաժանումի պահուն հայրը կ'ըսէ. «Տղա՛ս, չմոռնաս ազգիդ վրէժը, չամչցնես ինձի»:

Գուրգէն կը պատասխանէ՝ «Հայրիկ, միթէ՞ կը կասկածիս, որո՞ւ գաւակն եմ»: Եւ այդ կը պատահի ասկէ 45 տարիներ առաջ...:

Բնականաբար, ամերիկեան ոստիկանութիւնը կը ձերբակալէ գինք: Դատավարութիւն, սպանութեան դրդապատճառներու քննարկում, հայկական հարցի վերարծարծում կը յաջորդեն գիրար: Վճիռը՝ ցկեանս բանտարկութիւն՝ որպէս յանցագործ: Վայրը՝ Սան Լուիզ Օպիսփօ, բանտարկութիւն 7160: Հոն ան կը գրէ իր յուշերը «Նպատակ եւ ճշմարտութիւն» խորագիրով (տպուած Երեւան, 1999 թ.): Աւելի քան 10 տարի կը մնայ բանտարկուած: Ծանր հիւանդ ու մահամերձ կ'ըլլէ բանտէն՝ մնալու համար տան կալանքի տակ: 1984 Մարտ 27-ին կը փակէ աչքերը յաւիտենապէս եւ կը յանձնուի օտար հողի:

Ան ի կատար ածեց իր հօր պատգամը եւ հանգստացուց խիղճը. միաժամանակ՝ իր հերթին պատգամ փոխանցեց նորահաս սերունդներուն՝ հետեւելու իր ուղիին, որ իրականութիւն դարձաւ 20 Յունուար 1975-ին՝ ԱՍՍԱ-ԼԱ-ի ծնունդով: 45 տարիներ առաջ սկսած արդարութեան կրակոցը շարունակուեցաւ հետագային: Իր մասին գրած են տարբեր հեղինակներ՝ ինչպէս կիպրահայ Տիգրան Գայլաճեան («Sentinel Of Truth») (2013 թ.), հայրենի գրականագէտ, գրող Կարօ Վարդանեան՝ «Հատուցման Տասներեք Դօրանջ» (2014 թ.): Չարամիտներ առանց թափանցելու Եանիկեանի հոգեկան աշխարհը եւ չհասկնալով անոր ազգային արժանապատուութիւնը, խելացի, ձեռներէց ու զարգացած մարդուն համարեցին «անհաւասարակչիւ», «խենթ»: Օտարագրիներ (նաեւ կարգ մը հայեր...)՝ մեղադրական ոճով գար-

մացան՝ թէ ինչ անհեթեթութիւն եւ անիմաստ արարք, որ շուրջ 70 տարիներու զայրոյթ մը կ'արտայայտուի վրիժառական գործողութեամբ: Բայց ես ալ կը զարմանամ, թէ ի՞նչպէս սերունդ մը միայն մէկ Եանիկեան ունեցաւ 1000-ի եւ կամ 10.000-ի փոխան, որովհետեւ սերունդ մը տասնեակ հազարաւոր ձագուկներու Ալեքսանդրապոլէն Յունաստան ու Սուրիա, իրաքէն Պաղեստին ու Լիբանան, Զուիցերիայէն Եգիպտոս, Կիպրոս ու Ֆրանսա եւ այլուրեք իրենց մորթին վրայ զգացին դառնութիւնը որբութեան, զրկանքի, անօթի ու բոկ, օտարի օգնութեան կարօտ, հայրենախիլ ու թափառական, թշուառական ու հալածական, իրաւագուրկ եւ ընչազուրկ: Ապա՛ չմոռնանք, որ անոնց ականողիքին դիմաց մորթոտուեցան իրենց հայրերն ու եղբայրները, լլկուեցան եւ գողցուեցան մայրերն ու քոյրերը: Ժլուղներու եւ հրէշներու ահ ու վախի մէջ ուռճացան հազարներ ու տասնեակ հազարներ: Ինչո՞ւ միայն մէկ Եանիկեան: Կը զարմանամ ու կը զայրանամ: Արիւնալի մանկութեան մը ուշացած արձագանգը չէ՞ր արդարութեան կրակոցը: Ամերիկեան իշխանութիւնները ազատագրեցին «ոճրագործ» Եանիկեանը՝ անտեսելով այն հանգամանքը, որ անոր թիրախը պետութիւն մըն էր հայոց արեամբ եւ ինչքերուն վրայ գոյառուած: Ըստ արդարադատութեան՝ մարդասպան մը պէտք է կրէ իր պատիժը: Իսկ ի՞նչ ըսել այն նախագահներուն, որոնց հրահանգով հարիւր հազարաւոր անմեղներ կը զոհուին անիմաստ պատերազմներով Վրէթեթնամէն մինչեւ Քորէա, իրաքէն մինչեւ Սերպիա, Սոմալիէն մինչեւ Պաղեստին ու Սուրիա: Անոնք մարդասպանութեան «հերոս» նախագահներ ի պատուի են, մինչ արդարութեան կրակոցներու հեղինակներ՝ դատապարտելի: Այս ալ ամերիկեան ժողովրդավարութիւնն է երեւի...:

**ՑԱՒԱԿՑԱԿԱՆ**  
ԱՐՄԵՆԱԿ ՊՈՅԱՄԵԱՆԻ մասուան առթիւ Հ.Մ.Մ.ի վարչութիւնը իր ցաւակցութիւնները կը յայտնէ հանգուցեալի գաւակներուն եւ ընտանեկան բոլոր պարագաներուն:

**ՑԱՒԱԿՑԱԿԱՆ**  
ԱՐՄԵՆԱԿ ՊՈՅԱՄԵԱՆԻ մասուան առթիւ Կլենտէյլի Ս.Դ.Հ.Կ. «Արսէն Կիրոս» մասնաճիւղի վարչութիւնը իր ցաւակցութիւնները կը յայտնէ հանգուցեալի ընտանեկան պարագաներուն, մասնաւորաբար Պօյամեան եւ Չարըգեան ընտանիքներուն:

**ՎԱՐՁՈՒ ՄՐԱՅ**  
ՓԱՍՏԻՆԱՅԻ ՄԷՁ (200 ՅՈԳԻ ԴԱՍԱՐ)  
ԱՄԵՆ ՏԵՍԱԿ ԱՌԻԹՆԵՐՈՒ ԴԱՍԱՐ  
1060 N. ALLEN AVE. PASADENA CA 91104  
ՄԱՆՐԱՍԱՍՆՈՒԹԻՒՆՆԵՐ՝  
ՅԵՌԱԶԱՅՆԵԼ (626) 797-7680

# ՄԱՐԶԱԿԱՆ

## Իբրահիմովիչը Մօտ է «Լոս Անճելոս Կելեբրի» Տեղափոխուելուն

Անգլիական «Մանչեսթեր Եունայթեդի» շուկայ շարժակառուցող Զլատան Իբրահիմովիչը մօտ է ամերիկեան «Լոս Անճելոս Գելաքսի» տեղափոխուելուն:



ESPN-ի համաձայն՝ «Լոս Անճելոս Գելաքսիում» 36-ամյեայ ֆուտպոլիստը կարող է ստանալ տարեկան 7.7 միլիոն տոլար աշխատավարձ եւ դառնալ MLS-ի ամենաբարձր վարձատրուող ֆուտպոլիստը:

«Մանչեսթեր Եունայթեդի» հետ Իբրահիմովիչի գործող պայմանագիրն աւարտուում է այս մրցաշրջանի վերջում, իսկ չիլիացի շարժակառուցող Ալեքսիս Մանչեսի տրանսֆերից յետոյ նրա՝ մեկնարկային կազմում տեղ ունենալու շանսերն աւելի են նուազել:

Յիշեցնենք, որ ծնկաչօղի ծանր վնասուածքի պատճառով 2017-ին մօտ կէս տարի բաց թողած Իբրահիմովիչն այժմ դարձեալ վնասուածք ունի: Անգլիացի ընթացիկ առաջնութիւնում նա մասնակցել է 5 հանդիպման:

### Մեսիի Զերթական Ռեկորդը

«Բարսելոնայի» արժենթինացի շարժակառուցող Լիոնել Մեսին, կոլի հեղինակ դառնալով «Ալաեսի» դէմ Պրիմերայի 21-րդ տուրի խաղում, Սպանիայի ընթացիկ առաջնութիւնում կոլերի քանակը հասցրել է 20-ի:



30-ամեայ Մեսին առաջին ֆուտպոլիստն է, որը Պրիմերայում նուազագոյնը 20 կոլ է խփում 10 տարի անընդմէջ, տեղեկացնում է BeFoot-ը:

«Ալաեսին» «Բարսելոնան» յաղթել էր 2:1 հաշուով, իսկ Մեսին 82-րդ րոպէին աչքի էր ընկել տուգանային հարուածով:

Բացի այդ, Մեսին Սպանիայի առաջնութիւնում 21-րդ կոլն է խփել տուգանային հարուածով եւ այդ ցուցանիշով շրջանցել Մադրիդի «Ռեալի» պորտուգալացի շարժակառուցող Կրիշտիանու Ռոնալդուին: 32-ամյա Ռոնալդուն տուգանայինից խփել է 20 կոլ:

### «Բորուսիան» ու «Արսենալը» Պայմանաւորուել են Օբամեյանգի Զարցով

Լոնտոնի «Արսենալը» Դորտմունդի «Բորուսիայի» հետ փոխհամաձայնութեան է եկել զարբոնցի շարժակառուցող Պլեյ-Էմերիկ Օբամեյանգի տրանսֆերի հարցով, հաղորդում է գերմանական Kicker-ը:



28-ամեայ ֆուտպոլիստին ձեռք բերելու համար անգլիական ակումբը կը վճարի 63 միլիոն եւրօ: «Արսենալում» շարժակառուցողը կը ստանայ տարեկան 10 միլիոն եւրօ աշխատավարձ:

Օբամեյանգի փոխարէն Դորտմունդի «Բորուսիան» ձեռք կը բերի «Չելսիի» բելգիացի շարժակառուցող Միշլի Բատշուայիին:

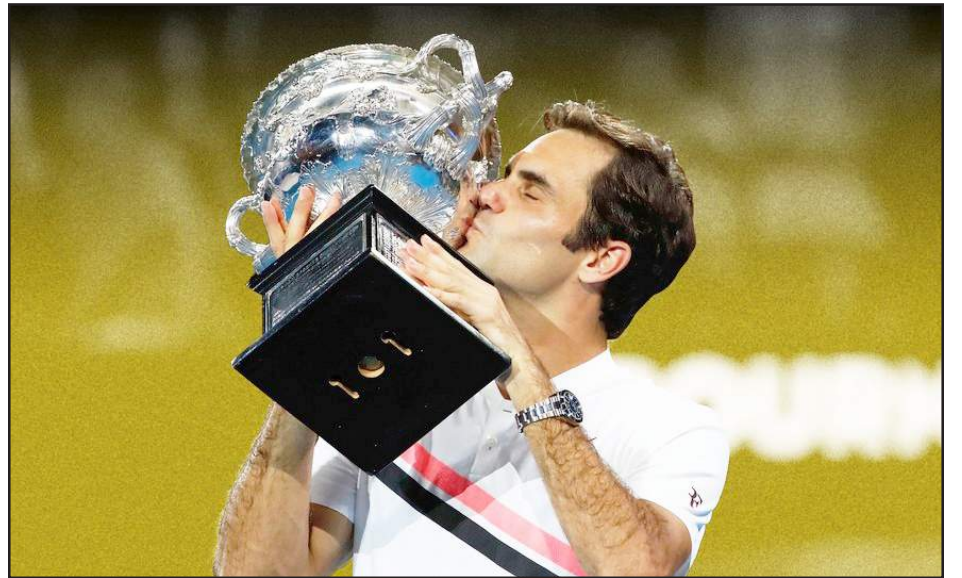
Գերմանիայի ընթացիկ առաջնութիւնում Պլեյ-Էմերիկ Օբամեյանգը մասնակցել է 16 խաղի, դարձել 13 կոլի ու 3 կոլային փոխանցման հեղինակ: Նրա գործող պայմանագիրը «Բորուսիայի» հետ նախատեսուած է մինչեւ 2021 թուականը:

### Տեր-Չաքարեանի Ղեկավարած «Մոնպելյեն» Զկարողացաւ Դիմադրել ՊՍԺ-ին

Ֆրանսայի առաջնութեան 23-րդ տուրում ՊՍԺ-ն ընդունեց Հայաստանի հաւաքականի նախկին խաղացող Միշլի Տեր-Չաքարեանի գլխավորած «Մոնպելյեն» եւ յաղթանակ տարավ 4:0 հաշվով:

ՊՍԺ-ն 59 միավորով գլխավորում է մրցաշարային աղյուսակը: «Մոնպելյեն» 31 միավորով 7-րդն է:

## Անկասելի Ռոջեր Ֆեդերերի 20-րդ Տիտղոսը «Մեծ Սաղաւարտի» Մրցաշարերում



Աշխարհի երկրորդ ռակետ Ռոջեր Ֆեդերերը պաշտպանեց Մելբուրնում անցկացուող թենիսի Աւստրալիայի բաց առաջնութեան ախոյեանի տիտղոսը: Շուկայարացի 36-ամեայ թենիսիստը 20-րդ տիտղոսը նուաճեց «Մեծ սաղաւարտի» մրցաշարերում՝ այդ ցուցանիշով թարմացնելով սեփական ռեկորդը:

Australian Open-ի եզրափակիչում Ֆեդերերը 5 սեթում առաւելութեան հասաւ աշխարհի 6-րդ ռակետ, խորուաթ Մարին Զիլիչի նկատմամբ՝ 6:2, 6:7, 6:4, 3:6, 6:1: Մրցախաղը տեւեց 3 ժամ 7 րոպէ:

Մրցաշարի կազմակերպիչները շոգի պատճառով որոշել էին եզրափակիչ մրցախաղն անցկացնել փակ տանիքի տակ: Մելբուրնում օդի ջերմաստիճանը +37 էր:

Յատկանշական է, որ մինչեւ եզրափակիչը Ռոջեր Ֆեդերերն այս մրցաշարում անցկացրել էր 6 մրցախաղ եւ չէր պարտուել ոչ մի սեթ: Նա 6-րդ տիտղոսը նուաճեց Australian Open-ում, որում յաղթել էր նաեւ 2004, 2006, 2007, 2010 եւ 2017 թուականներին: Սա շվեյցարացու կարիերայի 96-րդ տիտղոսն էր:

Ռոջեր Ֆեդերերն ու Մարին Զիլիչը նախկինում հանդիպել էին 8 անգամ (շուկայարացին տարել էր 7 յաղթանակ), իսկ Australian Open-ում մրցեցին առաջին անգամ:

29-ամեայ Մարին Զիլիչը «Մեծ սաղաւարտի» մրցաշարերում ունի մէկ տիտղոսը, որը նուաճել է US Open-2014-ում: Ուիմբլդոն-2017-ի եզրափակիչում խորուաթ թենիսիստը դարձեալ պարտուել էր Ռոջեր Ֆեդերերին:

Յիշեցնենք, որ Ֆեդերերը «Մեծ սաղաւարտի» մրցաշարերից նաեւ 8 անգամ յաղթել է Ուիմբլդոնում, 5 անգամ՝ ԱՄՆ-ի բաց առաջնութիւնում, 1 անգամ՝ «Ռոյան Գարուսում»: «Մեծ սաղաւարտի» մրցաշարերում երկրորդ ամենաշատ տիտղոս նուաճած թենիսիստն աշխարհի առաջին ռակետ, իսպանացի Ռաֆայել Նադալն է, որն ունի 16 տիտղոս: Եռեակը եզրափակում է լեգենդար ամերիկացի Պիտ Սամպրասը՝ 14 տիտղոս:

Բացի այդ, Ռոջեր Ֆեդերերը դարձաւ առաջին թենիսիստը, որ 6-ական անգամ յաղթեց «Մեծ սաղաւարտի» 2 մրցաշարերում (Ուիմբլդոն եւ Australian Open):

### Փենցհան-2018-ին Կը Մասնակցեն Ռեկորդային Թուով Օլիմպիականներ

29-րդ ձմեռային Օլիմպիական խաղերում հանդէս կը գան ռեկորդային թուով մարզիկներ:

Փհենցհան-2018-ին կը մասնակցեն 92 երկրների 2925 մարզիկներ, ինչը ռեկորդային ցուցանիշ է ձմեռային Օլիմպիական խաղերի պատմութեան մէջ: Նախօրէին աւարտուել է յայտերի ընդունումը:



Առաջին անգամ ձմեռային Օլիմպիական խաղերում հանդէս կը գան Մալդիվացի, Սինգապուրի, Էկուադորի, Նիդերլանդի, Կոստովոյի եւ էրիթրեայի մարզիկները, յայտնում է BBC-ն:

Ամենամեծ պատուիրակութիւնը կ'ունենայ ԱՄՆ-ը (242 մարզիկ), իսկ Գանատան երկրորդ տեղում է (226 մարզիկ):

Հայաստանը Փհենցհան-2018-ում կը ներկայացնեն դահուկորդներ Միքայէլ Միքայէլեանը, Կատրին Գալստեանը եւ լեռնադահուկորդ Աշոտ Կարապետեանը:

Օլիմպիական խաղերը կը կայանայ փետրուարի 9-25-ը Հարաւային Բորիայի Փհենցհան քաղաքում: 15 մարազաձեւերում կը վիճարկուի մետալների 102 հաւաքածու:

Ձեր Ծանուցումները Վստահեցէք «Մասիս» Շաբաթաթերթին T: (626) 797-7680 massis2@earthlink.net